

POVJESNIČAR
ANTE NAZOR

**Zašto i
do kada o
Tudmanu sve
najgore?**

str. 28.-30.

TIHANA HARAPIN
ZALEPUGIN

**Valeriju Šestić
otkrila mi
njezina majka**

str. 60.-61.

MISIONAR
JOSIP PASARIČEK

**Peruanci
siromaštvo ne
spominju, jer
je to normalno
stanje**

str. 32.-34.

VANJA VRŠALOVIĆ
IZ FRANKFURTA

**Veliki uspjeh
hrvatske
arhitektice
u Njemačkoj**

str. 11.

str. 54.-55.

www.hns-cff.hr

BRAĆA KOVAČ

Nogometaši rođeni u iseljeništvu preuzeli mladu reprezentaciju

cromatology
DENTAL GROUP
<http://www.cromatology.com>

3 ordinacije
4 dijagnostička centra
12 doktora dentalne medicine i anesteziologije

Obratite nam se s povjerenjem na :
<http://www.cromatology.com>

 CROATIA AIRLINES

A STAR ALLIANCE MEMBER

Dragi čitatelji
CroExpressa,

Veselim se što ulazimo u četvrtu godinu otkako se na stranicama našeg i vašeg mjesečnika zajedno družimo. Našoj redakciji najveće priznanje je činjenica da iz broja u broj dobivamo sve više novih suradnika koji u Hrvatskoj i iseljeništvu uživaju ugled. Vrlo rado tim ljudima ustupamo mjesto u CroExpressu jer, suđeci po reakcijama vas čitatelja, njihovi su tekstovi rado čitano štivo. Jednako se veselimo svakom pismu, mailu i pozivu naših čitatelja s primjedbama, pohvalama i prijedlozima da naš mjesečnik iz broja u broj učinimo što zanimljivijim. Zato, još jednom pozivamo sve naše iseljenike, naše katoličke misije, zavičajne i sportske klubove, te pojedince da nam se jave i pišu o svom djelovanju u iseljeništvu. S velikim zadovoljstvom objaviti ćemo svaku vašu priču o uspjesima koje gradite u tuđem svijetu. Dragi naši poduzetnici iz domovine i iseljenštva, oglašite vašu tvrtku, proizvode i usluge izravno na stranicama CroExpressa, predajte oglas brzo i jednostavno putem interneta na stranici www.cro-express.com ili telefonskim putem. Isprobajte i postanite naši redoviti oglašivači. Želim vam ugodno čitanje novog broja CroExpressa!

Marina Stojak

IMPRESSUM
VERLAG UND HERAUSGEBER
CroExpress Verlag & Vertrieb
Iserrnhagener Str. 6
30161 Hannover
Deutschland
Tel. +49(0)511/336 46 87
Fax: +49(0)511/353 01 78
www.cro-express.com
REDAKTION
Marina Stojak (V.i.S.d.P)
Mobile: +49(0)172/515 23 27
E-Mail: marinastojak@gmail.com
REPORTAGEN
Gojko Borić
Stjepan Starčević
Ružica Tadić Tomaz
Zlatko Duzbaba
Erscheinungsweise
CroExpress erscheint monatlich
in 10.000 Exemplaren.
BEZUGSPREIS
GRATIS
VERTEILUNG
Deutschland, Österreich, Schweiz, Niederlande, Schweden, Rumänien

21. obljetnica međunarodnog priznanja Hrvatske

Dana 15. siječnja 1992. godine Republiku Hrvatsku priznalo je 20 svjetskih država, i to svih 12 država članica tadašnje Europske unije (Francuska, Njemačka, Italija, Belgija, Nizozemska, Luksemburg, Velika Britanija, Danska, Irska, Grčka, Španjolska, Portugal). Kao prva međunarodno priznata država koja je priznala Hrvatsku ostat će zapamćen Island (19. prosinca 1991.). Osim Islanda, prije današnjeg dana priznali su nas Vatikan (13. siječnja 1992.) i San Marino (14. siječnja 1992.). Dana 16. siječnja 1992. godine priznalo nas je još osam država, a broj se postupno povećavao sve dok 22. svibnja iste godine Hrvatska nije primljena u Ujedinjene narode. Do 31. prosinca 1995. Hrvatsku su priznale 124 države. (Bitno.net)

POMOZIMO POTREBITIMA

OTVORENO PISMO BRANITELJA IZ NOVSKE

Poštovani, želim uspostaviti suradnju domovinske i iseljene Hrvatske putem malih stvari. Ja sam Nikola Cindrić, rođen 1955. godine, umirovljeni branitelj. Na liječenju od PTSP-a naučio sam izrađivati slike tehnikom tapiserije, a moja supruga izrađuje domaće platno na starom obnovljenom tkalačkom stanu, te radi druge ručne radove. Moj prijatelj Mato Rivić poslao je na vaš email fotografije jednog dijela naših radova. Postavljanjem fotografija naših radova na web portal Hrvatskog svjetskog kongresa i drugih portala u iseljeništvu želim uspostaviti suradnju s vama koji ste daleko, ali ipak blizu, jer moja najdraža tapiserija «Hrvatska u srcu» čini nas bliski-

ma. Želja mi je, da moje tapiserije krase vaše domove u tuđini. Prodajom tapiserija poboljšao bi svoju financijsku situaciju. Veliko hvala na vašoj pomoći i sve najbolje u Novoj 2013. godini!

KONTAKT:
Nikola Cindrić
STAROSELSKA 13
44330 NOVSKA
Telefon: 00385-(0)44-601532
E-Mail: miryana.cindric@gmail.com

ZABRANJENO JE UMETANJE LETAKA, SLIKA I DRUGOG PROMOTIVNOG MATERIJALA U NOVINE!

Sadržaj CroExpressa je zaštićen autorskim pravima te se smije koristiti samo u individualne i nekomercijalne svrhe uz poštivanje autorskih i vlasničkih prava izdavača te dozvolu redakcije. Linkovi u sadržaju koji vode izvan novine nisu pod nadzorom redakcije te ona nije odgovorna za sadržaj tih stranica niti linkova na njima. Redakcija CroExpressa ulaže napor kako bi informacije u novinama bile točne i aktualne, no nije odgovorna ni za kakve direktne, slučajne, posljedične, indirektno ili kaznene štete koje su nastale iz pristupa, korištenja ili nemogućnosti korištenja novine ili pak zbog bilo koje greške ili nepotpunosti u njezinu sadržaju. CroExpress poštuje privatnost čitatelja te adrese koje nam se dobrovoljno dostave će se koristiti samo u kontekstu u kojem smo primili kontakt te neće biti davane trećim licima.

CroExpress ne odgovara za istinitost objavljenih oglasa i njihov sadržaj. CroExpress ne odgovara za propuste u točnosti sadržaja oglasa, a također ne snosi niti bilo kakvu odgovornost za štetu ili gubitak koji bi nastao oglašavanjem.

Totalna zimska rasprodaja u Volkswagenu!

20x Golf*
Uštedi
6.114,- €¹

Iskusi povjerenje.

Pospremamo skladište i pravimo mjesta za novu robu: Vaš novi Volkswagen up*, Golf* ili Tiguan* naručite već sada, uštedite i osigurajte sebi popuste i atraktivne ponude. **Sve daljnje informacije na www.der-blaue-helm.de**

Golf „Generation“ 1.2 TSI, 77 kW (105 PS), 6-brzina, jednodnevna prijava vozila

EZ 09/12, 50 km, potrošnja goriva 1/100 km: gradska vožnja 7,1 / izvangradska 4,9 / kombinirana 5,7 / CO₂- ispuštanje ugljičnog dioksida g/km: kombinirano 134. Energetska učinkovitost D. **Oprema:** crna metalik, radio uređaj „RCD 310“, klimatska naprava Climatronic, kožni upravljač, parkirni senzori i puno više.

UVP²: 23.104,- €, Naša cijena: 16.990,-€

Tiguan Trend & Fun BlueMotion Technology 1.4 TSI, 90 kW (122 PS), 6-brzina, jednodnevna prijava vozila

EZ 03/13, 10 km, potrošnja goriva 1/100 km: gradska vožnja 8,3 / izvangradska 5,5 / kombinirana 6,5 / CO₂- ispuštanje ugljičnog dioksida g/km: kombinirano 152. Energetska učinkovitost C. **Oprema:** crna metalik, zimska oprema, klimatska naprava Climatronic, kožni upravljač, radio uređaj „RCD 310“, parkirni senzori i puno više.

UVP²: 27.594,-€, Naša cijena: 23.750,- €

Take up! 1.0, 44 kW (60 PS), 5-brzina, jednodnevna prijava vozila

EZ 11/12, 50 km, potrošnja goriva 1/100 km: gradska vožnja 5,6 / izvangradska 3,9 / kombinirana 4,5 / CO₂- ispuštanje ugljičnog dioksida g/km: kombinirano 105. Energetska učinkovitost C. **Oprema:** crna metalik, Comfort Pack, Cool & Sound i puno više.

UVP²: 12.304, - €, Naša cijena: 10.500,- €

* Golf, potrošnja goriva 1/100 km: kombinirana 8,4-3,8, CO₂- ispuštanje ugljičnog dioksida g/km:

kobinirano 195-99. Tiguan, potrošnja goriva 1/100 km: kombinirana 8,7-5,3, CO₂- ispuštanje ugljičnog dioksida g/km: kombinirano 203-139. up!, potrošnja goriva 1/100 km: kombinirana 4,7-4,1, CO₂- ispuštanje ugljičnog dioksida g/km: kombinirano 108-95.

¹ U usporedbi s preporučenom maloprodajnom cijenom proizvođača. Ponuda vrijedi dok traju zalihe.

² Preporučena maloprodajna cijena proizvođača. Slika prikazuje dodatnu opremu uz nadoplatu.

Das Auto.

Volkswagen Automobile Frankfurt GmbH

Robert Markovic

Certificirani prodajni savjetnik

Telefon: 069 870016-2226

E-Mail: robert.markovic@volkswagen-frankfurt.de

Mainzer Landstraße 406, 60326 Frankfurt, www.volkswagen-frankfurt.de

HRVATSKO ŽRTVOSLOVNO DRUŠTVO I KOORDINACIJA BRANITELJSKIH UDRUGA GRADA ZAGREBA

Poguban je Zakon o spolnom odgoju u školama

Čovjek dolazi na ovaj svijet s obiljem sposobnosti koje je potrebno njegovati i razvijati kako bi se ispravno razvile i obogatile njegovu osobnost. Polazeći od onih tjelesnih pa intelektualnih i emocionalnih, dolazimo do etičko-moralnih sposobnosti, do savjesti, po kojima čovjek jest čovjek. O tome govori filozofska i teološka disciplina - antropologija. Potreba odgoja za dobro, za univerzalne moralne vrijednosti, za osobe značaja i časti i dostojanstva, za poštivanje svijeta intima, napose djeteta, više je nego očita.

Antropologija

Antropologija promatra čovjeka-osobu u njezinoj cjelini = čovjek tijelom i dušom jedan (GS 14). Zato smatra da je kod odgoja djeteta i mlade osobe važan cjelovit i uravnotežen razvoj na svim tim područjima. Banalizacija tijela -spolnosti - banalizacija je čovjeka. Kršćanska antropologija temelji se na onoj biblijskoj: čovjek stvoren na sliku Božju; muško i žensko - stvori ih. I njih dvoje bit će jedno tijelo. I kad budu jedno - mogu se naći u troje (Post 1,28; 2,24; Mk 10,6). Ljubav i rađanje - prokreacija - idu

zajedno.

Neo-komunistička i liberalno-fašistička kulturno-antropološka revolucija ne

poznaje čovjeka kakav je do sada bio poznat: ens rati-onale =razumno biće, homo sapiens = mudro biće, imago Dei = slika Božja. Čovjek je sada stroj za udovoljavanje seksualnih poriva: ne prepozna je ni zadržavanje ni zaljubljenost, ni ljubav ni rađanje, ni čistoću ni vjernost, ni žrtvu ni solidarnost. Gdje su u toj razuzdanosti - djeca? Pogani su Rimljani znali: Djetetu dugujemo najveće poštovanje. O djeci, među ostalim, Isus kaže: „Onomu naprotiv tko bi sablaznio jednoga od ovih najmanjih što vjeruju u mene bilo bi bolje da mu se o vrat objesi mlinski kamen pa da potone u dubinu morskog“ (Mt 18,6). Koliko sablazni u tom zdravstvenom odgoju?

Historia magistra vitae

Povijest je učiteljica života. Kada su prezrele temeljne vrijednosti ljudskog osobnog i društvenog života, njihovo mjesto okupira relativizam, anarhija i konačno diktatura. Ne treba zaboraviti da je nacizam došao na vlast putem demokratskih izbora. Zlorabeći načelni legitimitet i za-

dobiveni mandat, zaveo je diktaturu - i dalje je poznato. Treba li upozoravati na sličnosti s komunizmom u Hrvatskoj danas?! Navodna demokratska vlast u Hrvatskoj, ili, kako je rekao sisački biskup mons. Vlado Košić, odnarođena vlast http://forum.dnevno.hr/kolumne/55394-koja-je-vlast-narodna.html; uspostavljena je nakon redovitih izbora, i hvasta se da je dobila mandat za svoju ideologiju. Poznato je: za uspješnu manipulaciju potrebno je stvoriti bezličnu masu, pojedince i društvo bez svijesti o svom dostojanstvu i pravima, i bez identiteta.

Neo-komunistički program: kulturna - antropološka revolucija

Budući da su zakazali u odgoju roditelji i vjeronauk(!?), tako zbori Ministar, treba uvesti režimski odgoj. „Kurikulum zdravstvenoga odgoja - u kojem se nalaze“ moduli o spolnoj/rodnoj ravnopravnosti i odgovornom spolnom ponašanju“ - ne poznaje i odbacuje cjelovito vrednovanje osobe pojedinca, ustanove braka i obitelji. Pod krinkom zdravstvenog odgoja nameće se program indoktrinacije ideologije homoseksualizma,

erotizacije i seksualizacije djece od najmlađe dobi. Šutke se prelazi preko već dobrano poznatih zlih posljedica takvih eksperimenata s djecom širom svijeta. Nakon „ukazom“ ili, kako je rekao sisački biskup mons. Vlado Košić, odnarođena vlast http://forum.dnevno.hr/kolumne/55394-koja-je-vlast-narodna.html; uspostavljena je nakon redovitih izbora, i hvasta se da je dobila mandat za svoju ideologiju. Poznato je: za uspješnu manipulaciju potrebno je stvoriti bezličnu masu, pojedince i društvo bez svijesti o svom dostojanstvu i pravima, i bez identiteta.

Taj božanski stvaralački čin, upisan u samu narav čovjeka - naravni biološki i moralni red, razlog je zašto muškarac ostavlja oca i majku, i postaje jedno tijelo, jedna duša, sa svojom ženom. Oni više nisu dvoje nego jedno. Kad njih dvoje budu jedno, mogu se naći u troje - nastanak no-

vog ljudskog života, prokreacija nove osobe na sliku Božju. Rodna ideologija, izrod ideologije homoseksualizma, niječe očitu činjenicu postojanja ljudskog bića kao muško i žensko, kao temelj obitelji i društva i budućnosti naroda, vodi u poremećaj spolnog identiteta, a što je teška bolest (http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/gender+identity+disorder); Odatle izvire pitanje: „Ima li ministar Jovanović vaginu?“

Ta je ideologija pobuna protiv činjenica, protiv evidentne stvarnosti, protiv zdravog razuma, protiv prokreacije, protiv prirodnog moralnog zakona; to je pobuna protiv Stvoritelja - Ljubitelja i Darovatelja života (Mudr 11,26).

Nakon što je dokinut nor-dijski „Rodni institut“ - zbog kako je objašnjeno šarlatanstva, ovaj ministar i njegov agent, u Hrvatsku uvode u ime znanosti 21. stoljeća - šarlatanstvo. Sve je isplanirano i učinjeno tiho i konspirativno, urotnički, podzemno. I nije ih sram.

Papagajski fenomen

Bilo bi vrlo zanimljivo sociološko, i ne manje psihološko, istraživanje papagajskog fenomena ponavljanja fraze „znanost 21. stoljeća“. Predstavlja li fraza „znanost 21. stoljeća“ nebulozni „Plan 21“ ili pak poruku praznovjerja 21. stoljeća „Aquarius - doba zla“? Nakon što su nas doveli u ekonomsko smeće, hoće li nas sada strovaliti i u moralni kaos - u doba zla? Medicina je znanost, jednostavno rečeno, koja polazi od rezultata istraživanja i provjeravanja, pa se voli nazivati „evidence-based medicine“. Uzimimo dva slučaja: 1.U vrijeme rasprave o in vitro oplodnji - zapravo o identitetu, dostojanstvu i pravima ljudskog embrija - ministar zdravlja i bolesti prezreo je svoju struku, odbacio je evidentnu činjenicu da ljudski život počinje začecem, te ustoličio princip prohtjevnosti: život može početi od početka, negdje kasnije, nakon poroda - prema nečijem prljavom interesu. I sve to, isticao je, u ime znanosti 21. stoljeća.

2.Sada u raspravi o odgovoru, što je pitanje humanističke naravi, antropologije, svijeta vrednota, izrazito etičko i moralno pitanje, pitanje životnog opredjeljenja za dobro ili zlo - ministar prosvjete, u ime znanosti 21. stoljeća, priziva matematiku: 1+1! Izbor ne dopušta, niječe slobodu i mogućnost izbora, proizvodi nasilje, proizvodi žrtve: kao da još uvijek živi u oblacima partije, terora centralnog komiteta. Što poželi - to naredi. Njegove su želje - zakon. On ima mandat, on ima vlast (www.zdravstveni-odgoj.com/). Stavi li tko, u ime demokracije, u pitanje ministrovu diktaturu, neka bude spreman da dobije jednu od etiketa: dezinformacija, sve vrvi od neistina, neistinito i lažno, uznemirujete javnost, manipuliranje roditeljima, zlonamjeran, zločest, kriv,

neodgovoran, ukrao Božić, sram vas bilo - minor-na udruga (a GROZD ima 40.000 članova-podupiratelja). Za druge udruge, ma kako dubioznog podrijetla, karaktera, financiranja i djelovanja, ne pita se broj članova. Po načelu jednakosti ili diskriminacije? Sve u stilu: „nova pravda“ - stara nepravda, jer to je selektivna pravda. Ako li ste pak hijerarhijski dio Crkve, biskup ili kardinal, onda možete uživati u nekim od ovih komplimenata: „Sve što smo ovih dana čuli od biskupa su zločeste laži, a s ljudima koji lažu ja jednostavno ne mogu razgovarati. Crkva djeluje neprihvatljivo, zlonamjerno i dezinformirajuće“ (http://www.novlist.hr/Vijesti/Hrvatska/Jovanovic-Biskupi-lazu-a-ja-s-lazljivcima-ne-razgovaram); Drug ministar posjeduje dar čitati namjere - zle.

I premda je svečano i drsko izjavljivaio kako na to pitanje više ne će utrošiti ni minute, ministar papagajski i nadalje ponavlja iste bedastoće. I ne pogleda se u ogledalo - savjesti. Čija li je ono notorna parola opstanka: „Lažite, lažite - nešto će uvijek ostati!“ Svim silama ministar hoće nametnuti dojam da nije imao

ni kućnog ni školskog odgoja, da nije prijatelj evao s knjigom „Bonton - pravila lijepog ponašanja“. Neo-komunisti nadmašili su paleo-komuniste. Kao da su nošeni slovom i duhom njihove himne humanosti, zapravo one „ode mržnji“, sotonskog nadahnuća: „Mrzimo vas“.

Da - ta „oda mržnji“ živi i danas, i truje ljudske duše. U autorovo se ime, još uvijek svake godine, održavaju skupovi i dijele prestižne nagrade (http://www.hrvsvijet.net/index.php?option=com_content&view=article&id=12911:goranovo-proljeće-ustvari-je-sumrak-goranova-uma&catid=43:glas-hrvsvijeta&Itemid=151) Mrzimo vas! - i to ulazi u znanost 21. stoljeća!?

Hrvatska država „slučaj“ ili ponos

Hrvatska je država s visokog vrha s prezirom ožigosana kao „država-slučaj“. U slučajnoj Vladi slučajni drugi ministar može prijetiti, vrijeđati, ponižavati, omalovažavati, rugati se. A ne izostaju ni odmazde. Ima u toj družini više bolesnika. Ako orkestar svira falš, u pitanju je dirigent - i njegova sje-na.

Ima li tu kakvog posla za Hrvatsko žrtvoslovno društvo? Kolike su tu već sada žrtve diskriminacije: od djece i njihovih roditelja, preko učitelja, ravnatelja osnovnih i srednjih škola, do drugih javnih djelatnika? Nije li tu već cijela povorka žrtava. Nije u pitanju samo jedna Karolina - živi povijesni primjer žrtve i stradanja za istinu, za časno i etičko djelovanje u sredstvima društvenog pripovijanja - u 21. stoljeću! (http://www.vecernji.hr/vijesti/hrtse-ispricao-zbog-emisije-spolnom-odgoju-okrivio-urednicu-clanak-492189).

HHO, ili haha-hoho, kakav je - takav je, inače miljenik HTV, sada njegova izjava o odgoju nije mogla dobiti mjesto na HTV? Razmišlja li tko o tome? U onom letku „O programu zdravstvenog odgoja“ (Tajništvo HKB, Advent, 2012.), za koji je drug

biskupija-varazdinska.hr

Jovanović hrvatskome narodu putem televizije objavio da vrvi neistinama, a da nije naveo ni jednu, stoji nekoliko upita koji počinju sa: „Je li vam svejedno što će vaše dijete učiti...“ - i navodi se u nekoliko točaka što će sve to učiti. Doista: je li vam svejedno što će vaše dijete učiti u školi koju vi plaćate? Škola se ne uzdržava partijskom članarinom ministra, već visokim nametima poreza na više nego skromne prihode brojnih roditelja. Trebalo bi biti jasno: djeca nisu vlasništvo države, bila

na država demo-kratska ili demomon-kratska, paleo-komunistička ili neo-komunistička. Djeca su ono najvrjednije u životu roditelja; djeca su njihova budućnost. Pitanja u spomenutom letku sudbom loma državnog totalitarizma, jednomnija. To je liberalni fašizam. Mogućnost izbora - nedopustiva je; sve u ime partijske demokracije. Uistinu, ta pitanja ne smiju ostati bez odgovora. Svima vama hvala na vašoj nazočnosti. Svi mi da-

nas ovdje okupljeni, već smo dio odgovora, dio utemeljene nade za budućnost. I mi smo u povorci slavnih Generala: Ante i Mladena.

Mi smo za državu Hrvatsku - državu ponosa, časti, dostojanstva i djece i odraslih. Hrvatskoj je potrebna nova oluja. Hrvatskoj je potrebna lustracija.

Hvala na pozornosti!

Zagreb, srijeda
9. siječnja 2013.

Mons. Valentin Pozaić

OTVORENO PISMO DR.SC. ANTE VUKASOVIĆA PROTIV NAMETNUTOG ZDRAVSTENOG ODGOJA

Pod krinkom zdravstvenog odgoja nudi se protumoralno odgajanje

Prof. dr. Ante Vukasović ima doista impresivnu znanstvenu karijeru. Područja njegovog znanstvenog djelovanja vezana su uz pedagogiju: fenomen i teorija odgoja, pitanja pedagoške teleologije (teorije svrhe) i aksiologije (teorije vrijednosti), temeljna odgojna područja poglavito intelektualni, moralni, radni i obiteljski odgoj, odgoj i vriednosti, sustav pedagoške znanosti, komeniologija i metodika odgojne djelatnosti.

Vodio je dvadesetak znanstveno-istraživačkih projekata nacionalnog i međunarodnog značenja. Rezultat tih istraživanja je preko 20 knjiga.

Surađivao je s velikim brojem sveučilišta i znanstvenih ustanova u inozemstvu, djelatno sudjelovao na brojnim kongresima i znanstvenim skupovima, organizirao studentska putovanja u inozemstvo, gostovao i predavao u Austriji, Češkoj, Francuskoj, Kanadi, Mađarskoj, Njemačkoj, Poljskoj, Rusiji, Slovačkoj, Švedskoj, Švicarskoj, Ukrajini i USA. Time je stekao ugled istaknutog hrvatskog znanstvenika-istraživača i ušao u knjigu: „2000 istaknutih intelektualaca 21. Stoljeća“ (2000 Outstanding Intellectuals of the 21 st Century), Internacionalnog biografskog centra, Cambridge, Engleska, 2005.

U nastavku pročitajte što profesor Vukasović kaže o Jovanoviću i njegovom nametnutom ZO:

- Gospodine ministre Jovanoviću preterali ste. Povrijedili ste kriterije pristojnog ophođenje, sve teze koje branite neistinite su, a problematika je izuzetno važna jer je u pitanju duhovnost, svjetonazor, moral i biološki opstanak hrvatskoga naroda. S ateističkom i jugokomunističkom nesnošljivošću vrijedite sve opponente, a poglavito Crkvu katoličku i njezine do-

stojanstvenike. Prešli ste prag moguće moralne tolerancije i treba Vam javno odgovoriti. Stoga Vama i hrvatskoj javnosti pišem ovo otvoreno pismo.

Objašnjavate i uporno ponavljate razloge za uvođenje „zdravstvenog odgoja“, a sporan nije zdravstveni, nego u njega zakamuflirani vrlo štetni „spolni odgoj“. To su dva dijametralno suprotna pojma koji se međusobno isključuju. Prvi ima pozitivno, a drugi negativno značenje; prvi je odgoj prijeko potreban za zdravlje, a drugi indoktrinirano „odgajanje“ za blud. Opravdavanje „seksualnoga“ „zdravstvenim odgojem“ – zavaravanje je i podvala javnosti. Braneći to pogubno, štetno i amoralno antidogajanje, sve kritičare i protivnike toga zla prozivajte, napadate i vrijeđate, i ne samo nepristojnim izrazima, nego i klevetničkim optužbama za (zlo) djela koja nisu počinili.

Nakon izjave zagrebačkog nadbiskupa i kardinala Jospa Bozanića da uvedeni „spolni odgoj“ razara čovjeka i uništava narod, što je istina koju Crkva u Hrvata ne može i ne treba prešutjeti, uslijedila je serija ministrovih uvjreda, insinucija, neosnovanih optužaba. Tvrdi da Crkva i biskupi dezinformiraju javnost, postupaju neodgovorno, zlonamjerno, ne razumiju njihov „zdravstveni odgoj“, šire neistine, služe se lažima. Time ignorira, ponižava i na drzak način vrijeđa kardinala, sve hrvatske biskupe, svećenike, Crkvu u Hrvata i svekoliki vjernički puk. Vrijeđa, dakle, i klevče hrvatske katolike i vjernike koji čine apsolutnu većinu hrvatskoga pučanstva. Što ostaje kada se oni isključuju? Čiji je on ministar?

Kaže da Crkva nije nadležna za školske programe. Nije mjerodavna za donošenje i uvođenje nastavnih progra-

ma u škole, ali je mjerodavna i bdije nad dobrim odgojem djece, mladeži i svih svojih vjernika, dužnost joj je i poslanje čuvanje i njega duhovnih, moralnih, kulturnih i odgojnih vrijednosti, koje su ugrožene novim programom „spolnoga odgoja“ u školama. Ministar tvrdi da „zdravstveni odgoj“ ne razara čovjeka i obitelj. Zdravstveni ne, ali njime zakamuflirani „spolni odgoj“ razara čovjeka, brak, obitelj, propagira neplodni homoseksualizam, ugrožava rađanje i vodi u izumiranje hrvatskoga naroda.

Ministar Jovanović povišenim tonom ponavlja da će se Kurikulum zdravstvenog odgoja provoditi kako je predloženo, da od njega ne odustaje i da je on obavezan za sve, vrijedi to i za „spolni odgoj“ duboko ukorijenjen u sekularno-ateističkoj, jugokomunističkoj i anarho-feminističkoj ideologiji. On i podčinjeni mu Vinko Filipović, ravnatelj Agencije za odgoj, nastavnicima, učenicima i roditeljima prijetje kažnjavanjem u slučaju neprovođenja ili nepohađanja takva protuvjerskog „odgajanja“, koje vrijeđa njihove vjerske osjećaje, svjetonazor i grubo narušava Ustavom zajamčenu vjersku slobodu. Nije to spolni odgoj, nego bahato nasilje, teror SDP-a i malobrojnih sekularno-ateističkih vlastodržaca, nad golemom većinom (preko 86%) hrvatskih katolika i oko 95% svih vjernika. Posve dobro oponašaju i provode metode i postupke po uzoru na negdašnji komunističko-partijski CK. Oni donose odluke, programiraju, propisuju, uvode, obvezuju i kažnjavaju neposlušne ili „prijestupnike“.

Poziva se i pozivaju se na sekularnu državu i državno školstvo, a država i školstvo nisu sekularni u značenju vladavi-

ne sekularno-ateističke ideologije koja bi imala pravo terorizirati sve druge i nepoćudne, nego su demokratska država i javno školstvo u kojima su svi svjetonazori i ideologije u jednakopravnom položaju. Govore da će se „zdravstveni odgoj“, u komu je i „spolni“, „provoditi na temeljima znanosti i struke“, a za mjerodavne znanosti i struke u području odgoja uzimaju seksologiju i ginekologiju. Predstavljaju ih dva izrazita zagovornika seksualne anarhije koji djecu senzibiliziraju za spolne odnose, nude im kondome, potiču ih na spolni život i tako ih „odgovorno“ odgajaju za slobodu spolnih odnosa, vrlo štetnih za tjelesno i mentalno, socijalno i moralno zdravlje nedozrelih djevojčica i dječaka. U tom kaotičnom stanju nestali su i odgoj, i znanost i struka. Pokojni Veselko Tenžera već davno je to nazvao pravim imenom: „Odgoj za slobodu raspadanja“.

Zna ministar i za zastrašujuće brojke trudnoća, pobačaja, rađanja neželjene djece, bolesti i drugih tragedija maloljetnih djevojčica, zna da djeca posljednjih godina sve ranije stupaju u spolne odnose pa uvodi „spolni odgoj“ u škole da ih seksualno informira, ali bez odgojnih pouka. Je li to neznanje koje ne shvaća da su sve te spolne tragedije malodobne djece, najvećim dijelom produkti upravo takva spolnog informiranja i „odgajanja“ za slobodu raspadanja? Ili se radi o zlonamjernosti i o sekularno-ateistič-

kom i jugo-komunističkom licemjerju?

Na press konferenciji Kristina Pavlović je postavila pitanje literature u kojoj se pozitivno vrjednuje masturbacija i pornografija i govori o spolnom činu kao posve normalnom, što potiče djecu na spolne odnose. Govori se i o homoseksualnom činu koji je jednako prirodan i vrijedan kao i spolni između muškarca i žene. Prvi je, međutim, neplodan i u službi „kulture smrti“, a drugi plodan i u funkciji kulture života. O kakvoj jednakosti i jednakoj vrijednosti govore ti propagatori homoseksualizma koji prekida nastavak života i hrvatskom narodu prijeti izumiranjem? U literaturi piše i to da je krajnje vrijeme da „homoseksualizam uđe u školu“. Ministar je reagirao i vrlo drsko odgovorio: „Može vas biti sram zato što ste zlonamjerno, neistinito i lažno informirali javnost izvlačenjem četiri citata iz kurikuluma“. Sablažnjive tekstove citata nije opovrgao. Istinitost citata nije upitna, a literatura je sastavni dio njihova kurikuluma i programa „spolnog odgoja“. Na kakvim to seksomanijskim propagandnim grozotama ministar i njegovo ministarstvo žele odgajati našu djecu?

Gospodine ministre, načelo istine i pravednosti nalaze mi da Vam uzvratim citiranjem vašega teksta: „Može Vas biti sram zato što ste zlonamjerno, neistinito i lažno obmanjivali i obmanjujete javnost o „zdravstvenom odgoju“ kao jamstvu zdravije i sretnije Hrvatske, a u njemu licemjerno, u stilu jugo-komunističkih floskula, nudite djeci protumoralno, protukatoličko i protuhrvatsko „odgajanje“ za slobodu seksualno-hedonističkog uživanja, izivljavanja i raspuštenog bluda. Ministre, ne znate Vi što je odgoj i odgojenost. Kad biste to znali i poštovali, ne biste se nepristojno ponašali, ne biste zlonamjerno i licemjerno postupali. - (izvor: zdravstveniodgoj.com)

CROEXPRESS NA NAJVEĆEM EUROPSKOM SAJMU TURIZMA CMT U STUTTGARTU

Hrvatska i dalje turistički hit!

Edi Zelić

Najveći europski sajam za slobodno vrijeme i turisticke, CMT, i ove je godine u Stuttgartu okupio predstavnike gotovo sviju svjetskih zemalja kojima je turizam značajna gospodarska grana. Čak dvije tisuće izlagača nudi raznorazne turističke pakete, a samo tijekom prvog vikenda sajam je posjetilo 60 tisuća ljudi. U sklopu štanda HTZ-a, kako nam je na licu mjesta objasnila Anika Ronji iz predstavništva HTZ-a u Frankfurtu, svoje ponude izlaže nekolicina regija i tvrtki. „Prošle godine bili smo zemlja partner i naravno da je tada bilo jako puno aktivnosti, termina i predstava u sklopu CMT-a. Ove godine, međutim, gotovo da se i ne primjećuje razlika. Nijemci su jako zainteresirani za ljetovanje na Jadranu, posebno oni iz južnijih dijelova Njemačke“, kazala nam je Anika Ronji. Ako je, dakle, suditi po prvim naznakama iz Stuttgarta, na vidiku je još jedna dobra turistička sezona, barem što se gostiju iz Njemačke tiče.

Martin Misir iz agencije Misir Sonnenlandreisen u Essenu kazao nam je: „Naravno da što se Hrvatske tiče uvijek postoji klasična ponuda, hotelski smještaj ili apartman. Mi smo ove godine, na primjer, u ponudu uključili

najam velikih motorskih jaha, a aspekt cruisinga i obilaska hrvatskih otoka je također bitan. Prošla godina imala je odličan početak što se tiče bookinga. Ova godina je počela malo lošije, ali vjerujem da će se to brzo izjednačiti. Interes u Stuttgartu je jako velik“, rekao nam je Misir. Iskusi turistički djelatnik iz Essena se nada da će Hrvatska konačno još opširnijom ponudom moći produžiti turističku sezonu. „Jasno je da su kapaciteti za vrijeme ljetnih mjeseci potpuno zauzeti. Jedina šansa većeg rasta nalazi se u predsezoni i posezoni. U to razdoblje trebamo jačati ponude, premda to nije tako jednostavno, jer je puno faktora u igri“, kazao je Misir.

Kada je riječ o inovativnim konceptima, na hrvatskom štandu u Stuttgartu ne prednjače samo QR codeovi na svakom koraku i ogroman video zid koji je podignut poput svojevrsne krune nad štandom HTZ-a. Naime, vrlo uspješnu priču, tzv. success story, može ispričati tvrtka Novasol. Danski ponuđač privatnih kuća, vila i apartmana u zadnjih je nekoliko godina doživio nevjerovatan rast u Hrvatskoj. Olaf Minkenberg iz hamburškog odjela prodaje ove tvrtke priznao nam je da je katalog s hrvatskom ponudom apsolutni hit među po-

Svoje zadovoljstvo prvim ovogodišnjim sajmom izrazio je i Mato Radić, direktor

HTZ-a u Frankfurtu. „Brojke posjećenosti tijekom prvih nekoliko dana sajma govore za sebe. Jako smo zadovoljni i ostal ćemo zadovoljni ako u novoj sezoni ponovimo prošlogodišnji rezultat iz Njemačke. Nova turistička sezona svakako je u znaku hrvatskog pristupa Europskoj uniji. Mnogo je pitanja u tom smislu, a također i stanovitih promjena u regulativi. Nadamo se da će i mnogi ostali slijediti primjer s otoka Krka“, izjavio je Marco Walter.

NJEMAČKO-HRVATSKA ZAJEDNICA KARLSRUHE OBILJEŽILA DAN MEĐUNARODNOG PRIZNANJA REPUBLIKE HRVATSKE

Baden-Württemberg i Hrvatsku veže vrlo uspješna suradnja

Edi Zelić

Njemačko-hrvatska zajednica Karlsruhe tradicionalno je obilježila Dan međunarodnog priznanja Republike Hrvatske svečanošću u prekrasnom prostoru dvorca Karlsburg. Pod pokroviteljstvom veleposlanika Republike Hrvatske u Njemačkoj, dr. Mire Kovača, i ove godine u čast priznanja „Lijepa naše“ okupili su se brojni uglednici iz političkog, gospodarskog i društvenog života grada Karlsruhea i okolice. Posebno vrijedi istaknuti nazočnost delegacije grada Rijeke koji usko surađuje s Karlsruheom u sklopu projektnog partnerstva koje je inicirano upravo zaslugama Njemačko-hrvatske zajednice na čelu s Mirjanom Diminić.

Nakon što je pozdravila nazočne uzvanike i zahvalila na suradnji gradu Karlsruheu i udrugama s gradskog područ-

ja, Mirjana Diminić se prisjetila svog prošlogodišnjeg govora koji je održan povodom dvadesetog jubileja međunarodnog priznanja Hrvatske i samo dan uoči referenduma u Hrvatskoj o pristupu Europskoj uniji. „Pitali su me tada mnogi kakva je moja prognoza i bila sam optimistična da će većina Hrvata biti za pristup EU. Sretni smo da je tako i bilo“, rekla je Diminić. Predsjednica Njemačko-hrvatske zajednice Karlsruhe istaknula je da je posebno ponosna na humanitarni rad svoje udruge. „Već više od dvadeset godina članovi naše zajednice predano rade na humanitarnom planu. Tako smo i prošle godine u domovinu poslali devet kamiona opreme za staračke domove, dječje domove i bolnice. Posebno smo sretni zbog iznimno dobre suradnje s gradskom klinikom u Karlsruheu“, kazala je Diminić najavljujući i u 2013.

godini mnoštvo aktivnosti u Karlsruheu. „Nastavljamo ravora koji je održan povodom dvadesetog jubileja međunarodnog priznanja Hrvatske i samo dan uoči referenduma u Hrvatskoj o pristupu Europskoj uniji. „Pitali su me tada mnogi kakva je moja prognoza i bila sam optimistična da će većina Hrvata biti za pristup EU. Sretni smo da je tako i bilo“, rekla je Diminić. Predsjednica Njemačko-hrvatske zajednice Karlsruhe istaknula je da je posebno ponosna na humanitarni rad svoje udruge. „Već više od dvadeset godina članovi naše zajednice predano rade na humanitarnom planu. Tako smo i prošle godine u domovinu poslali devet kamiona opreme za staračke domove, dječje domove i bolnice. Posebno smo sretni zbog iznimno dobre suradnje s gradskom klinikom u Karlsruheu“, kazala je Diminić najavljujući i u 2013.

Gradonačelnik grada Karlsruhea Heinz Fenrich također je izrazio zadovoljstvo odličnom suradnjom i brojnim aktivnostima Njemačko-hrvatske zajednice. „Veze s Hrvatskom su općenito jako dobre, a tome su uvelike pridonijeli i hrvatski radnici koji su sedamdesetih godina došli u naš grad i kojima pripadaju velike zasluge za izgradnju blagostanja u našem gradu. Danas u Karlsruheu živi više od dvije tisuće Hrvata. Ponosni smo na različitost u našem gradu, koja je u svakom pogledu istinski dobitak za ovu regiju“, rekao je Fenrich. Njegov riječki kolega, Vojko

Obersnel, također je zahvalio domaćinima, Njemačko-hrvatskoj zajednici, na suradnji i partnerstvu. „Zahvaljujući upravo Vašem angažmanu uspostavljeno je projektno partnerstvo na kojem i dalje želimo raditi, pogotovo imajući u vidu europsku dimenziju kojoj grad Rijeka i luka Rijeka oduvijek pripadaju“, istaknuo je Obersnel i predao Mirjani Diminić poseban poklon i priznanje. Dr. Đulija Matković, voditeljica ureda za zdravstvo i socijalna pitanja Primorsko-Goranske županije nadovezala se na riječi Obersnela ističući humanitarni rad Njemačko-hrvatske zajednice Karlsruhe kao temelj razvitka dobrih odnosa i na polju društva i gospodarstva. Za glazbeni program tijekom još jedne odlično organizirane večeri u dvorcu Karlsburg bili su zaduženi sjajni umjetnici iz Rijeke, sopranistica Marijana Prohaska i pijanist Filip Fak koji su izveli djela Zajca, Gounda, Tijardovića, Straussa i Lehara.

Posebno zanimljivo bilo je obraćanje Petera Friedricha (SPD), ministra za Bunde-

srat i europska i međunarodna pitanja pokrajine Baden-Württemberg. „Put prema Europskoj uniji za Hrvatsku je bio težak i dug, vezan za mnogobrojne rasprave i zahtjeve. No, sretni smo što ove godine konačno možemo zajedno proslaviti službeni pristup Hrvatske Europskoj uniji. Baden-Württemberg i Hrvatsku veže odlična suradnja, što kroz Mješovitom vladinu komisiju, što kroz strategiju o dunavskom području. Kroz pristup Hrvatske i Europskoj uniji se otvaraju nove šanse i Europska unija će biti obogaćena. Nedavno sam putovao biciklom uz Dunav i obišao Vukovar, Ilok, pa zatim Vojvodinu. Sretan sam što se hrvatskim pristupom zapravo realizira temeljna ideja Europske unije, a to je širenje slobode i trajnog mira. Pristup Hrvatske je samo prvi korak na daljnjem putu, zajedničkom putu koji donosi brojne potencijale suradnje, a istaknuo bih posebice spajanje energijskih umreženja i zajednički rad na rješavanju problema nedostatka stručne radne snage u Baden-

Foto: mediaz agentur

Württembergu i Njemačkoj, među ostalim je kazao Friedrich.

Hrvatski veleposlanik u Njemačkoj, dr. Miro Kovač, koji se uoči svečanosti u dvorcu Karlsburg, susreo i s bivšim njemačkim kancelarom Helmutom Kohlom u Ludwigshafenu, istaknuo je velike zasluge cijelog njemačkog političkog spektra, od Kohla, Genschera i Schrödera do današnjih vlasti, za međunarodno priznanje Hrvatske i približavanje europskim institucijama. „Prošlo je više od dvadeset godina od međunarodnog priznanja Hrvatske, ali ne zaboravimo da se ovih dana obilježava i petnaesta godišnjica mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja. Dakle, obilježavamo jednu uspješnu

međunarodnu misiju Ujedinjenih naroda. Suživot u Vukovaru danas je dobar i teče bez većih problema“, rekao je dr. Kovač. Hrvatski veleposlanik pristup Europskoj uniji vidi također kao jednu stepenicu u daljnjem razvoju hrvatsko-njemačkih odnosa. „Uvjeren sam da je moguće optimirati hrvatsko-njemačke gospodarske odnose, pogotovo s Baden-Württembergom, Bavarskom, Hessenom i regijom Rheinhessen“, istaknuo je dr. Miro Kovač ujedno najavljujući tijekom godine niz prigodnih događanja diljem Njemačke pod motom „Kroatien kreativ“, a naravno povodom priključenja Hrvatske Europskoj uniji. Gala večer u Karlsruheu završena je prikazivanjem fil-

ZARADE U NJEMAČKOJ

Hrvati u Njemačkoj zarađuju manje od Mađara i Čeha

Rezultati studije Instituta za istraživanje tržišta rada u Nürnbergu pokazuju kako migranti vrlo često zarađuju manje od svojih njemačkih kolega. Pri tome Mađari i Česi za isti posao dobivaju veću plaću od Hrvata. Kada se po prvi put zaposle na njemačkom tržištu rada, migranti vrlo često zarađuju manje od Nijemaca. Njihova prosječna mjesečna plaća iznosi oko 64 posto mjesečnog dohotka jednog Nijemca. Ovaj podatak proizlazi iz rezultata najnovijeg istraživanja Instituta za istraživanje radnog tržišta u Nürnbergu koji su javnosti priopćeni u srijedu (9.1.). Nakon osam godina rada, prosječne plaće imigranata iznose oko 72 posto dohotka koji za isti posao primaju Nijemci. Ova razlika se djelomično objašnjava činjenicom da su Nijemci za isti posao u pravilu više kvalificirani ali i stariji – u prosjeku oko 6 godina. Drugi razlog je, prema navodima spomenutog Instituta, da kvalifikacije koje imaju imigranti vrlo često ne ispunjavaju zahtjeve njemačkog tržišta. Osim toga, činjenica je i to da se stranci zbog lošeg ili slabog vladanja njemačkim jezikom, barem u početku, prijavljuju na radna mjesta za koja su u pravilu pre-kvalificirani, odnosno, prijavljuju se za poslove koji su slabije plaćeni. Tijekom godina, kažu stručnjaci Instituta za istraživanje tržišta rada, imigrantima se svakako pruža prilika da usavrše svoja znanja i sposobnosti te time dosegnu nivo kakav imaju njihovi njemački kolege. Osim toga, tijekom godina, stranci usavršuju i vladanje njemačkim jezikom što im omogućuje i promjenu radnog mjesta – sa slabijeg na bolje plaćeno. Ono što je posebno zanimljivo je da su primjerice imigranti iz Mađarske i Češke već na samom početku rada u Njemačkoj relativno dobro plaćeni. Njihova se mjesečna primanja tijekom godina još više povećavaju čime njihove plaće nadmašuju one doseljenika iz Turske ili s područja bivše Jugoslavije. Međutim, postoje i oni koji već prilikom dolaska u Njemačku, za isti posao primaju veću plaću od samih Nijemaca. To su prije svega građani Austrije, Nizozemske, Velike Britanije i Sjedinjenih Američkih Država koji su u Njemačku stigli kao traženi specijalisti ili stručnjaci na raznim područjima. **Željka Telišman (dw.de)**

BOSNA I HERCEGOVINA

Nezaposleni: Šaljite nas vani da radimo!

Udruženje nezaposlenih u Bosni i Hercegovini uputilo je danas zahtjev ministru sigurnosti BiH Fahrudinu Radončiću, ministru civilnih poslova BiH Sredoju Noviću i ministru vanjskih poslova BiH Zlatku Lagumdžiji za uspostavljanje ugovora sa susjednim državama kao i državama članicama EU o međusobnoj razmjeni sezonskih radnika. S obzirom na teško ekonomsko stanje, te broj nezaposlenih koji iznosi više od 546.000 u BiH, Udruženje nezaposlenih u Bosni i Hercegovini je prinuđeno tražiti sva moguća rješenja za izlaz iz krizne situacije. - Upravo iz tog razloga smo skrenuli pažnju spomenutim Ministarstvima da usmjere svoje napore da bi naši nezaposleni građani mogli obavljati sezonske poslove u određenim oblastima kao što su poljoprivreda, turizam, građevina, trgovina i sl., stoji u priopćenju Udruženja nezaposlenih u BiH. Navode kako smatraju da će pomoću ovog sporazuma građani imati mogućnost dobivanja sezonskih viza u svakoj kalendarskoj godini. U priopćenju se navodi kako bi jednim ovakvim sporazumom pomogli mnogim nezaposlenim građanima, u BiH bi dolazio svjež priliv novaca u opticaj, te su «uvjereni da će ovo rješenje spriječiti veliki broj lažnih azilantata u zemlje EU, koji predstavljaju veliki problem za građane Bosne i Hercegovine». (bitno.ba)

Iseljenici sve više šalju novac domovini

Novac koji migranti šalju izvan EU-a, a čini gotovo tri četvrtine ukupnog iznosa, narastao je za 3 posto i dostigao 28,5 milijardi eura, dok su novčane doznake unutar EU-a stabilne. U Europskoj uniji, ukupni iznos novca koji migranti šalju u svoju domovinu dosegao je 39,1 milijardu eura u 2011., što je 2 posto više u odnosu na godinu ranije. Ta ukupna brojka za EU-27, koju je ovaj tjedan objavio Eurostat, uključuje i promet novca unutar EU-27 i između EU-a i trećih zemalja, piše Hina. Novac koji migranti šalju izvan EU-a, a čini gotovo tri četvrtine ukupnog iznosa, narastao je za 3 posto i dostigao 28,5 milijardi eura, dok su novčane doznake unutar EU-a stabilne na 10,7 milijardi eura. Među zemljama članicama za koje su podaci dostupni, otjecanje novčanih doznaka u 2011. bilo je najviše iz Francuske (9,7 milijardi eura ili 25 posto ukupnih doznaka), Italije (7,4 milijarde ili 19 posto), Španjolske (7,3 milijarde ili 19 posto), Njemačke (3 milijarde ili 8 posto) te Nizozemske (1,5 milijardi ili 4 posto). Među tih pet zemalja, udio doznaka za zemlje izvan EU ukupno iznosi od 64 posto u Francuskoj do 83 posto u Italiji. U statistiku je osim EU-27 uključena i Hrvatska. Iz nje je ukupno poslano 55 milijuna eura dok je 2010. poslano 73 milijuna. Od 55 milijuna u zemlje EU-a poslano je 2011., 24 milijuna eura, a izvan EU-a 31 milijun eura. (bitno.ba)

U OŽUJKU SASTANAK U BERLINU

Do posla u Njemačkoj tek od 2015. godine

“Pristup će biti ograničen najmanje dvije godine nakon planiranog ulaska Hrvatske u EU 1. srpnja ove godine, navodi se u priopćenju koje je objavljeno nakon redovite sjednice kabineta Angele Merkel u srijedu. “Shodno zakonodavstvu Europske unije o izdavanju radnih dozvola pristup njemačkom tržištu rada tijekom prijelaznog razdoblja od dvije godine i dalje bi ostao ograničen za radnike iz Hrvatske”, rekao je glasnogovornik Njemačke vlade Steffen Seibert, izvješćujući novinare o tijeku redovite sjednice kabineta. Na sjednici se, kako je priopćeno, između ostalog, raspravljalo i o Nacr-

tu zakona o prilagodbi zakonskih odredbi SR Njemačke u sklopu procesa pristupanja Hrvatske Europskoj uniji. I dalje će kao i dosada vrijediti izuzeci za određene grupe koje ni nakon 1. srpnja za zaposlenje u Njemačkoj neće trebati izdavanje radne dozvole.

“Tu se prije svega radi o akademski obrazovanim građanima koji u Njemačkoj pronađu radno mjesto shodno njihovoj naobrazbi. Nadalje je tržište rada otvoreno onim naučnicima koji u Njemačkoj žele izučiti neko zanimanje u trajanju od najmanje dvije godine kao i za sezonske radnike koji i dalje mogu šest mjeseci go-

dišnje raditi u Njemačkoj bez izdavanja radne dozvole”, izjavio je Seibert.

“Pristupni pregovor Hrvatske s Europskom unijom trebao bi, prema očekivanjima, stupiti na snagu 1. srpnja ove godine pod uvjetom da ga ratificiraju sve zemlje članice

EU-a. U Njemačkoj je ratifikacijski proces započeo lani u kolovozu i to iziskuje prilagodbu zakonika SR Njemačke”, objasnio je Seibert.

Njemačka je i u sklopu posljednjih proširenja Europske unije maksimalno iskoristila prijelazno razdoblje tijekom kojeg je omogućeno zatvaranje vlastitog tržišta rada za građane novih članica Unije. Za radnike iz zemalja koje su 2004. pristupile Europskoj uniji (Poljska, Češka, Slovačka, Mađarska, Slovenija, Estonija, Litva, Latvija) Njemačka je iskoristila maksimalan rok pa je blokada njemačkog tržišta rada ukinuta tek 2011. tj. nakon sedam

godina. Za Rumunjsku i Bugarsku, koje su EU pristupile 2007., ograničen pristup tržištu rada još je uvijek na snazi. Doznajemo da se ratifikacija pristupnog sporazuma obavlja po očekivanjima u svim zemljama članicama EU. Hrvatska je strana inicirala, a to je i prihvaćeno od strane službene grupe Berlina, sastanak radne grupe za praćenje sporazuma o radu trgovačkih društava u SRNJ (izasalani radnici). Ministrici Ulrike van der Leyen u tom smislu je upućeno pismo hrvatskog ministra Miranda Mršića. Očekuje se da će se sastanak održati u ožujku. (crodnevnik, Foto: RE-GIERUNGonline/Denzel)

Hrvatski građevinari strahuju za posao u Njemačkoj

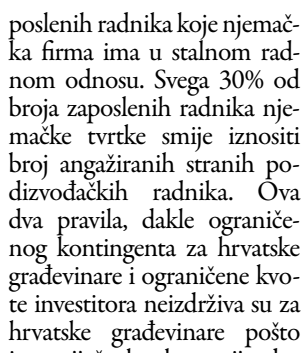
Hrvatski građevinari koji su u proteklih pedeset godina svojim graditeljskim umijećem osvojili njemačko tržište i udarili pečat mnogim prestižnim njemačkim građevinskim zdanjima zabrinuti su zbog novih Prijelaznih mjera njemačke Vlade. Prema njima prilikom ulaska Hrvatske u EU za naše će građevinare vrijediti ograničenje slobode pružanja usluga za početne dvije godine. Takve mjere naše graditelje stavlja u nezavidan položaj u odnosu na direktnu konkurenciju iz zemalja EU poput: Poljske, Mađarske, Bugarske, Rumunjske, Portugala, Španjolske, Latvije, Estonije, Češke, Slovačke i drugih zemalja koje su sa svojim radnicima nazočne na njemačkom tržištu. Iako bi i najnovijim mjerama broj hrvatskih radnika ostao ograničen kontingentom i radnim dozvolama, prije više mjeseci pokrenuta je opsežna inicijativa za ublažavanje ovakvih mjera.

Kvote investitora

Želje i zahtjevi idu u smjeru da se od prijelaznih mjera izuzmu montažeri i brodograditelji, da radne dozvole hrvatskim radnicima vrijede za cijelo područje Njemačke, nevezane na projekte, da se otpuste tzv. zabranjene zone; da se kontingent koji je se po broju izdanih dozvola poslije cijelog niza godina ponovo u potpunosti iskorištava, poveća. Za

građevinare koji su ovim mjerama vjerojatno najviše pogođeni, kontingent i radne dozvole bi ostale vrijediti. A koliko su hrvatski građevinari i ostali djelatnici pratećih zanimanja uspješni na njemačkom tržištu možda i najbolje svjedoči berlinski aerodrom koji proteklih dana puni naslovne stranice njemačkih novina zbog ogromnog kašnjenja radova i slovi kao problematičan projekt. Zanimljivo je da je hrvatska građevinska tvrtka „Viadukt“ u tom projektu hvaljena kao jedan od rijetkih izvođača koji su radove završili kvalitetno i u dogovorenom roku, što hrvatskim graditeljima daje dodatnu težinu na njemačkom tržištu, koja se temelji na kvaliteti i povoljnim cijenama, a i to Nijemci jako dobro znaju. Dugogodišnji dobar poznavatelj prilika na europskom graditeljskom tržištu Zdranin, Tonči Vanjak, predsjednik Upravnog odbora GIU INGRA-DET-a i direktor VIADUKT-a Njemačka, smatra kako bi usprkos tim mjerama koje do daljnje ostaju na snazi za hrvatske građevinare bilo od egzistencijalne važnosti ukidanje ograničenja investitora.

- Danas ne samo da su hrvatski građevinari ograničeni kontingentom radnih dozvola, već je investitor ograničen tzv. „kvotom investitora“. Ova kvota definirana je brojem za-

poslenih radnika koje njemačka firma ima u stalnom radnom odnosu. Svega 30% od broja zaposlenih radnika njemačke tvrtke smije iznositi broj angažiranih stranih podizvođačkih radnika. Ova dva pravila, dakle ograničenog kontingenta za hrvatske građevinare i ograničene kvote investitora neizdrživa su za hrvatske građevinare pošto im najjača konkurencija dolazi iz zemalja za koje ograničenja više ne vrijede. Upravo zbog drugog tj. zbog „kvote investitora“ hrvatski građevinari već više godina ne uspijevaju ugovoriti i iskoristiti puni podkontingent, koji im je u sklopu detašmana dan na korištenje. Stoga je važan dio zahtjeva na kojem smo inzistirali na sastancima s hrvatskim ministarstvima da se ako već ne nama, barem njemačkim investitorima ukine navedena „qvota“.

Ovu problematiku izložili smo uz veliku podršku i pomoć veleposlanika dr. Mire Kovača i premijeru i predsjedniku Republike. Naša inicijativa je rezultirala sastancima s predstavnicima Vlade i Ministarstva rada i mirovinskog sustava, koji su preneseni zahtjevom njemačkoj strani. Radne grupe nadležnih ministarstava Njemačke i Hrvatske sastat će se tijekom veljače i ožujka. Nadamo se da će razgovori na razini ministarstava i vlada donijeti ublaže-

nje ključnih dijelova prelaznih mjera, koje bi nam omogućile ravnopravniju tržišnu utakmicu s ostalim članicama EU na ovom nama tradicionalnom i izuzetno važnom tržištu - kaže direktor „Viadukta“ Tonči Vanjak, podastrijevši medijima i protekle uspješne rezultate hrvatskih tvrtki i radnika ostvarene na njemačkom tržištu.

Vode se pregovori za tunele

- Kroz sistem Gospodarsko-interesnog udruženja INGRA-DET radilo je u 2012. godini u Njemačkoj četrdeset hrvatskih poduzeća koji su ostvarili više od 50 milijuna eura neto prometa kao podizvođači u sljedećim industrijskim granama: izgradnja industrijskih postrojenja, građevina, brodogradnja, strojogradnja, energetika, izolacija i instalacijska tehnika. Prosječno je radilo preko 1500 visokokvalitetnih industrijskih radnika, što znači da je to otprilike trećina ukupnog Hrvat-

skog kontingenta radnika u Njemačkoj. Viadukt je jedna od najvećih članica INGRA-DET, te ostvari godišnje više od 5 milijuna eura i zapošljava preko 100 djelatnika. U 2012. ugovoreni su novi poslovi na dva poslovna objekta u Wiesbadenu, kao i novi paviljon velesajma u Nürnbergu. Vode se intenzivni pregovori s dugogodišnjim našim njemačkim investitorom za dva veća tunela, od kojih je jedan u Nürnbergu, a drugi u Norveškoj, gdje smo u očekivanju dobivanja ovog posla registrirali predstavništvo. Poslove mislimo voditi i koordinirati iz našeg njemačkog predstavništva, kao centralni ulaz u Europski ekonomski prostor. To nam je moguće već sada, a ulaskom Hrvatske u EU izlazak na ostala europska tržišta putem našeg njemačkog dijelne tvrtke biti će još jednostavniji - kaže Vanjak. To potvrđuje i Mario Šušak, predsjednik Upravnog odbora Hrvatskog gospodarskog saveza u Frankfurtu.

- Naši radnici građevinci, soboslikari, varioci i monter premada imaju veliku konkurenciju na njemačkom su tržištu su godinama cijenjeni, jer su ozbiljni, kvalitetni, precizni i drže se rokova. Inače naše gospodarstvo trebalo bi ih bolje pratiti te uložiti više sredstava u brendiranje svojih proizvoda. **Zoran Paškov**

VELIKI USPJEH HRVATSKE ARHITEKTICE VANJE VRSALOVIĆ IZ FRANKFURTA

Nakon završene arhitekture mislila sam se vratiti u Hrvatsku

Zoran Paškov

Dok europska ljepotica nova Centralna europska banka vrijedna 1,2 milijarde eura u Frankfurtu na Majni dobiva konture nebeskog tornja i svjedoči o velikoj moći europskih graditelja, malo tko zna da je jedan vrlo značajan kotač u cijelom arhitektonskom projektu Bračanka Vanja Vrsalović. Ta vrsna hrvatska arhitektica od samoga je početka u tom projektu. I dok graditelji, projektanti i financi- ciji planiraju njezino svečano otvorenje 2014. godine, Vanja ima pune ruke posla. S kolegama iz tima koji čine desetak vrsnih stručnjaka svakodnevno nadzire radove, planira i najsitnije detalje na projektu, jer sve mora štimati, jednostavno tu ne smije biti greške. Nema improvizacija, sve je pod strogim nadzorom institucija EU.

- Već desetak godina kao arhitektica sam zaposlena u Centralnoj europskoj banci u Frankfurtu, gdje su investitori, zemlje EU-a, imali posve jasan cilj - izgraditi novu, impozantnu zgradu Centralne banke. Riječ je o dva velebna nebodera koja su statički spojena platformama, a unutrašnji prostor isključivo je namijenjen za biroo - kaže Vanja Vrsalović.

Objekt je na jedan način demonstracija snage EU-a kao zajednice naroda. Otvorenje će biti 2014. godine i svakako će značiti jedan veliki uspjeh kako za Europsku uniju, tako i Frankfurt koji ovim objektom jako puno dobiva na svojem značenju: monetarnom, političkom i ekonomskom.

Imate veliko iskustvo u struci. Kako ste uspjeli?

- Arhitekturu sam završila

u Njemačkoj, u Darmstadtu. Nakon toga mislila sam se vratiti u Hrvatsku ili otići u Ameriku, koja me tada izuzetno privlačila. No, sudbina je htjela da ovdje dobijem posao u Frankfurtu, u jednom uglednom biou. Morala sam puno raditi i učiti, a imala sam i sreće. A nakon toga sam se zaposlila u banci gdje sam danas jako zadovoljna svojim statusom. Inače Nijemci su i u arhitekturi jako napredni, no ipak što se tiče zakonodavstva tu su malo konzervativniji. I na njihovu tržištu uvijek se nađe nekih zvijezda koje su lansirane na razne načine. Svi veliki njemački biroo su u prvom planu orijentirani prema željama investitora.

Kako gledate na arhitekturu u Hrvatskoj?

- Siromašna smo država, ekonomska situacija sve je gora, a korupcija se sigurno odražava i na arhitekturu. Država i općine trebaju biti konzenkventnije i precizno određivati sve pojedino- sti u prostoru. Primjerice, ne može se dogoditi da nam se ceste u naseljima koja nastaju smanje na dva metra i nemaju

niti jedno parkiralište, a nema mjesta ni za stabla. Te naše ambijente trebalo bi uvijek dobro isplanirati. Mjesta po Dalmaciji urbane su sredine koje je netko već prije osmislio, one nisu slučajno nastale i mi bismo trebali jako paziti da ih ne narušavamo, nego da to naše nasljedstvo nadograđujemo, da ga ne devastiramo. Za primjer mogu se poslužiti Bolom na Braču koji je kao mjesto nekada bilo jako maleno.

- U međuvremenu se puno toga izgradilo, ali što su zapravo napravili? Jednostavno jednu cestu i onda je svatko radio i gradio kako je htio. I tako su nicala nova naselja bez nekog prihvatljivog plana. Ljudi su svuda naokolo naprosto gradili “bunkere”, umjesto da se radi u skladu s prihvatljivim zakonima, planovima i rješenjima. Nitko nije zapovjedio koliko cesta mora biti široka, da svatko mora posaditi tri stabla, predvidjeti neko mjesto za parkiranje, mjesto za tržnicu, pa je i dodatno zelenili itd..

- S druge strane, u staru jezgru koja je očuvana kako-tako nabiju neke skulpture koje nemaju veze s umjetnošću. Takva je situacija manje-više u mnogim našim dalmatinskim mjestima i tu pod hitno treba napraviti promjene. Nažalost, ako nema autoritet, u ovom slučaju provedbu zakona, onda nam se događa to što imamo - kaže nam Vanja Vrsalović. Rad naše arhitekture Nijemci su prepoznali, što potvrđuje da je dio važne ekipe stručnjaka CEB-a u koju su uprte oči njemačke i europske javnosti, a posebno medija koji brižno prate izgradnju nove zgrade najznačajnije europske bankarske institucije.

Dalmatinska mudrost

Otac mi je s Brača, a majka Zagrepčanka i svaki svoj odmor provodila sam u Hrvatskoj, gdje sam i rođena. A Dalmacija me posebno nadahnjuje, ta njezina prirodna ljepota ali i običaji starijih ljudi koje sam upamtila. To je nešto što je duboko u meni ostavilo traga. Puno se moglo naučiti narodnih mudrosti od tih ljudi. Pa, recimo, i u Zagrebu, gdje je sve odisalo tom kulturom i gospodom. To se danas nekako pomalo izgubilo i na jedan način nedostaje mi taj ugođaj iz djetinjstva.

Pohvale našim bauštelcima

Iskustva govore da su naši radnici jako vrijedni i cijenjeni u Njemačkoj. Molim vas, pohvalite ih u moje ime. Kada idem po gradilištu, često ih čujem, prepoznajem i cijenim taj njihov mukotrni rad, jer lako je meni sjediti za stolom i piskarati, mogu popiti kavu, dvije, dok njih pere kiša, snijeg, vrućina i sve druge vremenske nepogodnosti. Sjećam se nedavno, dok sam prolazila gradilištem, netko je iz grupe naših ljudi dobacio: “Gle, naša mala, što ona radi tu?” Slatko sam se nasmijala - kaže Vanja.

DR. SC. IVAN ĐIKIĆ, PROFESOR NA SVEUČILIŠTU GOETHE I DIREKTOR BUCHMANN INSTITUTA U FRANKFURTU

Hrvatski znanstveni sustav je u raspadu

Ladislav Tomić
Novi list

Ivan Đikić u ovom trenutku najcjenjeniji je hrvatski znanstvenik u svijetu. Za svoja istraživanja dobio je niz prestižnih međunarodnih nagrada. Predsjednik frankfurtskog sveučilišta "Goethe" Werner Mueller-Esterl za njega kaže: "Ivan Đikić po meni utjelovljuje idealan tip znanstvenika, koji pridaje puno entuzijazma i neiscrpne energije istraživanju i poučavanju. Sviđa mi se njegova originalnost i konceptualno razmišljanje u kombinaciji s odlikama lidera". Iako se bez sumnje radi o izvanjskom znanstvenom radniku, u Hrvatskoj je Đikić (pre)često prolazio

kao bos po trnju. Niti Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti nije mu odala dužno priznanje primitkom u svoje članstvo. Hrvatsko društvo zbog toga se previše ne uzbuđuje. Razgovor s briljantnim znanstvenikom započeli smo pitanjem o prestižnoj njemačkoj znanstvenoj nagradi "Gottfried Wilhelm Leibniz", koju mu je ove godine dodijelila njemačka istraživačka zaklada. Đikića smo, također, pitali ponešto o hrvatskoj znanosti, njezinom aktualnom trenutku i budućem razvoju, o stanju u hrvatskom društvu, komercijalizaciji znanosti, Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti... Na žalost, odgovore na pitanja dobili smo e-mailom, odnosno

nismo sa znanstvenikom bili u prilici razgovarati oči u oči, zbog čega su izostala potpitanja koja bi ovaj intervju zasigurno učinila (još) zanimljivijim.

Možete li našim čitateljima pojasniti za što ste dobili nagradu i u kojem smjeru idu vaša istraživanja?

Radi se o znanstvenim dostignućima koje smo postigli u zadnjih deset godina. Istraživali smo ubikvitin, mali protein koji je poznat kao „poljubac smrti“, čija je funkcija obilježiti proteine koji trebaju biti razgrađeni i uklonjeni da bi stanice ostale zdrave. Za to je otkriće dočimljena Nobelova nagrada iz kemije 2004. godine. Mi smo otkrili da ubikvitin regulira i druge složenije procese u stanicama, zahvaljujući mogućnosti da može modificirati mnoge stanične proteine. Te ubikvitinske modifikacije djeluju kao kodovi koje se na specifičan način prepoznaju u stanicama. Mi smo dešifriranjem ubikvitinskog koda objasnili njegovu ulogu u razvoju bolesti kao što su upale, neurodegenerativne bolesti, bolesti imunološkog sustava i tumori.

Jedan ste od najcjenjenijih hrvatskih znanstvenika u svijetu, a u isto vrijeme Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti ne želi vas primiti u članstvo, što izaziva čuđenje. Kako tumačite takvo postupanje HAZU-a i koji su stvarni razlozi ovih odbijanja?

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti bira članove na temelju svojih kriterija. Očigledno nisam dovoljno dobar za njihove kriterije i to je sve. Nisam s time pogođen niti iznenađen. U mom životu se ništa ne mijenja ako nisam član HAZU-a. I dalje ću

raditi u Hrvatskoj s mladima što me čini sretnim.

Prethodna Vlada najavljivala je da će od Hrvatske napraviti društvo znanja. Mislite li da su to bile samo prazne riječi ili je uistinu na tom planu nešto poduzeto?

Malo je napravljeno na tom polju, a posebno me smeta ličejnost političara koji znaju da se na tom projektu ne radi ozbiljno. Unatoč tome, oni i dalje varaju javnost, a posebno mlade ljude. **Kako ocjenjujete stanje hrvatske znanosti?**

Stanje u hrvatskoj znanosti je kritično, jer se sustav urušava iznutra. Ne postoji kritična masa koja želi promjene. Većina podržava status quo, grčevito se bore za dosadašnje beneficije, a malo mare za znanstvenu izvrsnost. Želim odmah napomenuti da postoji i manji broj poštivnih znanstvenika, koji postižu vrijedne rezultate, no oni su u ogromnoj manjini. Međutim, oni koji zadržavanjem sadašnjeg stanja gube najviše jesu mladi znanstvenici. Oni kvalitetni u sve većem broju odlaze u inozemstvo, a oni koji ostaju u Hrvatskoj gube nadu da će se nešto promijeniti pa prihvaćaju kompromise i gube svoje vlastite ideale i vizije.

Što bi Hrvatska trebala učiniti da pruži dovoljno šansi za razvoj svojim mladim znanstvenicima?

Hrvatski sustav njima pruža jako malo. Svakako bi se trebali potruditi da se reguliraju financiranje i kvalitetni izbor studenata, doktoranata i postdoktoranata u svim sferama obrazovanja i znanosti.

Možete li nam ukratko prezentirati svoju viziju razvoja hrvatske znanosti? Kad bi bili u poziciji čovjeka koji odlučuje, kako bi oblikovali hrvatsku

znanost?

Prvenstveno bih prebacio odlučivanje i financiranje znanosti iz ruku političara u ruke znanstvenika. Pri tome mislim ne samo na strateške odluke o tome kako organizirati obrazovni i znanstveni sustav te donijeti potpuno novi zakon, nego i o svakodnevnim odlukama i financiranju znanosti. Formirao bih tijelo koje postoji u Njemačkoj – DFG (Njemačka znanstvena zaklada) – a koje vode znanstvenici. DFG financira sve znanstvene projekte u Njemačkoj, a novac dobiva direktno iz dogovorenog godišnjeg budžeta. Za sve to potrebna je potpuna transparentnost i uvođenje jasnih kriterija kvalitete, jer u znanosti ne može postojati demokracija ili prohtjevi većine, nego konkretni podaci kvalitete i uspjeha na temelju kojih se donose odluke.

Kako aktualna ekonomska kriza u Europi utječe na razvoj znanosti na Starom kontinentu?

Mnoge zemlje u Europskoj uniji imaju dosta problema s financiranjem znanosti. Situacija u Njemačkoj je dosta dobra, jer se ne prekida s povećanim ulaganjem u znanost. Misлите li da utrka za profitom donosi korist ili štetu znanosti?

Robovanje samo profitu gasi kreativnost i slobodu u istraživanju i tada šteti napretku znanosti. Međutim, u pojedinim granama poput biotehnologije i farmaceutike profit je neophodan za napredak i uspjeh.

Slažete li se s tezom da je komercijalizacija znanosti loš proces?

Opet ovisi o vrsti, količini i području. Globalna komercijalizacija znanosti je loša, jer pokušava usmjeriti znanost u jednom pravcu, gušeći često

manje paralelne inicijative ili ideje. Na žalost, takva komercijalizacija postaje sve raširenija i znanstvenici se sve češće žale da njihovi grantovi ovise o komercijalnim komponentama.

Vjerujete li da razvoju znanosti više pripomaže natjecanje među znanstvenicima ili je pak korisnija njihova suradnja?

Suradnja je neophodna za modernu znanost, jer in-

terdisciplinarnost zahtijeva timski rad. S druge pak strane zdrava kompeticija potiče veća ulaganja i brza otkrića. **Kontaktira li vas netko iz hrvatskih institucija za savjete ili pomoć koja bi se ticala znanosti u Hrvatskoj?**

Dobivam dosta e-mailova i pitanja od raznih osoba i institucija. Održao sam desetak predavanja na tu temu u Hrvatskoj, što je imalo pozitivan odjek.

Znanost je neodvojivo vezana za sustav obrazovanja. U tom segmentu svjedoci smo sve skupljeg obrazovanja. Čini se da Hrvatska gazi uhodanim putem na kraju kojeg stoji model obrazovanja u kojem će takozvani srednji sloj stanovništva višestupan obrazovanja svojoj djeci moći priuštiti samo uz silna odricanja. Misлите li da je to neizbježno, odnosno kakav model obrazovanja bi bio najpogodniji za Hrvatsku?

To je dosta kompleksno pitanje. Moj savjet onima koji odlučuju o tome je da obrazovanje treba biti dostupno kvalitetnim studentima, jer bez njih neće biti budućnosti za Hrvatsku. **Što Hrvatskoj nedostaje da bi bila uspješna zemlja, kako u znanstvenom, tako i gospodarskom smislu?**

Jako puno toga. Trebat će najmanje 20 godina ozbiljnih promjena da Hrvatska posta-

ne uspješna zemlja na znanstvenom i gospodarskom polju. **Mislite li da Hrvatska previše energije troši na prošlost i radi li to nauštrb budućnosti?**

Prečesto smo svjedoci dugih rasprava o stvarima koje se tiču ili Drugog svjetskog rata ili problema u zadnjih 20 godina. Na to se gubi ogromna energija, a malo se raspravlja o budućnosti. Glavni razlog jest da političari u Hrvatskoj nemaju viziju budućnosti zemlje i lakše im je živjeti od dnevne politike i ideoloških i povijesnih podjela u društvu. **Što će Hrvatskoj donijeti pristup Europskoj uniji i smatrate li da se država razvija u dobrom smjeru?**

Najviše će to ovisiti o pripremljenosti Hrvatske. Hrvatska ima mogućnosti za uspjeh, no bez kvalitetnih programa Hrvatska može lako ostati na periferiji Europske unije.

Dobra suradnja sa srbijanskim znanstvenicima

Odnosi između Srbije i Hrvatske odavno nisu bili lošiji. Kako se odvija suradnja među znanstvenicima ove dvije zemlje i postoje li na tom planu prepreke kakve postoje u procesu stvaranja dobrosusjedskih odnosa? Nisam upoznat s konkretnim programima između znanstvenika u tim zemljama. U inozemstvu je suradnja znanstvenika koji su iz Hrvatske i Srbije dobra i kolegijalna.

Loše odluke potisnule ideje i ideale

Primjećujete li pri svojim posjetima Hrvatskoj da su njezini stanovnici sve siromašniji? Kako bi ocijenili stanje hrvatskog društva? Primjećujem da je brojnim ljudima sve teže živjeti. Žalosti me kad vidim da naši roditelji, koji su cijeli život radili kao visokoobrazovani ljudi, nemaju adekvatne mirovine koje bi im omogućile dostojan život. Još više me žalosti bezidejnost i gubitak ideala kod mladih, koji nemaju mogućnosti iskazati svoje talente. S gospodarske i financijske strane situacija u Hrvatskoj je sve teža, posebno jer smo u zadnjih desetak godina donosili vrlo loše odluke i zakone, a teško je brzo reagirati na globalnu krizu koja je zahvatila veći dio svijeta.

Stanje u hrvatskoj znanosti je kritično, jer se sustav urušava iznutra. Ne postoji kritična masa koja želi promjene. Većina podržava status quo, grčevito se bore za dosadašnje beneficije, a malo mare za znanstvenu izvrsnost. Želim odmah napomenuti da postoji i manji broj poštivnih znanstvenika, koji postižu vrijedne rezultate, no oni su u ogromnoj manjini.

RAZGOVOR: UGLEDNI FIZIČAR DR. DAVOR PAVUNA VEĆ VIŠE OD DVA DESETLJEĆA ŽIVI U RADU U ŠVICARSKOJ

Odgajateljice, učitelji, nastavnici su najvažniji dio nacije

Ugledni fizičar dr. **Davor Pavuna** od 1986. godine radi u Lausanneu u Švicarskoj kao sveučilišni profesor fizike, kemije kondenzirane materije te mikro i optoelektronike. Objavio je preko 150 znanstvenih radova. Održao je stotinjak predavanja na uvažanim svjetskim sveučilištima. Kao savjetnika na području energetike ga je angažirao američki predsjednik Barack Obama. Neposredno prije Božića dao je intervju u emisiji HR Radio Pule. U njemu govori o Međugorju, zdravstvenom odgoju, budućem svjetskom uređenju...Portal Dnevno.hr ga prenosi u skraćenom obliku.

Bili ste dosta aktivni u zadnje vrijeme. Dosta ste putovali. Što ste novo naučili?

Nevjerojatno puno sam naučio. Prvo sam bio pozvan u Mostar gdje sam držao predavanje, pozvao me rektor Majstorović. Slavili su 35. obljetnicu mostarskog Sveučilišta, držao sam predavanje na fakultetu. (...) Nakon toga, drugi dan sam pozvan u Međugorje. Bio sam u Međugorju još 1988. godine sa suprugom. Kad sam je nakon svete mise pitao što je molila Isusa, kazala je: „Da dobijem sina poput njega“. Ja kažem: „Ništa manje“. Dva mjeseca kasnije smo dobili Marka. U Međugorju me htjela primiti vidjelica Vicka. I stvarno me ujutro prije nešto više od dva tjedna primila i proveli smo zajedno 20-30 minuta nasamo. Rekla je kako ima odre-

dene poruke za mene, da li ja imam nekakve želje. Počeli smo se oboje smijati jer ona ima istu viziju čovjeka. To je da smo mi sluge Božje. Ja ne znam što bih ja tražio. Tamo imate 10.000 Talijana pred zgradom, čekaju u redu da ih ona vidi, blagoslovi. A vidjelica Vicka i ja smo doslovce umirali od smijeha gledajući jedan drugog, smatrajući kako smo oboje skromni, ne tražimo ništa. Ni ja od nje ni ona od mene. Samo dijelimo radost biti sluga. A to znači naprosto raditi ono što radite. Kad razmišljam o tome, to je upravo to: da se čovjek nađe u sreći, radeći ono što ionako radi (...) Po meni, svi bi danas morali biti vjernici jer je toliko očito da je dragi Bog živ da to dolazi čak iz neuroznosti. Kako to znam? Tjedan dana nakon Međugorja sam bio u Hyderabadu u hotelu s pet zvijezdica gdje je bio međunarodni skup i zimska škola o neuroznosti. (...) Držao sam predavanje koje je trajalo četiri sata i koje je bilo totalna ludnica jer smo shvatili ono pitanje - gdje je svijest? Sad će i prva svjetska konferencija o svijesti u Indiji. Odjednom sam shvatio, nakon vidjelice Vicka i boravka u Indiji, da je sve ono što smo mi razgovarali u emisiji, da je upravo to to. Meni su ti uvidi već dani, a to znači da, ako izuzmemo onaj totalno duhovni dio o kojemu ja naprosto ne mogu govoriti, o kojem može govoriti samo netko tko je teološki totalno obrazovan i kvalificiran,

Zamislite kakva bi bila situacija da napokon kažemo: "Odgajateljice u vrtićima, učitelji, nastavnici su najvažniji dio nacije." Ako bi se trebalo posuditi milijardu eura iduće godine za njih, ja bih posudio.

ako govorimo sa ove strane onda je očito da je svijest sveprisutna. Onda je očito da svi-jući jedan drugog, smatrajući kako smo oboje skromni, ne tražimo ništa. Ni ja od nje ni ona od mene. Samo dijelimo radost biti sluga. A to znači naprosto raditi ono što radite. Kad razmišljam o tome, to je upravo to: da se čovjek nađe u sreći, radeći ono što ionako radi (...) Po meni, svi bi danas morali biti vjernici jer je toliko očito da je dragi Bog živ da to dolazi čak iz neuroznosti. Kako to znam? Tjedan dana nakon Međugorja sam bio u Hyderabadu u hotelu s pet zvijezdica gdje je bio međunarodni skup i zimska škola o neuroznosti. (...) Držao sam predavanje koje je trajalo četiri sata i koje je bilo totalna ludnica jer smo shvatili ono pitanje - gdje je svijest? Sad će i prva svjetska konferencija o svijesti u Indiji. Odjednom sam shvatio, nakon vidjelice Vicka i boravka u Indiji, da je sve ono što smo mi razgovarali u emisiji, da je upravo to to. Meni su ti uvidi već dani, a to znači da, ako izuzmemo onaj totalno duhovni dio o kojemu ja naprosto ne mogu govoriti, o kojem može govoriti samo netko tko je teološki totalno obrazovan i kvalificiran,

Jeste li možda pratili zdravstveni odgoj?

Nisam do u detalje jer ne pratim medije, a to je meni trivijalno. Da se razumijemo, nisam protiv zdravstvenog odgoja, kao što nisam bio protiv kad su nas učili marksizam, jer to je jedna filozofska kategorija. To je bio negativan kontekst, a ne sama stvar. Čak tvrdim da je bilo dobro za Crkvu što smo učili marksizam jer smo onda svi htjeli učiti Božji nauk, da kompenziramo. Ja se ne bih previše

brinuo. Mislim da ćemo mi tu bez velikog problema pobijediti, a reći ću vam i zašto. Toliko se ova sadašnja vladajuća oligarhija stavlja na stražnje noge na krivi način, tako se ponašaju neoliberalno, kao veliki centri moći, brane ideje za koje i glupi ljudi vide da nemaju smisla. Vi i ja branimo samo jednu jedinu stvar. Ajmo se mi probuditi i napraviti si zemlju po onome što mi stvarno zaslužujemo. Ovo ne zaslužujemo. Recite mi, tko može obraniti ovakve medije i ovakvu političku oligarhiju?

U čemu je onda prijemor oko zdravstvenog odgoja?

Problem je kad imate vlastitu djecu u tim školama. Ja sam to prošao u Švicarskoj i odmah vidim razliku. Kad su moja djeca bila u malim školama, koje su bile više-manje katoličke, bez obzira na intelektualni sadržaj, moja djeca su bila fenomenalna. Bogu hvala, danas su 20-godišnjaci i fenomenalni su jer su primili puno ljubavi i harmonije. (...) Slušajte dobro o čemu ja govorim, pročitajte moje intervjue. Ja ne govorim puno o punjenju glave. Čak kažem: "Nemojte im puniti glavu". Svi krivo razmišljaju o tome. Oni se puno više brinu da li će dijete znati koristiti prezervativ i znati tehnologiju stavljanja prezervativa ili zaštite, što nije samo po sebi negativno, umjesto da prvo od svega napravimo ono što je puno važnije. To je da damo totalnu podršku ljudima koji tu djecu odgajaju. Vi znate da je realna financijska podrška države prema ljudima koji su odgajateljci, učitelji, nastavnici, skandalozno loša. Zamislite kakva bi bila situacija da napokon kažemo: "Odgajateljice u vrtićima, učitelji, nastavnici su najvažniji dio nacije." Ako bi se trebalo posuditi milijardu eura iduće godine za njih, ja

bih posudio. (...)

Naši zakoni su poprilično dobri u svim segmentima, problem je što nema implementacije. Ovdje se provedla jedna zanimljiva diskusija, ali poanta nije u tome. Da meni date da vodim državu, odmah, iste sekunde bih napravio isto što i Island. To sam javno rekao i to potpisujem. Maknuo bih sve ove korumpirane političare i bankaroida, sve hitno promijenio. Demokratski sve nacionalizirao i totalni, apsolutni prioritet nacije bi bio odgoj i obrazovanje. I to ne govorim o visokom nego bih krenuo od dječjih vrtića nadalje. I što više ljubavi. I uveo bih molitve i meditacije, jer smo katolička zemlja, a ovih par posto koji se s tim ne slažu, naučit će se slagati.

Mi u Švicarskoj imamo molitvenu grupu. Prošli petak su moji dečki molili sa mnom, opet smo završili držeći se za ruke sa Oče naš, svi zajedno. Što vam hoću reći - nijednog kolegu nevjernika nije smetalo što molimo za njega. Kako je moguće da u Švicarskoj moje kolege, takozvane nevjernike, ne smeta što molim za njih? To su pametni ljudi, oni znaju što su pozitivne vibracije. I želimo im samo dobro. Za to se ja brinem. Mene manje brine koliko će biti integrirani u program i koliko će biti tih specijalnih kategorija o zdravstvenom obrazovanju, za koje inače jesam. Ali poanta je da je naš sustav loš zbog toga što previše, po starom komunističkom sustavu, puni glave. (...) Vi morate napraviti samo jedan krasav vrt u kojem ćete maknuti korov, pušiti tu divnu zemljicu, lijepo zalijevati i pustiti da se u djetinjstvu razvije ona predispozicija koju dijele ima. To ćete najbolje dobiti tako da ljudi dječicu vode primjerom. Primje-

rom ljubavi. A zato morate imati zadovoljne odgajateljice, zadovoljne tete, zadovoljne mame. To je bit! I pri tom mora čak biti zadovoljna i Crkva. I tu sam i sam malo kritizirao Crkvu jer mi je malo prekerikalna i malo 'predteh-nološka'.

Zašto mislite da je Crkva u ovom trenutku toliko radikalna?

Nije ona toliko radikalna. Nažalost, zbog tog razdoblja komunizma njima je pao broj svećenika. U Hrvatskoj pada broj svećenika i samim tim mediji ih izdominiraju i samim tim imate manji broj stručnjaka. Inače imate stručnjake za žene, stručnjake za Islam, jako je malo stručnjaka za globalizaciju. Crkve moraju imati takve stručnjake. I komunikacijske, kao don Damir Stojić, koji jako dobro vodi studente baš o seksualnosti. Imate puno takvih primjera. Crkva je tu oslabila. Umjesto da integrira. Evo čuli ste akademika Paara, imate cijelu seriju akademika koji su vjernici i katolici, pa onda uključite i mene, doktoricu Sršen, ima nas jako puno. Onda bi mogli krenuti u kontraofenzivu. Dobra vijest je da sam napokon upoznao rektora katoličkog sveučilišta u Zagrebu pa ćemo se malo povezati. Mi laici ćemo pokušati to dinamizirati. Nismo mi protiv tzv. sekularne laičke obrazovne komponente. Ali moja djeca studiraju u Francuskoj i sad smo svi tu za Božić. Razgovaram s njima, Francuska je totalna katastrofa. Jedna fenomenalna zemlja. Pokušali su napraviti samo sekularno društvo i desilo im se upravo ono o čemu je govorio doktor Tomislav Ivančić, da upadnete u negativnosti medija. Upadnete u nekakve floskule da se može to sve riješiti samo novcem i samo organizacijski. A ne može. Čovjek je duhovno biće i evolucija mora biti duhovna. (...) Dat ću vam sve moguće igračke koje možete zamisliti; svakom ću dati dvije kuće, vikendice, dva

Arhiva CroExpress

Mercedesa i terenski auto, dat ću vam teleportaciju, letepatiju, telepatiju, dat ću vam cijeli Svemir. Ali tim vam nisam dao ljubav. Puno je važnije popiti jednu kavu u ljubavi uz more, s prijatelji-ma zasvirati gitaru, nego sva tehnološka dostignuća koja znamo napraviti.

Da li se štogod mijenja u svjetskom financijskom poretku?

Baš mi je drago da ste me to pitali. (...) Mi radimo novu svjetsku valutu. Zna se tko su to 'mi', to su nestandardne zemlje, ne ovi centri moći poput MMF-a, Europske banke, američkog FED-a i ovih svih koji sad dominiraju financijskim segmentom. Radimo s drugim zemljama tipa Indija, Kina, Brazil, Kanada i tako dalje. Tražimo mogućnost da razvijemo novi svjetski financijski sustav koji će biti normaliziran. Ne na zlatu, ne na nekakvoj drugoj valuti nego naprosto energiji. Jedinica ovog manifestacijskog svemira je energija, kvantum energije. Budući da je to prirodna, fizikalna komponenta, imamo ideju kako

to napraviti. Tu rade najbolji matematičari i financijski eksperti svijeta. U Hrvatskoj vam to radi na jedan drugačiji način jedna grupacija koja se zove Zajedno. U njoj su mnogi ljudi iz financijskog segmenta, ali nisu objavljena imena radi toga da ti ljudi ne bi imali probleme. (...) Druga stvar koja je izuzetno bitna, radimo na jednom boljem svjetskom sustavu koji poštuje nacije. Paradoks je da s jedne strane imate što veće integracije, a s druge strane, kao što ste vidjeli, ljudi sve više vole lokalno. (...) Kad mi dječuljemo za bolji planet i financijski i organizacijski, onda je to holistički socijalizam na kojem radimo. Taj holistički socijalizam neće biti holistički u smislu da će kršćani dominirati islamce, islamci Izraelce, netko treći Hinduse... (...) Na nivou osobne vjere mi više ne možemo očekivati da će jedna grupacija od milijardu i pol dominirati drugu grupaciju od dvije milijarde i obrnuto. Prema tome, mi moramo ići na nešto što je bazirano na višoj svijesti gdje mi imamo preklape i zajedničke

uvide. To je u tijeku. Ja sam u to umućen do kraja vrlo optimistično jer imam tako lijepe vijesti za sve slušatelje da je gotovo nezamislivo da vam sve to nudim za Božić.

Koji su rokovi?

Budući da u ovoj dimenziji ne ide sve onako brzo kako bismo mi htjeli u duhu, sve ide dosta sporo. Ja stalno govorim: „Ovo mi se desilo prije je trideset godina“. (...) Treba četiri do pet godina za diplomu, sedam do 12 godina za dobrog fizičara i dobrog medicinara. To su skale pola generacije na generaciju. Mi smo zato odlučili da napravimo strategiju koja je u ovoj dimenziji primjerena, znači ništa spektakularno. Mi idemo na četvrt generacije, pola generacije i jednu generaciju. Što to znači u praksi? Recimo, jedan od ciljeva je da imamo planetarni rajski vrt do 2030. s rezervnim rokovom 2050. jer tada će biti jako puno pučana na planeti. To je generalni plan. Lokalno možemo ići puno brže. U Hrvatskoj, garantiram, a posebno u Istri, to možete

napraviti na skali tri do šest godina. Jer Istra je naprosto nevjerojatna. I ne samo Istra. (...) Radi se o jako mudrim i iskusnim ljudima, nije to samo Davor Pavuna. Ja sam samo jedan od brojnih. Vi ne biste vjerovali tko je tu uključen. To je totalno nezamislivo. Uključeni su ljudi iz vojnih segmenata, ne biste vjerovali. U vladama, u takvim institucijama... Nikad nećete saznati sva imena. Mi sad radimo tehnologije da nitko ne može saznati tko je sve u što uključen. Radimo nešto planetarno bitno bolje, sve bazirano na ljubavi, harmoniji, upravo na onom principu koji smo čuli iz neuroznosti, biomedicine i iz suvremene teologije, a to je da pozitivna bude prisutna. Da anihiliramo negativne vibracije svih tipova, negativne medije i eliminiramo na pristojan, civilizacijski način, maknemo te negativne političare koji nisu primjereni za ovo doba. To doba nije neki 'new age' nego je bazirano na onim tradicijama koje su nama prirodne. (...)

Izvor: dnevno.hr

70. OBLJETNICA SMRTI NIKOLE TESLE

Genij koji je spavao samo dva sata kako ne bi prekidao tijek misli

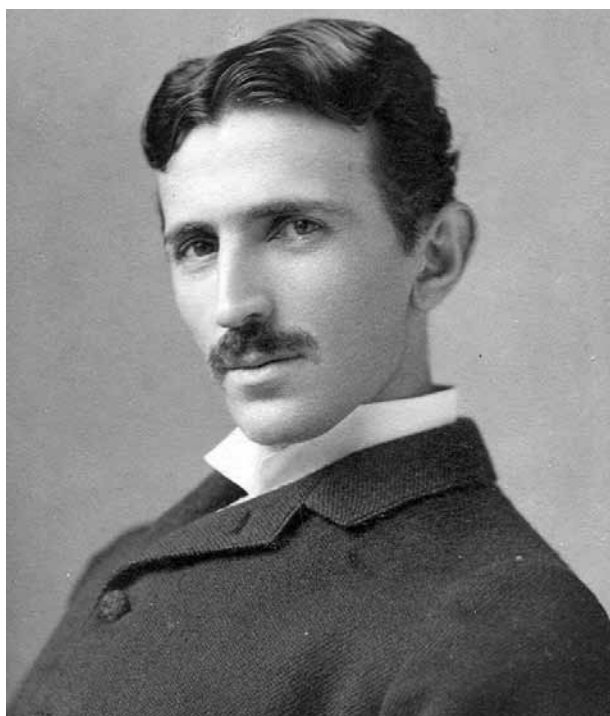
Njegova majka Georgina bila je nepismena kućanica, žena bez ikakvog formalnog obrazovanja, ali i nevjerovatno inteligentna, potekla iz obitelji inovatora. Dječaka je usmjeravala u pravcu analiziranja, promatranja, a tome je pripomagaao i otac koji ga je navodio na usavršavanje sustava logičkog razmišljanja.

Tanja Šimundić Bendić / Slobodna Dalmacija

Došao je u Ameriku s četiri centa i pismom potpore u kojem ga je voditelj europske Edisonove podružnice biranim riječima nazvao genijalcem, jednim od onih koji mijenjaju svijet. Nikola Tesla je upravo to i napravio. Znanstvenik svjetskoga glasa rodom iz ličkog Smiljana, čija se 70. obljetnica smrti obilježava na današnji dan (7. siječnja), zadužio je čovječanstvo svojim izumima. Među najvažnijima su otkriće okretnog magnetskog polja i višefaznog sustava izmjeničnih struja, elektro-magnetski motor koji je postao osnova svih strojeva što rade na principu izmjenične struje... Umro je sam, otuđen, izoliran, usprkos ti sućama pronalazaka i patenata, u sobi newyorškog hotela "New Yorker" u 87. godini. Teslu je krasio nevjerovatan znanstveni um, pomiješan s

velikom dozom ekscentričnosti. Zbog svojih neobičnih dnevnih rituala, ali i fantastičnih ideja, neukom puku često je bio tema za ismijavanje. Oni nisu mogli shvatiti Tesline želje za razvijanjem kontakta s izvanzemalcima. Tko zna, da je imao više vremena, a možda i novca koji je nestao kroz seriju neuspjelih poslovnih pothvata, možda bi takvo što i uspio realizirati. Spavao je samo dva sata dnevno, stoga je vremena za stvaranje novih ideja imao napretek. Tesla je rođen u malom ličkom selu Smiljanu 10. srpnja 1856., u noći u kojoj su munje i gromovi, kažu biografi, mlatili po zemlji i nebu. Možda je to bio trenutak koji ga je obilježio, usjekao mu se kao tek rođenom sinčiću pravoslavnog popa Milutina i majke Georgine Mandić, zване Duke, u samu srž. Majka mu je bila nepismena kućanica, žena bez ikakvog formalnog obrazovanja, ali i nevje-

rojatno inteligentna, potekla iz obitelji inovatora. Dječaka je usmjeravala u pravcu analiziranja, promatranja, a tome je pripomagaao i otac koji ga je navodio na usavršavanje sustava logičkog razmišljanja. Napravili su dobar posao, u Tesla su razvili ideju o studiranju elektrotehničkih znanosti iako su ga zapravo htjeli predodrediti za svećeničke vode. Sve su pokušali u tom pravcu, no Tesla je bio uporan, a kada se teško razbolio, i obitelj doveo do ruba očaja, u jednom je trenu ocu rekao kako će ozdraviti ako ga puste da studira elektrotehniku. I tako i bi. Bio je to najčudesniji oporavak koji je rezultirao njegovim tehničkim školovanjem. Tu je i došao do prve zamisli o izmjeničnoj struji, no umjesto pljeska, dočekalo ga je ismijavanje. Nije se dao, bio je uporan, mamo je bila nepismena kućanica, žena bez ikakvog formalnog obrazovanja, ali i nevje-

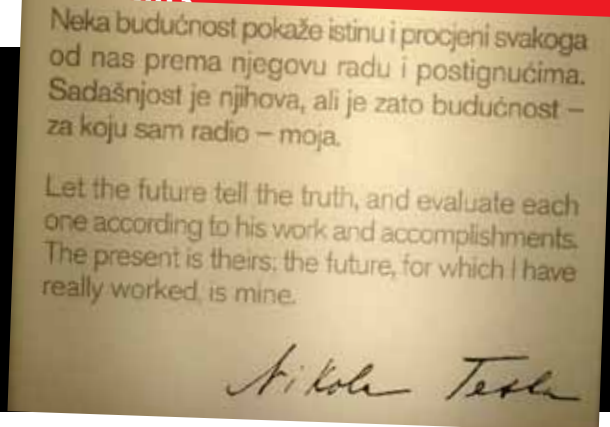

- Mogao sam čuti kucanje ručnog sata u trećoj sobi. Lagano slijetanje muhe na stol znalo je zatutnjiti u mom uhu. Kočija koja je prolazila na udaljenosti od nekoliko milja dr-mala mi je tijelo. Zemlja se pod mojim nogama neprestano tresla. Moja su osjetila podivljala, osjećao sam da dolaze najvažniji i najkreativniji trenuci moga života – svojedobno je izjavio Tesla. I došli su, u jednoj sekun-

di palo mu je na pamet rotnirajuće magnetsko polje, a s njim i sustav izmjeničnih struja. To je otkriće izmijenilo svijet! Dovelog ga je i do slavnog Edisona koji je radio na razvijanju sustava istosmjernih struja, posve oprečnom projektu. Ideje su im se tukle, zbog čega je Tesla prekinuo suradnju osnovavši svoje poduzeće. U najplodnijim godinama svoga života stvorio je niz izuma na području elektrotehnike i radiotehnike, a najzaslužniji je za uvođenje izmjenične struje u svakodnevnu uporabu. Bio je plodan znanstvenik, ali i osvjedočeni ekscentrik, visok 199 centimetara, nevjerovatno gibak i vitalan. Zanimljivo, usprkos mogućnosti dobre zarade, pokazao je nespretnost u stjecanju novca, tvrtka mu je bankrotirala, našao se u izoliranosti i osamljenosti, na kraju živeti tek od sitnijih dotacija. Tesla će se pamtiti i po svojoj fobičnosti, ali i prkosu, kao onom koji je pokazao odbijanjem Nobelove nagrade 1912. go-

Nikša Smoje

dine. Nije ju želio jer je suprimatelj bio Thomas Alva Edison, koji ga je poslovno i intelektualno razočarao, te ga nije držao za znanstvenika. Mnogi će kurioziteti ostati vezani uz njegovo ime, primjerice, tijelo je doživljavao kao stroj, jeo je dva sata prije početka rada, te navečer, birao je točno određene namirnice. Spavao je samo dva sata jer nije želio prekidati tijek misli. Nije imao partnericu jer je držao kako mu seksualni život uzima energiju potrebnu za znanstveni rad. Biografi spominju tek dva zanimljiva flerta, s pijanisticom Marguerite Merington i glumicom Sarah Bernhardt, s kojima se nije našao na istim frekvencijama. Sa starošću su mu rasle i fobije, užasavao se nečistoće, bakterija, dodira tuđe kose, parfema... Izbjegavao je rukovanja

s ljudima, večeravao je uvijek u osam sati u sobi palmi hotela Waldorf – Astoria, gdje ga je dočekivala hrpica salveta. Njima je brisao posude i pribor kojim je jeo. Rukavice je bacao nakon tri nošenja, a boravio je u hotelskoj sobi koja je morala biti djeljiva s tri. Jedinu jaču emociju je pokazivao prema golubovima, koje nije hranio i pravio im gnijezda u prostoru hotelske sobe. Bio je fobičar, neki kažu i kompulzičar, ali i neviđeni genije. Dugo su oko njega kopljali i Hrvati i Srbi svojatajući njegov lik i djelo. Nikola Tesla je podrijetlom Srbin rođen i odgojen u hrvatskom Smiljanu, a važnije od svega toga je da je svijetu ostavio nevjerovatan dar. Spomenika njegova briljantnog uma imamo svuda oko sebe.

Djedovi istureni zubi

Prezime Tesla nije uobičajeno, navodno je, kako je govorio sam Nikola, nastalo po djedu koji je imao upečatljivo isturene prednje zube. Narod kao narod, uvijek daje nadimke, a Nikolin djed ga je zbog zubi dobio po imenu alatke za obradu drva. Mnogo godina nakon toga ušlo je ono u anale, Tesla je, naime, prihvaćena jedinica za gustoću magnetskog toka, što je dogovoreno na stotu godišnjicu rođenja ličkoga genija.

Volio je Twaina

Tesla je pročitao sva Voltaireova djela, neki biografi tvrde kako ih je čak i naučio napamet. Obožavao je djela Marka Twaina, navodno ih je kao dječak čitao za vrijeme bolesti. Štoviše, ona su mu, navodi se u biografijama, dala volju za oporavkom. U Americi se sprijateljio s Twainom, i kada mu je to rekao, navodno je slavni pisac bio ganut do suza.

Tajni dnevници

Tesla je radio i u telefonskom društvu, priključivao je telefone po kućama, bio je i inženjer u Budimpešti, no sve vrijeme u glavi je stvarao ideje, kotačiće velikih otkrića s kojima će svoje ime proslaviti diljem svijeta. Osobito je bio ponosan na povjerenju mu izradu konstrukcije pogona hidroelektrane na Nijagarinim slapovima. Znao je reći kako je sliku toga već vidio u svojoj supermašti. Drži se da su njegovo najveće otkriće – stacionarni valovi, koji Zemlju tretiraju kao vodič. Iza sebe je ostavio niz ideja, a navodno postoje i skriveni dnevници, pohranjeni na nekim tajnim beogradskim adresama.

ELIJAH MARIA THOMAS JOACHIM UHLIG KRENUO NA NESVAKIDAŠNJE HODOČAŠĆE

Od Berlina preko Međugorja do Jeruzalema

Pročitajte zanimljivu priču 36-godišnjeg hodočasnika iz Berlina koji je, ganut ljudskom patnjom, krenuo na Duhove, 29. svibnja 2009. godine na jedno zanimljivo hodočašće, a koje traje već tri i pol godine. Na tom putu se krstio i pronasao zaručnicu. On se zove Elijah Maria Thomas Joachim Uhlig. Božićne dane, od 22. prosinca je proveo u Međugorju, gdje je dočekao i Novu godinu i krenuo dalje na put prema Jeruzalemu. Za radio Međugorje govorio je o svom putovanju, i počecima ovoga hodočašća, ovdje donosimo najzanimljivije dijelove razgovora.

- Rođen sam i odrastao uz Berlinski zid, koji je bio zid i naše škole. Moć ljudi je srušila zid 1989. godine, moć njihovih srca i moć svjetla koje svi nosimo u sebi. To svjetlo je razaralo te zidove, komad po komad, dok konačno nije pao, zauvijek. Milijun svijeta gorjelo je u čitavoj istočnoj Njemačkoj. Toliko godina poslije toga, u meni se nešto probudilo, osjećaj ljudske tragike (holokausta), bol i tjeskoba za sve ono što se tamo dogodilo. Pad Berlinskog zida me je potaknuo na ideju da hodočastim do Jeruzalema, to je moj poklon narodu Izraela. Bio sam u Poljskoj, Irskoj, Francuskoj, Italiji, bivšoj Jugoslaviji, Slovačkoj... hoda sam preko područja na kojima su se vodili ratovi i ubijani ljudi. Sve sam to povezao s posjetom vjerskim svetištima u Europi, na tim mjestima molim za mir između različitih ljudi, religija i kultura.

Koliko ste kilometara do sada prešli? Mislim da sam prešao oko 14.000 km pješice, a ukupno 25.000 km koristeći i druga prijevozna sredstva, inače ne bi mogao stići u sve zemlje i posjetiti sve krajeve. Zna li broj zemalja, broj koncentracijskih logora i svetišta koje ste do sada posjetili? Bio sam u 24 koncentracijska logora. Išao sam od jed-

nog logora do drugog, prešao sam preko nekoliko stotina bivših ratnih područja i groblja gdje se nalaze grobovi više od 10.000 žrtava. U jednoj regiji sam naišao na više groblja, i to sve na jednom mjestu, tisuće i tisuće ubijenih i stradalih. Posjetio sam više od 3000 crkava i kapelica, i više stotina marijanskih svetišta.

Jeste li ikada uzeli predah ili ste cijelo vrijeme hodočastili?

Kratko sam se zaustavljao, razmišljao o tome što radim i kuda idem, ali nisam ni pomislio prestati hodati, nikada. Osim toga, ima mjesta, kroz koja nije dosta samo proći i pogledati ih, nego i ostaniti, slušati, osjetiti, dublje ući u njih. Takva mjesta su Međugorje, Rim, Lurd, Fatima... U Auschwitzu sam bio više dana.

Pretpostavljamo, jednoga dana će te se zaustaviti i početi normalno živjeti, vratiti se svojoj obitelji. Koji je Vaš konačni cilj?

Želim naći mir. Ako budem imao obitelj, njoj želim predati taj mir, i jednim malim dijelom želim pridonijeti za mir u svijetu. Zato, ne posjećujem samo naše katoličke crkve, nego i džamije, ortodoksne i budističke samostane...

Kako su reagirali ljudi koje ste susretali na ovom hodočašću?

Ljudi koji se za to ne zanimaju, malo te čudno pogledaju i prođu kraj tebe, a oni ljudi koje ti zanimaš, stanu i otvore se. Mislim da drugi ljudi nemaju čitav život toliko su sretni, koliko sam ih ja imao

u ove tri i pol godine. U Hrvatskoj i Sloveniji sam susreo jako puno ljudi koji su oštećeni u ratu. U Sarajevu sam upoznao mladog čovjeka koji je kao malo dijete živio četiri godine u nekom bijednom podrumu, i mnoge druge.

Koliko planirate ostati u Međugorju, i kamo idete dalje?

Iznimno sam dugo u Međugorju. Iz Međugorja ću poći za Dubrovnik, pješice naravno, a od Dubrovnika ću prema Albaniji, Makedoniji, Grčkoj. Na ovome hodočasnikom putu upoznao sam i svoju zaručnicu. Ona je povezana s mojom pričom o krštenju. Nakon dugog preispitivanja i razmišljanja kršten sam na Dan sv. Ivana Krstitelja, 24. lipnja 2010. godine u tradiciji sv. Franje. Dva mjeseca prije krštenja upoznao sam Karmen, svoju zaručnicu. I ona je u različitim etapama više mjeseci hodala sa mnom.

I onda?

Polako prema Istanbulu, na putu Petra i Pavla, Cipru... i Izraelu, u Svetu Zemlju.

Kada će te otprilike stići u Jeruzalem?

Mislim, za šest do osam mjeseci.

Čime se inače u životu bavite?

Studirao sam politiku i povijest. Počeo sam s pravom, žao mi je da to nisam i završio. Ovaj put je za mene veliki ispit, a svjedač tj. svjetlo koje nosim sa sobom je jezik koji razumiju svi narodi. Svjedač je do sada ispričala puno više nego što bi ja mogao ispričati riječima. (Izvor: Radio Mir Međugorje)

BIO JE SVIMA OTAC, BRAT I PRIJATELJ

Nekadašnjeg splitsko – makarskog nadbiskupa Franića na čast oltara!

Ivan Ugrin

Da je danas živ, nekadašnji splitsko-makarski nadbiskup dr. Frane Franić navršio bi ovih dana ravno sto godina. Cijeli njegov plodni ljudski život u stvari se obilježnicama doticao božićnih dana i blagdana. Na stranicama Wikipedije stoje ovi najvažniji podaci o njegovu životu: Dr. Frane Franić (Kaštel Kambelovac, 29. prosinca 1912. - Split, 17. ožujka 2007.), hrvatski svećenik, splitsko-makarski nadbiskup i metropolit, aktivni sudionik Drugog vatikanskog koncila (1962.-1965.) i član službenih saborskih komisija... Za svećenika je zaređen na sami Božić 25. prosinca 1936. u Splitu... Posvećen je za pomoćnog biskupa 17. prosinca 1950... Jedino se u vječnost preselio prije pet godina nekoliko dana uoči svetkovine Uskrsa. Početkom prosinca, u povodu navedenih Franićevih obilježnica, Splitsko-makarska nadbiskupija, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu i Grad Kaštela priredili su znanstveni simpozij o njegovu životu i radu, a u rodnom mu Kaštel Kambelovcu istom prigodom postavljena je bista nadbiskupa Frane Franića, rad akademske kiparice Dijane Ive Sesartić.

Zeleno svjetlo za karizmatike, neokatekumene

S nadbiskupom Franom dugo sam se družio, pa bih na ovome mjestu napisao neke svoje uspomene na tog velikog čovjeka koji je svojim životom i djelom zadužio ne samo svoje rodno mjesto, splitsku nadbiskupiju, već i cijelu Crkvu u Hrvata i naš hrvatski narod. Spomenimo samo kako je bio jedan od najzaslužnijih ljudi za veliki projekt Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata, koji je počeo na njegovu inicijativu nakon sloma Hrvatskoga proljeća najprije slavljem u Solinu 1976., a potom kulminirao Nacionalnim euharistijskim kongresom u Zagrebu u Mariji Bistrici 1984. godine. Okupilo se tom prilikom

više od petsto tisuća Hrvata i bio je to uvod u stvaranje slobodne domovine. Aktivno je sudjelovao na zasjedanjima Drugog vatikanskog sabora, a svoje intervjue objavio je u znamenitom djelu "Crkva, stup istine". Više je godina vodio splitsko-makarsku Crkvu za koju je izbio metropolit, a status, organizirao je sinodu, osnovao nove župe u Splitu i diljem biskupije, podnio je i mučeništvo u obranu vjernosti rimskoj Crkvi na čelu svih godina svoje biskupske službe bio jedan od najprogonjenijih hrvatskih pastira jer je i početkom osamdesetih mudro i hrabro onemogućio razvoj TDKS-a, kao komunističkog trojanskog konja Zbog njegove odlučnosti, Komunistička ga partija nije voljela, a smetao je mnogima i u crkvenim krugovima osobito zbog toga što je od početka, proročanski, stao u obranu Gospinih ukazanja u Međugorju s početka osamdesetih. Prijateljstvo s Franićem veže me upravo zahvaljujući Međugorju.

Kad je nas nekoliko, u ono vrijeme mladih vjernika, na poticaj međugorskih zbivanja, odlučilo malo se više angažirati u crkvenom životu, obratili smo se upravo njemu kako bi nam providio svećenika i prostor gdje bismo se okupljali. I on je to učinio bez imalo okolišanja, imao je razumijevanja za sve inicijative. Tako smo oživili u to vrijeme zamrlu akademsku crkvu sv. Filipa preko puta splitske katedrale. Kod njega su zeleno svjetlo dobili i karizmatici, i fokalari, i neokatekumeni. Bio je uistinu čovjek široka duha i kulture, živio je u skladu s evanđeoskim siromaštvom, zalagao se za to i među svojim klerom, iako, istini za volju, nije u tome dočekan s velikim oduševljenjem. Ali je zato i te kako imao razumijevanja za konkretnu Crkvu kojoj se do kraja darivao. I nije se nikad uznosio visoko iznad

naroda Božjeg koji mu je bio povjeren.

Bio je svima otac, brat i prijatelj

Sjećam se kako smo se u ljeto 1982. godine, na blagdan sv. Jakova apostola, 25. srpnja, našli na Čiovu, ispred samostana Svetog Križa, gdje se Franić često ljeti odmarao. S ondašnjim biskupima Bezmalinovićem i Gugićem spremio se u Šibenik. Mi smo imali ideju pokrenuti pokorničko hodočašće mladih od Gospe od Otoka do Svetišta Gospe Sinjske. Htjeli smo zatražiti blagoslov za tu inicijativu od nadbiskupa Franića. Neki su nas svećenici od toga odgovarali, govorili su nam da Franić neće htjeti pristati. A on je odmah iz prve prihvatio tu ideju, i sam se kao organizator izlo-

žio, osnovao i Nadbiskupijsko vijeće za pastoral mladih koje i danas djeluje, a hodočašće mladih traje već dvadeset godina neprekidno, i svake je godine tisuće i tisuće mladih koji u njemu sudjeluju.

Branio nas je kad su nas zbog toga napadali iz redova splitskog klera, od kojih je jedan danas u mirovini i aktivno se bavi politikom, a štitio nas je i kad su nas ondašnje komunističke političke strukture proganjale i zatvarale. U najtežim trenucima grlio nas je i ljubio kao što to čini pravi otac. Bio nam je svima uistinu i otac, i brat, i prijatelj. Poseban odnos s Franićem imao sam otkad sam počeo raditi kao novinar u Slobodnoj Dalmaciji. U nekoliko navrata radio sam s njim intervju

te pisao prigodno o njegovu životu i djelu. Te sam tekstove uvrštavao i u svoje knjige koje sam objavio proteklih godina. On je sve to redovito pratio, jer je do pred sam kraj svoga života čitao i naše novine i drugu literaturu. Više puta osobno mi je zahvalio, i to pismeno, i ta pisma čuvam kao dragu uspomenu na velikog čovjeka.

Neka mi Bog dade bezbolnu starost

Ovdje bih naveo dva pisma. Prvo je datirano 22. kolovoza 2003. U njemu piše: "Dragi brate u Kristu Ugrine, hvala Vam na lijepom članku o mojem papinu blagoslovu koji ste članak unijeli u Slobodnu Dalmaciju. Preko Vas zahvaljujem i Uredništvu Slobodne Dalmacije koje je primilo Vaš članak i objednilo u našoj Slobodnoj. Molimo se jedni za druge, a za mene da mi Bog dade bezbolnu starost i bezbolnu smrt što mi je draga Gospe obećala preko nekih splitskih vidjelica i to najviše što sam podržao Njezina ukazanja i Njezine poruke u Međugorju. Stvamo sam hodočastio u Međugorje 65 puta jer me je Gospa tamo privlačila. Srdačan pozdrav! Vaš u Kristu i Kraljici Mira, msgr. Frane Franić."

DEVEDESETOGODIŠNJA BAKA LUCA PRSKALO IAKO JE ŽIVOT NIJE MAZIO, OSMIJEH JOJ NE SILAZI S LICA

Preživjela zatvor i provalu u kuću, te dočekala sretnu starost uz obitelj

Piše: Ljubica Grubišić
mostar@dnevni-list.ba

MOSTAR – Selo Kozice zapadno od Mostara ovih dana po medijima se spominje upravo zbog asfalta koji su mještani dobili do svojih kući, ali i zbog zadnje kuće u selu koja je u vlasništvu bake Luce Prskalo, do koje asfalt nije došao i zbog čega se pojavio problem.

Sreća bake Luce kada nas je vidjela ispred svojih vrata bila je neopisiva, a naša novinarska ekipa iskoristila je priliku osim o problemu asfalta s bakom Lucom popričati i o vremenu koje je provela u ovom malom selu Kozice nadomak Mostara.

Asfalt koji vodi do kuće bake Luce, koja je ujedno i zadnja u selu, prestaje točno nekoliko metara prije. Cesta do kuće bake Luce tako nije do kraja asfaltirana, što je malo naštetilo dobrim susjedskim odnosima. Budući da baka tu živi duže od 60 godina ista knula je da ništa ne zamjera jer voli svoje susjede i s njima rado popije kavu. Ova devedesetogodišnjakinja pola je svog životnog vijeka provela u ovom malom selu, ali i vidjela je svega i svačega, kako sama ističe. Dane kratki obrađujući svoj mali vrt ispred kuće, a kada smo je pitali za zdravlje, kazala je kako se osjeća kao djevojčica i rekla da još uvijek može igrati kolo. No, život je nije mazio i susrela se sa svime i svačim, čak je bila i u zatvoru.

Ovo je moja obiteljska kuća koju sam izgradila sa suprugom. Nema miru provodio dane u konkatedrali i molila zajedno s njim. Bila je uz njega i u trenutku smrti. Cijele je noći molio i govorio joj kako ide svojoj kući, u zagrljaj svoga Boga i Majke nebeske. "Bio je sad nalazim, kako mi se čini, pred svojim ovozemnim svršetkom, tilo je u sutonu svakom čovjeku pa očekujem svaki dan i noć POZIV OCA NEBESKOG. Molićemo jedni za druge! Srdačan pozdrav! U Kristu odani Frane Franić."

Posljednje pismo koje je iza sebe u životu ostavio nad-

biskup Franić bila je njegova oporuka koju je na pokopu u splitskoj konkatedrali svetog Petra izrekao današnji splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić. "Molim svoje svećenike, redovnike, redovnice i vjernike i sve ljude i žene drugih vjera da mi oproste ako sam nekoga možda i nesvesno povrijedio. Ja opraštam svima sve i molim sve da mi oproste sve", Franićeva je duhovna oporuka, čime je potvrdio veličinu čovjeka i sve-tačke kvalitete. O tome mi je tijekom sprovodne mise govorila i časna sestra Emanuela Milanović, iz reda Služavki Malog Isusa. Ona je godinama bdjela uz nadbiskupa dok je u miru provodio dane u konkatedrali i molila zajedno s njim. Bila je uz njega i u trenutku smrti. Cijele je noći molio i govorio joj kako ide svojoj kući, u zagrljaj svoga Boga i Majke nebeske. "Bio je sad nalazim, kako mi se čini, pred svojim ovozemnim svršetkom, tilo je u sutonu svakom čovjeku pa očekujem svaki dan i noć POZIV OCA NEBESKOG. Molićemo jedni za druge! Srdačan pozdrav! U Kristu odani Frane Franić."

- Ja vidim da je susjedima krivo zbog svega ovoga, a i meni je malo. Prije sam išla do svakoga u susjedstvo i slavi-

li smo zajedno i Bajram i Božić, ali se sada dogodilo sve ovo s asfaltom i krivo mi je zbog toga, priča nam ova starica. Ima malih zdravstvenih problema, ali joj ne predstavljaju veliku poteškoću u životu. Kao djevojka baka Luca je sa svojih 25 godina završila u zatvoru, ali je izašla nakon 4 godine iako je trebala odslužiti deset. Naime, u to vrijeme baka Luca bila je na strani ustaša i zbog toga je odslužila dio kazne u Zenici.

Jedan dan prišao mi je liječnik i rekao da pokupim svoje stvari i da izlazim iz zatvora, ali da imam uvjetno 4 godine te da moram poštovati zakon, priča nam Luca koja kaže kako joj je žao jer u to vrijeme nije mogla niti u crkvu otići kada je htjela. Nakon izlaska iz zatvora bila je u vezi s vojnikom Perom, ali on je nije mogao crkveno oženiti pa ga je ostavila, nakon čega je upoznala ljubav svog života, svog supruga Ivana, te je na

spomen njegova imena baka Luca čak i pustila suzu, jer joj je suprug preminuo prije 9 godina i od tada je sama.

Jednom prilikom su mi provalili u kuću i odnijeli televizor. Nisam bila u kući kada se to dogodilo, ali kada sam se vratila, doznala sam da je netko provalio, priča baka Luca te ističe kako još uvijek ode u Mostar kod svoje djece, ali da se voli vratiti u svoje selo jer je tu njezina kuća i tu joj je, kako ona kaže, najljepše. Njezinih troje djece, šestero unučadi i petero prauučadi dođu je posjetiti svaki tjedan i to je razlog zbog čega je najsretnija i zbog čega joj je svaki dan lijep, pa čak i ovi dani u samoci. Kaže kako često razmišlja o prošlim vremenima te joj probude nostalgiju, te sretnim, ali i tužnim trenucima koji su sastavni dio života.

Baka Luca poželjela nam je također dugi život kao što ga i sama ima, te zdravlje što je, kako ona kaže, najvažnije. Ot-krila nam je također kako je recept za dug život, osim do-maće i zdrave hrane, također i puno smijeha i veselja.

Sreća bake Luce kada nas je vidjela ispred svojih vrata bila je neopisiva, a naša novinarska ekipa iskoristila je priliku osim o problemu asfalta s bakom Lucom popričati i o vremenu koje je provela u malom selu Kozice nadomak Mostara.

OTVORENO PISMO JEDNE VUKOVARKE

Najavom uvođenja ćirilice ponovo se uvlači nemir

„Ja sam „Strašna Teta Fani-ka“. Htjela sam anonimnost zbog sebe, zbog svoje djece i svojih prijatelja. Ali Google kaže da mogu imati povjerenja u Vas. Ja ću mu vjerovati. Vašu email adresu dao mi je jedan prijatelj. On mi je i prenio Vašu poruku. Eto...što da Vam kažem? Kriva sam. Kriva sam što sam kao Hrvatica rođena u krivo vrijeme na krivom mjestu. Proživjela sam u svoje 33 godine što nitko živ ne bi smio proživjeti. Nikada. I ja ću se rukama i nogama boriti da moja djeca to ne dožive. Neki događaji se kroz povijest ponavljaju. Mislim da je to zato što mi nikako da se opametimo. Moja baka rođena je u Hercegovini. Pred očima su joj ubili mamu i mlađu sestru. Njih, djecu, bacili su u Neretvu... Spasili su se. Ipak... ona cijeli život govori da u svakom žitu ima kukolja i da se nikoga ne treba cijeniti po

I petnaest godina od provedbe mirne reintegracije, u grad heroj, kako u Hrvatskoj nazivaju Vukovar, uvukao se nemir. Naime u Vukovaru se očekuje uvođenje dvojezičnosti, odnosno ćirilica i srpski jezik u ravnopravnoj službenoj upotrebi sa latinicom i hrvatskim. Nedavno je akademik Josip Pečarić, matematičar i svjetski uglednik dobio pismo jedne Vukovarke koje ovdje prenosimo u cijelosti.

imenu i porijeklu, nego samo i isključivo po tome koliko je čovjek. Moj pokojni djed, na protiv, cijeli život nam je govorio „Nikad djeco ne vjerujte trofaznima.“ Kao djetetu to mi je bilo smiješno. Nikad nisam znala o čemu priča. I o kome. I umro je s tim riječima i s tom misli. Samo što sam ja na bolan način saznala što je mislio. Ja sam rođena u Vukovaru. Moji roditelji nikad me nisu učili tko je Srbin a tko Hrvat. Svi smo bili isti. Mama je govorila: „Danas je nama Uskrs...ali ne morate

to svima govoriti. Jer nije svim vašim prijateljima Uskrs...nećete povrijediti...“ I ja sam to uzimala zdravo za go-tovo. Mene i brata su prijatelji ispitivali „kako se krstimo?“ a ja nisam znala zašto me to pitaju... Zar je bitno? A njima je bilo bitno. I oni su jako dobro znali zašto to pitaju.

Došla je devedeseta

Po gradu su niknule slike Franje Tuđmana. A isto-vremeno, niknule su i grupi-ce ljudi s nekim, meni do tad nepoznatim, simbolima. Da-nas znam da su to bile ko-

karde. Nije mi ništa bilo ja-sno. Svi su bili ushićeni zbog nečeg novog što se radalo. Ja sam bila dijete. Nisam bila ushićena. Bilo mi je bitno uzeti loptu i igrati se s prijateljima. S mojom Slađanom, s mojim Srđanom, Daliborom, Bane-tom, Igorom... A onda je doš-la i ta prokleta ‚91. Ja se sjećam samo atmosfere. Napetosti. Tišine. Sjećam se da je jedne noći gorio Vuteks. Mama je plakala. A meni nije bilo jasno zašto plače. Radila je tamo go-dinama. Mučila se. Radila noćne, praznike, blagdane, vi-

kende... Često je i plakala od muke. Liječila je ranjave ruke. I zašto sad plače? Neka gori! Barem više neće morati tamo ići. A ona je plakala zbog puno više toga. Poslali su nas na more s ostalom djecom. Tomislav Ivčić je pjevao Stop The War... Nakon tri tjedna na moru vratili su nas kući. Na ulasku u grad rekli su nam da zatvorimo zastore na prozori-ma, sagnemo glave i da nitko ništa ne priča. Bili smo djeca. I da...virili smo kroz zastore. A vani su bile nepregledne kolo-ne tenkova i vojske s uzdignu-ta tri prsta. Još uvijek mi ništa nije bilo jasno. Na kolodvoru nas nitko nije dočekao. Brat i ja smo pješke došli kući kroz pusti grad. Mame i tate nije bilo. Bili su kod bake u Lova-su i skoro izgubili glavu na po-vratku, jer se upravo tad dogo-dilo prvo raketiranje. Svi moji prijatelji napustili su grad. Za-što? Nisam imala pojma. Mi smo ostali. Jer to je naš grad. Spavali smo obučeni. Mama je svaki dan plakala. Mučno je to bilo. Onda se jedan dan oglašila sirena – zračna opa-snost. Ljudi su govorili da je to – to. Da su avioni krenu-li na Vukovar. Prvi zračni na-pad ja Vam riječima ne mogu opisati. Taj strah...te zvuko-ve...tu grmljavinu... I onda su uslijedila tri mjeseca u podru-mu. Život se odvijao pod zemljom. Mogu se sjetiti barem tri puta kad sam skoro pogi-nula...ali ih se ne želim prisje-ćati. Sjećam se i krikova neke žene s ulice. Toliko granata je padalo da nitko nije mogao

croatia.hr

radioing.hr

otići po nju. Kažu da je umr-la. Ja nekako volim vjerova-ti da ju je netko spasio. Sva-ki dan – loše vijesti. Poginuo je jedan. Ostavio je iza sebe troje djece. Zato ne mogu odslu-šati Škorinog „Matu“ a da se ne rasplačem. „Te su mu zime brata ubili...spalili selo...ko-nje odveli...“ Sljedeći dan grad službeno pada. U sklonište upadaju vojnici s kokardama i bradama. Viču... Eh... Da-lje ne mogu pisati. Prošli smo Velepromet, vojarnu, Rumu... završili u Bosni... I napokon u Hrvatskoj. Tih par dana horora u mojoj je glavi dosta dugo bilo blokirano.

17.11. probudio me majčin vrisak

To je zvuk koji neću zabo-raviti dok sam živa. Drhtala sam u skloništu i znala sam da se nešto strašno dogodilo. Na-kon par minuta strepnje – sa-znajem o čemu se radi. Tata je ranjen pred vratima skloništa, dok je istovario hranu i lijekove. Snajper. Mama govori da će biti ok. Izdaju je suze. I šap-tanje sa jednom ženom – me-dicinskom sestrom, iz kojeg ja razabirem da neće sve biti ok. Tata je ipak preživio. Bio je u komi i kao teški ranjenik ko-ji je preuzeo Međunarodni Crveni križ – izbjegao je Ov-čaru! Jedva se izvukao i dugo nismo znali gdje je. Ostala su mu za uspomenu kraća crije-

va i opaki PTSP. Njegov brat poginuo je isti dan kad je on ranjen. Ostavio je iza sebe troje djece. Zato ne mogu odslu-šati Škorinog „Matu“ a da se ne rasplačem. „Te su mu zime brata ubili...spalili selo...ko-nje odveli...“ Sljedeći dan grad službeno pada. U sklonište upadaju vojnici s kokardama i bradama. Viču... Eh... Da-lje ne mogu pisati. Prošli smo Velepromet, vojarnu, Rumu... završili u Bosni... I napokon u Hrvatskoj. Tih par dana horora u mojoj je glavi dosta dugo bilo blokirano.

Nekoliko godina kasnije

Nakon mirne reintegraci-je, bila sam kod mojih na go-dišnjem i išla sam s njima po-vez. Snajper. Mama govori da će biti ok. Izdaju je suze. I šap-tanje sa jednom ženom – me-dicinskom sestrom, iz kojeg ja razabirem da neće sve biti ok. Tata je ipak preživio. Bio je u komi i kao teški ranjenik ko-ji je preuzeo Međunarodni Crveni križ – izbjegao je Ov-čaru! Jedva se izvukao i dugo nismo znali gdje je. Ostala su mu za uspomenu kraća crije-

va i opaki PTSP. Njegov brat poginuo je isti dan kad je on ranjen. Ostavio je iza sebe troje djece. Zato ne mogu odslu-šati Škorinog „Matu“ a da se ne rasplačem. „Te su mu zime brata ubili...spalili selo...ko-nje odveli...“ Sljedeći dan grad službeno pada. U sklonište upadaju vojnici s kokardama i bradama. Viču... Eh... Da-lje ne mogu pisati. Prošli smo Velepromet, vojarnu, Rumu... završili u Bosni... I napokon u Hrvatskoj. Tih par dana horora u mojoj je glavi dosta dugo bilo blokirano.

va i opaki PTSP. Njegov brat poginuo je isti dan kad je on ranjen. Ostavio je iza sebe troje djece. Zato ne mogu odslu-šati Škorinog „Matu“ a da se ne rasplačem. „Te su mu zime brata ubili...spalili selo...ko-nje odveli...“ Sljedeći dan grad službeno pada. U sklonište upadaju vojnici s kokardama i bradama. Viču... Eh... Da-lje ne mogu pisati. Prošli smo Velepromet, vojarnu, Rumu... završili u Bosni... I napokon u Hrvatskoj. Tih par dana horora u mojoj je glavi dosta dugo bilo blokirano.

mo vas, mrzili smo vas i uvijek ćemo vas mrziti.“ I otišli u Sr-biju. Cijenim i poštujem. Ako nešto ne voliš – ne želiš živje-ti s tim. Ne cijenim ovu dvo-ličnu masu... Ostali su tu, uze-li državljanstvo, dokumente... Žive i rade. A ne poštuju. I mrze. E, takvih mi je dosta. I još ću Vam nešto reći – ne tra-že ćirilicu normalni, mali lju-da, poput mene... Traže Srbi iz Gradskog poglavarstva. A sve na štetu „malih“ Srba. Jer ovi veliki će se pokupiti u svo-ju čuvanu kućerinu, otići će na vikend u Srbiju... A ovi mali će ostati tu.

Na vjetrometini. Ne tra-že oni ćirilicu. Pa ni ne kori-ste je. Neki je ni ne znaju čita-ti. Ali su stigmatizirani i bit će još više ugnjetavani zbog ne-kih usijanih glava...koji traže neku samo njima znanu prav-du. Uhm... Odužila sam. Ne znam zašto sam sve ovo baš Vama napisala. Imala sam po-trebu nekomu se izjadati...a Vi mi djelujete kao osoba koja će cijeniti anonimnost i neće iznevjeriti. Nadam se da sam u pravu.

PRIČE LEGENDARNOG VUKOVARSKOG NOVINARA SINIŠE GLAVAŠEVIĆA

Uz ratna izvješća iz Vukovara slao i priče iz opkoljenog grada

Dvadeset i četiri kratke, lirске priče o Vukovaru, pišeću djetinjstvu, prijateljima, životu, ratu i svijetu što nas okružuje, jedina su književna ostavština Siniše Glavaševića (Vukovar, 1960 - Ovčara, 1991), legendarnoga ratnog izvjestitelja iz Vukovara. Iz opkoljenog i razrušenog Vukovara, neposredno prije njegova pada, uredništvu Hrvatskoga radija u Zagrebu, Siniša je uz ratna izvješća, također otisnuta u ovome izdanju, slao i te priče, posvećene sebi samom i svome gradu. Dok u ratnim izvješćima za Hrvatski radio prevladavaju gnjev, očaj i optužbe zbog nedobivena, a obećane pomoći braniteljima i civilima sabitim u ruševinama herojskog, ali nepostojećeg grada, kratke priče, premda pisane u takvim surovim i neljudskim uvjetima, odaju nježnu, meditativnu i suosjećajnu pišeću narav, kao i neupitni književni talent.

Priča za roditelje

Najljepše je imati djecu, jer djeca su budućnost, ona su nada u bolje sutra, vjera da će ono što slijedi zaštititi starost. Kad čovjek ima djecu, onda je sve bolje, jer kada vas svi napuste, opet vam ostaju vaša djeca. Sve to pak povećava vašu odgovornost jer, ako želite bolju budućnost, onda morate svim silama nastojati da tome i sami pridonese. Naučiti djecu da se smiju, da misle lijepo, da ih upozorite da njihova htijenja ne budu veća od nebeskog svoda, da njihove ruke ne prljaju ničija djetinjstva, i ničije želje, morate ih jednostavno naučiti da ljube. Jer tko ljubiti zna, toga ljube. Ljube njegova nastojanja, toplinu njegove dobre ruke, njegove pogleda. Oni drugi, oni čije su misli crnje od najcrnje noći, oni čiji se obrazi ne žare ljubeći i čija se riječ kida na paučinate niti kada krenu u neuhvat, oni drugi mogu istezati svoje vratove iznad površine životnog tijeka, mogu se vještati o ramena hrabrih plivača, ali ih struja ipak vuče dalje od obale, i dublje u mrak. Ti kojima

noć ne služi za zagrljaje, ti kojima mjesečina ne zatvara noći i koji truju ljepotu svojom nanoćnošću, tonu i prije nego što zaplavaju. Ako imate djecu, pogledajte ponekad u plavi satenski svod pa ako među zvjezdastim krijesnicama spazite makar jednu kojoj biste željeli biti bliže, sjetite se djece, jer čak ako vi u tome i ne uspijete, umjesto vas sve će to učiniti vaša djeca. Odgovorite na sva njihova pitanja, nađite vremena za njih pa makar poslije morali čitati i stare novine, poljubite njihove dobre djetinje snove, učinite da njihove čudesno blistave oči vide samo dobra svitanja, vedre dane i velike zvijezde. Ne dopustite da njihovu maštu satre zlo. Ne dajte da vaše dijete odraste ako je njegova radost veća u uzimanju negoli u davanju. Zauzstavite svijet, zaustavite vrijeme ako ne stignete dati djeci sve što im treba da odrastu u čistoj ljepoti, jer za ono što se sada događa, nisu kriva djeca. Kad čovjek bolje razmisli, djeca su još jedino dobro koje je čovječanstvu ostalo. Sve drugo uništeno je u nastojanju da sitni ljudski stvor bude veći od misli, od riječi – od Boga.

Priča o ljubavi

Vrijeme u kojem živimo toliko je nezahvalno da čovjek poželi da se nije ni rodio, ili bolje da se rodi u neko drugo vrijeme i drugi put, i to samo zato što u ovom vremenu nema dovoljno ljubavi za

sve. Uzalud velike kuće, skupa automobili, zimovanje na visokim Tatrama, Garmisch-Partenkirchenima, uzalud skupi parfemi, brifinzi, sve je to izmaglica pravog života. Čovjek se opušta u narkotičnim prijevarama, vješto izmišljenim tajnim životnim putovima i, kada jednom bude kasno, kada zatvorenih očiju pred vlastitim promašajima dočeka zrelu životnu dob, odjednom shvati da je prekasno za novi početak. Kraj je tu, možda već proviruje iza prvog ugla. Nema načina da ukradete godine, ukradete sreću – ako ljubavi nema. Može vam se pričinuti sunce, radost, možete pomisliti da je vaš uspjeh potpun u ordenju, u sjenama velikih, ali gledao sam mnoge koji i praznih džepova uspravno hodaju ovim gradom. Njihova radost u neimanju mnogo je veća. Jer oni imaju grad. Imaju prijatelje. Imaju dušu. Nisu mali novac za Zagreb,

Beč, Prag. Njihov je novac ostao u čašama, ispijenim s prijateljima, s kojima su poslije čekali svanuća na hrvatskim barikadama. Nekima je to čekanje bilo predugo, pa smo ostali bez njih. Ali mi svi dobro znamo gdje su. Ako nam život omogućiti da naša ljubav ovlada nama, kao što je njihova ljubav nosila njih, jednom, na kraju puta, možda možemo očekivati da mi umremo sretni.

Priča o vremenu

Čovjeku ništa nije tako teško kao čekati vrijeme - svojih pet minuta, jer stalno vam se čini da je to vrijeme došlo evo baš sad i, ako priliku sada ne iskoristite, poslije ćete se kajati cijeli život. Vrijeme je na visokoj cijeni, ono se plaća, ono se čuva kao dragulj, vremenom se čovjek divi, jer ga vrijeme vremenom satire. I, ako je to istina, onda je vrijeme zapravo gospodar cijelome svi-

jetu. Onome tko nema vremena i za koga vrijeme ne radi, ne piše se dobro. Taj je siromah, tome je odzvonilo. Ne kaže se uzalud sve u svoje vrijeme. Vrijeme je neumorno. Ono usprkos svojim godinama uvijek korača istim tempom; kao životni usud opominje naše pakosti, pecka sitne ljudske prljavštine, povremeno čak dođe neko čudno, teško vrijeme za sve nas. To se obično dogodi kada se u svijetu nataloži previše zla, pa obična ljudska dobrota bude manja od vijeka, tuga veća od svake radosti, a ljudima ovlada neko ludilo. Tada vrijeme čini svoje. Ono sudi i presudi. A oni koji ostanu kao svjedoci tog vremena, još dugo opominju sve koji dolaze. Ispocetkom znamo gdje su. Ako nam život omogućiti da naša ljubav ovlada nama, kao što je njihova ljubav nosila njih, jednom, na kraju puta, možda možemo očekivati da mi umremo sretni.

Priča o vremenu

Čovjeku ništa nije tako teško kao čekati vrijeme - svojih pet minuta, jer stalno vam se čini da je to vrijeme došlo evo baš sad i, ako priliku sada ne iskoristite, poslije ćete se kajati cijeli život. Vrijeme je na visokoj cijeni, ono se plaća, ono se čuva kao dragulj, vremenom se čovjek divi, jer ga vrijeme vremenom satire. I, ako je to istina, onda je vrijeme zapravo gospodar cijelome svi-

jetu. Onome tko nema vremena i za koga vrijeme ne radi, ne piše se dobro. Taj je siromah, tome je odzvonilo. Ne kaže se uzalud sve u svoje vrijeme. Vrijeme je neumorno. Ono usprkos svojim godinama uvijek korača istim tempom; kao životni usud opominje naše pakosti, pecka sitne ljudske prljavštine, povremeno čak dođe neko čudno, teško vrijeme za sve nas. To se obično dogodi kada se u svijetu nataloži previše zla, pa obična ljudska dobrota bude manja od vijeka, tuga veća od svake radosti, a ljudima ovlada neko ludilo. Tada vrijeme čini svoje. Ono sudi i presudi. A oni koji ostanu kao svjedoci tog vremena, još dugo opominju sve koji dolaze. Ispocetkom znamo gdje su. Ako nam život omogućiti da naša ljubav ovlada nama, kao što je njihova ljubav nosila njih, jednom, na kraju puta, možda možemo očekivati da mi umremo sretni.

ANKA HAUSE MOJ ŽIVOTNI PUT OD VUKOVARA DO WUPPERTALA

Nikad nisam upoznala svoga oca

Stjepan Starčević

O životu svakog našeg iseljenika bi se mogao napisati roman. Svi mi u životu imamo svoje uspone i padove, ali ono što je Anka doživjela, sve skupa ne bi moglo stati u jednu knjigu. Evo njezine životne priče.

- Rodena sam 1961. godine u Vojvodini, u Somboru. Majka mi je uvijek govorila da sam neželjeno dijete, a otac nas je napustio još za vrijeme njezine trudnoće. Često me je krivila zbog svog promašenog života. Dobivala sam batine gotovo svakodnevno, ali najviše su boljele riječi: "Ista si tvoj otac". U mom srcu rodila se želja da upoznam oca, i vidjeti kakav je to čovjek koji svoje dijete nije nikada vidio. Međutim, ni na jedno pitanje o ocu majka nije davala odgovore. Nisam znala ni njegovo ime. S 12 godina, zaklela sam se Bogu i majci da ću ga jednoga dana pronaći. Djetinjstvo sam provela u Janjincima, gdje se majka preselila očajna zbog trudnoće. Rasti bez oca, kao neželjeno dijete bilo je jako teško. Imala sam svega 16 godina kada sam se odlučila udati, nadajući se da će se sve promijeniti i da ću konačno imati obitelj, i osobu koja će me voljeti i uvježdati kao čovjeka koji nešto vrijedi. Moj prvi muž zvao se Nikola i bio je Rus, iz Petrovaca kod Vukovara. Nikola je mnogo pio. Tada veoma mlada mislila sam, i nadala se da će prestati sa alkoholom kada dođu djeca. Ostvario mi se san, rodila sam dva prekrasna sina Vladislava (Dado) i Damira. Međutim, Nikola nije prestao piti, zato sam se poslije nekoliko godina zajedničkog života odlučila rastati. Nikola je umro prije tri godine, o njemu smo brinuli i obilazili ga sve do njegove smrti.

Kad je doista počeo rat u Hrvatskoj, susjedi su otvoreno upućivali prijetnje, i tu nisam mogla više ostati, odlučili smo se preseliti u Vukovar. Za vrijeme okupacije Vukovara živjeli smo u skloništu kombinatu Borovo. Preko dana sam radila u proizvodnji obuće, a besane noći s djecom pro-

vodila u skloništu. Ako nije bilo prekomjernog granatiranja, po ruševinama smo tražili hranu, kako bi preživjeli te strahote. Dva dana prije pada Vukovara, sve majke s djecom su kamionima prebačene u Borovo naselje. Odatle su nas autobusima prevezli u Zagreb gdje smo dobili hranu i liječničku pomoć. U zgradi na Velešajmu za nas nije bilo mjesta, vozili smo dalje prema moru. Obilazili smo grad po grad u nadi da će za nas negdje biti mjesta. Svi smo bili umorni, gladni i žedni. Napokon, smješteni smo u Senju.

Sin obolio od epilepsije

Samo tjedan dana poslije stigla je vijest da mi je brat poginuo. Stari ljudi vele da nesreća nikad ne dolazi sama, i stvarno su u pravu. Uslijed stresa i svega što smo preživjeli u ratu, mladem sinu je dijagnosticirana epilepsija, bilo mu je samo 9 godina. U ovom slučaju je neophodno liječenje u bolnici, liječnici u Rijeci su rekli da dijete pokušam liječiti u inozemstvu. Bože, kako ću? Nemam ni dokumenata, a niti financijskih sredstava za takav put. Vjera u Boga i zagovor kod sv. Ante su mi pomogli da ostanem prisebna. I pored izuzetno teške ratne situacije, dobri ljudi iz Crvenog križa u Senju pomogli su mi financijski i da dođem do potrebnih dokumenata, i na kraju omogućili da odemo u inozemstvo. Dva dana prije polaska za Njemačku, pod utjecajem epilepsije i straha od avionova koji su nas nadlijetali i granatirali, Damir je pao i slomio nogu.

Život u Njemačkoj

U Njemačkoj nas je privremeno prihvatila moja tetka koja živi u Wuppertalu. Već prvi dan provela sam u bolnici gdje su liječnici sinu operirali slomljenu nogu. Odmah zatim počinje i borba s epilepsijom koja se hvala Bogu nakon osam godina liječenja povukla. Stariji sin je tada imao 11 godina. Život u Njemačkoj nije se mnogo razlikovao od onog u Hrvatskoj, jedina razlika, ovdje je bio mir, a sve ostalo, jako teško. Smjestili su nas u azilantski centar, živjeli smo u sobici od 9 kvadrat-

nih metara. Kad kažem da je na 30 osoba bilo jedno kućatilo i jedna zajednička kuhinja onda se zaista ne može govoriti o uvjetima za normalan život. Dvije godine poslije (1993.god.) u Uredu za strance u Wuppertalu rekli su, da je eto situacija u Hrvatskoj i bolest mlađeg sina stabilna i da s djecom napustim Njemačku i vratim se u Hrvatsku. Uхватила me panika. Gdje ću? Pa u Hrvatskoj je još uvijek rat. Tih dana utjehu sam pronašla u molitvi sv. Anti. I tako, jednog dana zamišljena, bez ideje što ću i gdje ću, vozim se u visećem vlaku, inače jedinom takve vrste u Europi. Pored mene sjedi čovjek i gleda me, primjećuje da nešto nije u redu, počinje me propitivati o tome što me muči. Iz mene su izlazile riječi. Povjerila sam se nepoznatom čovjeku, sve sam mu rekla. Opisala sam mu cijeli slučaj. Već sljedeći dan je došao u azilantski centar želeći da upozna moje sinove i vidi u kakvim uvjetima živimo. Rekao je da se zove Michael i da nam želi pomoći, ali ni sam nije znao kako. Pokazujem mu papir na kojem piše da je moj zahtjev za azilom odbijen i da moram iz Njemačke. Michael me smirivao i govorio da neće dozvoliti da me protjeraju. Jedinu na-

čin da ostanem bila je udaja i on je bio spreman i na to. Mlađi sin se još uvijek borio s bolešću, znala sam, u Hrvatskoj govoriti o uvjetima za normalan život. Dvije godine poslije (1993.god.) u Uredu za strance u Wuppertalu rekli su, da je eto situacija u Hrvatskoj i bolest mlađeg sina stabilna i da s djecom napustim Njemačku i vratim se u Hrvatsku. Uхватила me panika. Gdje ću? Pa u Hrvatskoj je još uvijek rat. Tih dana utjehu sam pronašla u molitvi sv. Anti. I tako, jednog dana zamišljena, bez ideje što ću i gdje ću, vozim se u visećem vlaku, inače jedinom takve vrste u Europi. Pored mene sjedi čovjek i gleda me, primjećuje da nešto nije u redu, počinje me propitivati o tome što me muči. Iz mene su izlazile riječi. Povjerila sam se nepoznatom čovjeku, sve sam mu rekla. Opisala sam mu cijeli slučaj. Već sljedeći dan je došao u azilantski centar želeći da upozna moje sinove i vidi u kakvim uvjetima živimo. Rekao je da se zove Michael i da nam želi pomoći, ali ni sam nije znao kako. Pokazujem mu papir na kojem piše da je moj zahtjev za azilom odbijen i da moram iz Njemačke. Michael me smirivao i govorio da neće dozvoliti da me protjeraju. Jedinu na-

Kad gledam unazad shvaćam da sam imala težak životni put, ali također shvaćam da ovaj život ima smisla. Postala sam baka. Mlađi sin Damir je dobio kćerku koja nas sve uveseljava. Damir je diplomirani matematičar koji radi u Reutlingenu u predstavništvu jedne velike američke tvrtke. Stariji sin Dado radi u jednom zdravstvenom osiguranju, a u slobodno vrijeme se bavi glazbom, svira nekoliko instrumenata i igra folklor u HKM-i u Wuppertalu i Duisburgu. U svim teškim situacijama predajem sebe i svoju obitelj u Božje ruke, a uz pomoć sv. Ante svaku bezizlaznu situaciju uspjeli smo riješiti pozitivno.

Siniša Glavašević (1960-1991)

Siniša Glavašević rodio se u Vukovaru 1960. godine. Bio je pisac proze, knjižničar, novinar, ratni izvjestitelj. Osnovnu i srednju školu završio je u rodnom gradu a studij komparativne književnosti i bibliotekarstva na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Nakon završetka školovanja radio je u školama u Lovasu i Borovu Naselju. Na Hrvatskome radiju Radio Vukovaru zaposlio se najprije kao spiker a za vrijeme Domovinskog rata je bio urednik Hrvatskoga radija Vukovar i ratni izvjestitelj. Bio je ranjen krhotinom granate 4. studenoga 1991. godine na putu u bolnicu gdje je krenuo prikupiti podatke za izvješće. Posljednje izvješće Siniša je poslao iz vukovarske bolnice 18. studenoga navečer. Poslije pada grada Vukovara odveden je, 19. studenoga 1991. godine, iz vukovarske bolnice i od tada mu se izgubio trag. Naknadno je utvrđeno da je ubijen i pokopan u masovnoj grobnici na Ovčari 20. studenoga 1991. godine a ekshumiran je i identificiran u veljači 1997. godine. Sahrnjen je pokraj kolege i prijatelja Branimira Polovine na Mirogoju u Zagrebu, 14. ožujka 1997. godine. Matica hrvatska u Zagrebu posmrtno mu je 1992. izdala zbirku „Priče iz Vukovara“. Ugledna španjolska novinarska nagrada Premio Brajnović a la communication dodijeljena je Siniši Glavaševiću posthumno, godine 2001.

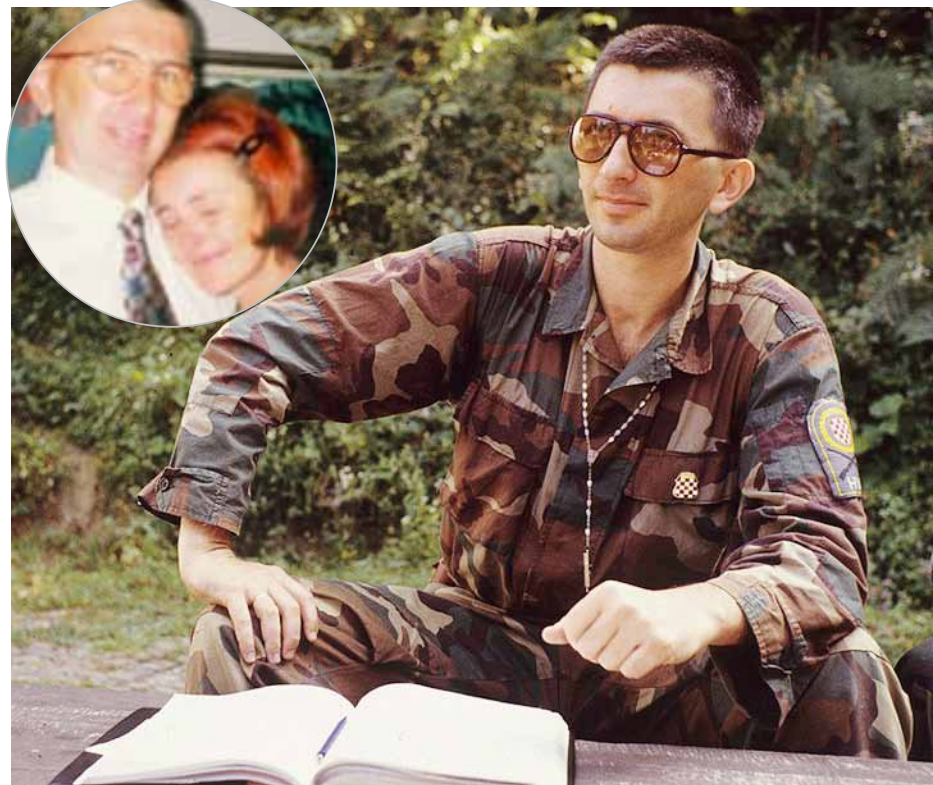
MLADEN PAVKOVIĆ I MIROSLAV PIPILICA NAPISALI KNJIGU O DARIJU KORDIĆU

Zaboravljeni hrvatski branitelj

Mladen Pavković

Sjećate li se Darija Kordića? Na Međunarodnom kaznenom sudu u Den Haagu osuđen je na 25 godina robjice. Zatvoren je u Grazu, u Austriji. Do sada je odrabio gotovo 16 godina. Ni jednom, ali baš ni jednom nisu ga pustili kući, neprestano je u tamnici. Posjećuju ga mnogi prijatelji i poznanici, a u svojoj obitelji, supruzi, sinu i kćerkama, ima najveću podršku. Tek za dvije godine mogao bi dati zamolbu za pomilovanje. To je čovjek za kojeg kažu da je dao nemjerljiv doprinos u obrani hrvatstva središnje Bosne, da je odigrao ključnu ulogu u opstojnosti toga kraja, da su ga osudili bez ikakvih materijalnih dokaza, da su ga naprosto razapeli, ali da je junački prihvatio svoj križ, te da ga je spreman nositi koliko god treba.

Zalosno je da su ga mnogi zaboravili, da se o njemu, pripadnicima Hrvatskog vijeća obrane (HVO), Herceg-Bosni, više i ne govori ni ne piše. Kao da nisu postojali, osim u srcima ljudi koji su, kad je trebalo, bili prvi. Međutim, ime Darija Kordića, bez obzira na sve, postalo je jedan od prepoznatljivih hrvatskih simbola u Domovinskoj ratu. Taj neustrašivi ratnik,

vojskovođa, političar, a prije svega veliki čovjek u tim teškim danima srpsko-crnogorske agresije, pokušao je prije svega zaštititi narod središnje Bosne od pogibelji koja se nadvila nad njima, nad nevinim stanovništvom, starcima, ženama, djecom... Samo zato što su Hrvati!

Cijenu koju je platio je zatrašujuća - 25 godina teške

rojbice. A toliko zatvora nisu dobili ni neki najveći svjetski teroristi! Kad se pokušao braniti od neutemeljenih optužbi pokazao je iskrenost i poštenje, držao se uspravno, jer je znao da je unaprijed osuđen. Nisu ga mogli, a niti ga mogu slomiti. Na sudu je svu odgovornost preuzeo na sebe. Sjećate li se? Njemu je istinski na prvom mjestu uvijek bio hrvatski narod, opstanak Hrvata. Da je imao dovoljnu podršku iz Hrvatske, da mu hrvatske Jude nisu „pakovale“, vjerojatno bi već danas bio slobodan čovjek. Ali, on je rekao: Ja ću svoj križ nositi do kraja! Bilo mu je ponudeno da za sve okrivljuje dr. Franju Tuđmana i Gojka Šuška, ali i još neke, no Dario je to odbio. Nije želio sebi priskrbiti slobodu na takav način, a baš tako su uradili neki drugi i danas su – slobodni građani. Da je ovaj čovjek pristao na razne igre i igrice, poput „čovječe, ne ljuti se“, to ne bi bio – Dario Kordić!

I za hrvatske generale Mladena Markača i Antu Gotovinu godinama su govorili i pisali da su ratni zločinci, čak su bili i osuđeni kao takvi, ali je istina ipak pobijedila. To se jednoga dana mora dogoditi i junaku iz Herceg-Bosne, Dariju Kordiću. Nema te sile koja može zaustaviti nepravdu. Mogu je „stopirati“, mogu je ušutkati, mogu je jedno vrijeme, kao u slučaju Gotovina i Markač i provoditi, ali kad-tad doći će istina i činjenice na vidjelo. Trebalo bi još jednom, nakon toliko godina, pomno pročitati optužnicu i presudu ovom junaku, pa će vam i te kako biti jasnije da je osuđen bez ikakvih materijalnih dokaza (baš kao i Gotovina i Markač!). Što su mu uspjeli dokazati? Jedino da je Hrvat! Tijekom 2013. očekujemo presude šestorici bosansko-hercegovačkih branitelja. Hoće li sud u Haagu prihvatiti njihove obrane, hoće li ih osuditi, a time srpskom agresoru dati mogućnost „laprdanja“ da je Hrvat-ska, kako kaže Vesna Pusić, izvršila agresiju na Bosnu i Hercegovinu?

Pogledajte samo kako se kao lav bori jedan od optuženih, Slobodan Praljak. Do sada je objavio desetak knjiga u kojima činjenicama dokazuje svoju nevinost, ali i nevinost ostalih u ovom procesu. Što je Hrvatska učinila da ga podrži? Oporezovala ga mu knjige, kao da je riječ o – šundu. Žar se tako bori za one koji su stvorili hrvatsku

državu? Zbog čega i kome je u interesu da se ne govori istina o hrvatskoj zajednici Herceg-Bosni? Za pojedine hrvatske političare to je nešto kao NDH-a! „Ustaška“ tvorevina! A što je onda Republika Srpska, koju svako malo posjećuje ili ima ozbiljne kontakte i trenutni predsjednik hrvatske države? A ta hrvatska zajednica Herceg – Bosna bila je utemeljena kao odgovor srpskoj agresiji na Bosnu i Hercegovinu i uništenje grada Vukovara, i ne samo njega. Ona je bila temelj na kojem je hrvatski narod u BiH organizirao obranu od nadolazeće srpsko-crnogorske agresije. Danas se Herceg-Bosne sjećamo kao simbola odlučnosti hrvatskog naroda da se izbori za prava i status kakvi mu i pripadaju kao jednom od konstitutivnih naroda u višenacionalnoj državi. Koliko ih je samo ljudi dalo svoje živote u Herceg-Bosni, koliko ih je ostalo invalidima. Hoćemo li da se i to zaboravi?

Ne, mi se nemamo čega sramiti. Hrvatska zajednica Herceg – Bosna i Hrvatsko vijeće obrane (HVO) na čelu s liderima poput Kordića, ali i drugih, ispisali su najljepše povijesne stranice, tako da će jednoga dana njihova imena uistinu biti zapisana zlatnim slovima. Bez branitelja, tih junaka HVO-a, bez njihovih žrtava, danas možebitno ne bi bilo ni Hrvatske! Da nije bilo pripadnika HVO-a, četnički bi agresor najvjerojatnije preko BiH odcijepio južnu Hrvatsku, što im je bio i strateški plan. A koliki je pak bio doprinos HVO-a u Vojno-redarstvenoj akciji Oluja? Također ne smijemo zaboraviti ni to da je veliki broj pripadnika Hrvatskog vijeća obrane početkom 1990. i tijekom 1991. do agresije na BiH dragovoljno bio u redovima Hrvatske vojske i MUP-a RH. Neki danas sramno nastoje osporiti ovu njihovu neospornu ulogu i značaj. Stoga, kako god okrenuli, ime Darija Kordića, ali i tisuća ostalih „kordića“, neprestano će odašiljati svjetlost, svjetlost istine, poštenja, slobode i demokracije. Bilo to nekome drago ili ne! (hrsvijet.net)

UMRLA NAJSTARIJA HERCEGOVKA - ANĐA PERIĆ ZVANA RAŠUŠA

Težak život u mladosti i sreća uz djecu u starosti

Na svoj vječni počinak na mjesnom Perića groblju Tihaljina ispraćena je sredinom siječnja 101-godišnja baka Anđa Perić, zvana Rašuša. Uz njezinu djecu, pet kćeri, zetove, unučad, prauunučad i ostalu mnogobrojnu rodbinu pogrebu ove svima drage starice nazočili su mnogi njezini sumještani, prijatelji i poznanici koji su željeli svojim dolaskom odati posljednju počast ovoj najstarijoj mještanki sela Tihaljina u gradskoj općini.

Životna priča bake Anđe Perić, rođene Rašić iz Dola, u nekim se stvarima i ne razlikuje previše od priča njezinih vršnjaka koji su imali težak i trnovit životni put. Ipak, baku Andu nešto odvajalo od svih drugih, jer je bila po mnogo čemu posebna, a o njezinom životu su nam pričale njezine kćerke, koje je život odveo na razne putove, ali su uvijek mislile na svoje roditelje i svoj rodni dom. Njihova majka i otac bili su roditelji kakve se moglo samo poželjeti, jer su iz životnih okolnosti u kakvim se živjelo uvijek izvlačili maksimum i svojoj djeci pružili najbolje što su znali. „Naša majka je imala težak život od svog djetinjstva, jer je kao trogodišnje dijete ostala bez majke, i to je ono najgore što joj se moglo dogoditi. Iako su njezina maćeha i polubrača

prema njoj bili dobri, i lijepo su se slagali, mislim da rođenu majku nitko ne može nadomjestiti“, priča Zora, prisjećajući se djetinjstva i svega onoga što su prolazili kroz život. Udajom 1936. baka Anđa je postala 19. član obitelji Perić, ali unatoč brojnoj obitelji, ipak se uklopila jer je, kažu njezine kćeri, bila vedre naravi i svi su je voljeli. Bila je veliki vjernik, molitva joj je uvijek bila suputnik, a na misu je išla dok je god to mogla.

Dok je bila mlađa, Anđa Perić, rođene Rašić iz Dola, je često obolijevala od teških glavobolja. „Sjećam se da sam koliko puta došla iz škole, a nad majkom bi gorjela svijeća i zvala bi svećenika da joj da posljednju pomast. Nakon svih liječenja kojima ju je tata vodio saznalo se za travara Karajicu u Stocu. Nakon što je popila cijelu kuru, nju nikad više glava su uvijek mislile na svoje roditelje i svoj rodni dom. Njihova majka i otac bili su roditelji kakve se moglo samo poželjeti, jer su iz životnih okolnosti u kakvim se živjelo uvijek izvlačili maksimum i svojoj djeci pružili najbolje što su znali. „Naša majka je imala težak život od svog djetinjstva, jer je kao trogodišnje dijete ostala bez majke, i to je ono najgore što joj se moglo dogoditi. Iako su njezina maćeha i polubrača

se redovito masirala rakijom. Vjerovala je u čajeve, ali samo od onih trava koje sama skupi. Kuhala je i pila čaj od kadulje i metvice. Posljednjih deset godina svog života baka Anđa nije živjela u Tihaljini, već su je kćeri uzele k sebi, pa je tako najprije bila kod kćerke Milene u Zadru, nakon toga je isto toliko provela s kćeri Nadom i njezinom obitelji u Njemačkoj, a posljednjih godinu i nekoliko mjeseci provela je sa kćerkom Zorom u Osijeku, gdje je prošle godine upriličena proslava njezina stotog rođendana. Osim spomenutih, baka Anđa je sa svojim mužom, pokojnim Ivanom Ićanom, bez kojeg je ostala 1971., na svijet donijela još četvero djece, od toga ih je dvoje živih, kćeri Veselka i Zdravka, a dvoje ih je umrlo dok su bile još bebe.

Dok je majka bila kod njih, kažu nam naše sugovornice, udovoljavalo se njezinim željama, kojih i nije bilo, ali je se znalo što baka voli i to je se za nju pripremalo.

Uspomenu na baku Andu, osim njezine djece, kroz svoje će živote čuvati i njezinih 14 unučadi i 19 prauunučadi, jer je njihova majka, baka i prabaka bila primjer kako živjeti pravim poštenim i kršćanskim životom.

Z. Volarević (Dnevni list)

ZAVRŠENA PRIČA O NAJSTARIJOJ CRKVI HRVATSKIH ISELJENIKA U AMERICI

Zbog novca ruše crkvu staru 112 godina

Gotova je saga o najstarijoj crkvi hrvatskih iseljenika na američkom tlu, i to na najgori način. Strojevi koje je unajmila biskupija u Pittsburghu, nakon niza sudskih procesa, rasprava u tamošnjim medijima i gradskom vijeću počeli su ovih dana rušiti 112 godina staru crkvu Svetog Nikole, zaštićeni povijesni spomenik i jedan od najljepših znakova prisutnosti Hrvata u gradu Celika i SAD-u općenito. A sve zbog - novca. Kako je ironično objavio lokalni dnevni list Pittsburgh Tribune, nakon gotovo devet godina napokon je oku dostupna unutrašnjost masivne crkve, ali samo kroz rupetinu koju su bageri napravili u istočnom zidu, tik uz autocestu 28, u dijelu Pittsburgha zvanom Troy Hill. Rušenjem crkve Hrvati nisu ostali samo bez dijela kolektivnog pamćenja na život daleko od «starog kraja» i muku u pensilvanijskim čeličanim nego je okončana i borba Zaklade za čuvanje hrvatskoga naslijeđa, koja je u suradnji s još nekim useljeničkim organizacijama od crkve željela napraviti muzej useljeničtva. Pokušavali su kupiti zgradu od biskupije, pozivali se i na činjenicu da bi njezinim očuvanjem bila sačuvana i uspomena na crkvenu ulogu u životu siromašnih imigranata, ali biskupija je bila neumoljiva: tvrdili su da se novcem koji je ponuđen za kupnju ne bi pokrili troškovi koje su dosad imali na održavanju praznog hrama. Zaštićena zgrada preživjela je i veliki infrastrukturni projekt širenja autoceste 28, kojoj je zbog nje promijenjena ruta. Posljednji udarac zadat je kad je nedavno župa kojoj pripada uvjerila suce u Pittsburghu da je održavanje zgrade prete-

žak ekonomski teret za njih: mjesečno ih je stajala 1800 dolara, što je 17 posto ukupnih prihoda župe. Pa ipak, nisu htjeli prihvatiti ni jednu ponudu čuvara baštine, premda je procijenjeno da će samo rušenje stajati oko 300 tisuća dolara, za koje je crkva očito našla financijera, jer je tržišna vrijednost zemljišta na toj lokaciji blizu milijun dolara...

U tim danima cijeli taj dio Pittsburgha nije uopće imao struju, no hrvatski su župljani bili uporni. Kasnije su planovi ponešto promijenjeni, crkva je skraćena za šest metara, što je znatno smanjilo troškove gradnje. Naručeni su i oltar i zvona, za ukupno 2360 dolara, a mnogi župljani su posudili novac župi, i to uz kamatu od četiri posto. Kamen temeljac postavljen je 15. svibnja 1900., a kad je crkva bila gotova, bila je - kazuju zapisi iz tog vremena - na ponos svih Hrvata. Građena u romaničkom stilu, mogla je primiti 550 vjernika, a sjaj je dodatno nadograđen orguljama vrijednim tada velikih dvije tisuće dolara, koje je poklonio osobno kralj američkih čeličana Andrew Carnegie, a koje su danas spašene preseljenjem.

Na kraju je cijena crkve dosegla gotovo 34 tisuće dolara, što je župu ostavilo u dugovima od 23 tisuće. Početkom dvadesetih crkva je uništena u požaru, tada su nestale i vrijedne orgulje, no već 1922. zgrada je obnovljena i posvećena. Svojoj pravoj svrsi služila je sve do kraja prošloga stoljeća, do spajanja dviju susjednih župa i preseljenja njihova sjedišta u Millvale. Zakonom je zaštićena 2001., a savim je napuštena tri godine kasnije. U budućim knjigama stajat će «srušena 2013.» (poslovni.hr)

U Širokom Brijegu proslavljen 52. rođendan Darija Kordića

U Širokom Brijegu je u prigodi proslave 52.-og rođendana ovog haškog uznika predstavljena knjiga posvećena Dariju Kordiću, autora Mladena Pavkovića i Miroslava Piplice. „...Dario Kordić je svoj posao odradio časno i pošteno. Pomogao je matičnoj domovini, dao je nemjerljiv doprinos u obrani hrvatstva središnje Bosne, odigrao ključnu ulogu u njegovom opstanku tamo, od kud ga ni osmanlijski janičari nisu uspjeli iskorijeniti, što je ujedno Dariova druga „krivnja“ zbog koje ga na križ razapeše... Upravo zbog toga Dario Kordić, služeći zatvorsku kaznu u trajanju od 25 godina, na koju ga je Haaški sud osudio bez ikakvih materijalnih dokaza, plaća ogromnu osobnu cijenu ... Bilo mu je ponuđeno da odgovornost „svali“ na Franju Tuđmana i Gojka Šuška i sebi tako priskrbi slobodu, kao što su i mnogi drugi „veliki“ Hrvati učinili. Nije prihvatio ponuđene „srebrnjake“, nego izabra svoj križ časno i stoički nositi do kraja“, riječi su kolumniste HRsvijeta Ilije Zovka, objavljene na poledini knjige, a interpretirane od strane voditelja programa Marinka Karačića.

HRVATSKI POVJESNIČAR ANTE NAZOR ANALIZIRA

Zašto i do kada o Tuđmanu sve najgore?

Piše Ante Nazor
(Dnevno.hr)

Obljetnica smrti prvoga predsjednika suvremene Republike Hrvatske Franje Tuđmana (umro je 10. prosinca 1999.) svake godine izaziva rasprave o njegovoj ostavštini. Zaključak dijela tih rasprava je da su u našem društvu svi još toliko ostrašćeni da ne mogu napraviti objektivnu račšambu njegove vladavine, što nije točno. Doduše, točno je da, zbog nedostupnosti, odnosno nemogućnosti uvida u cjelovito arhivsko gradivo o predsjedniku Tuđmanu, tek o nekim djelovima njegove vladavine još nije moguće donijeti zaključak, no jedan opći okvir moguće je objektivno odrediti. Dakako, ako se poštuje metodologija povijesne znanosti, a kao temelj za ocje-

njivanje prije svega uzme rješavanje nacionalnog i državotvornog pitanja. Čak i da se ocjenjivanje temelji samo na pitanju poštivanja ljudskih prava i demokratizacije društva, predsjednik Tuđman je i tada u znatno povoljnijem položaju u odnosu na njegove prethodnike koji su vladali ovim prostorima, ali i u odnosu na mnoge državnike koji su imali vlast u bližem i širem okružju, posebice kad se uzme u obzir da je najveći dio njegova mandata obilježen krvavom agresijom na narod i državu koju je vodio. Naravno da tako ne misle svi, neki mu pripisuju veće, neki manje zasluge i vrline. Neki, pak, o pokojnom predsjedniku Franji Tuđmanu pišu i govore prema načelu – „o Tuđmanu sve najgore“. Upravo zbog ovih posljednjih javno iznosim svoje

mišljenje.

Istina je da glavne zasluge za obranu i pobjedu Hrvatske u Domovinskom ratu pripadaju hrvatskom narodu i građanima koji su Lijepu Našu prihvatili kao svoju državu, prije svega braniteljima, koji su se s oružjem izravno suprotstavili neprijatelju. No, pritom se ne može zanemariti uloga Franje Tuđmana. U vrednovanju značaja i uloge predsjednika Franje Tuđmana u hrvatskoj povijesti ne mogu se zaobići činjenice da je pod njegovim vodstvom, u onako teškim političkim i vojnim okolnostima kakve su bile 1990. i 1991., stvorena suvremena Republika Hrvatska i obranjena od nemilosrdne srpske agresije, da je pod njegovim vodstvom Hrvatska uspjela izboriti međunarodno priznanje i osloboditi oku-

pirane dijelove svoga teritorija, te da nakon dugo vremena Hrvati u tom razdoblju nisu međusobno ratovali.

Srpska agresija i okupacija dijela teritorija hrvatske države, te dolazak stotina tisuća prognanika i izbjeglica, prvo s okupiranih područja Hrvatske, a potom iz Bosne i Hercegovine, izazvali su ogromne gospodarske štete i društvene poremećaje, koji su se neizbježno odrazili na svakodnevnicu i standard hrvatskih građana tijekom 1990-ih. Osim s posljedicama rata i okupacije, Hrvatska se tada suočavala s uobičajenim problemima tranzicije, uključujući gospodarske i financijske poremećaje koji su bili posljedica raspada Jugoslavije i privatizacije gospodarstva. Uz agresivan srpski nacionalizam koji je pomagala JNA, Hrvati su se početkom 1990-ih suočili i s negativnom percepcijom u većem dijelu međunarodne zajednice koja je željela održati Jugoslaviju. Morali su se suočiti i s embargom međunarodne zajednice na uvoz oružja (25. rujna 1991., Rezolucija 713), što je bilo iznimno nepravedno u uvjetima agresije nadmoćnijeg neprijatelja na Hrvatsku, a istodobno je otvorilo mogućnosti pojedincima za nečasne radnje i bogaćenje. Svoje diplomatske ciljeve predsjednik Tuđman morao je ostvariti s diplomatskim zborom koji je bio u začetku, a teritorijalnu cjelovitost države i zadovoljstvo njenih građana trebao je osigurati s tek osnovanom vojskom i gospodarstvom koje je bilo razoreno ratom i okupacijom. Uspr-

kos svemu tome, za vrijeme predsjedničkog mandata Franje Tuđmana stvorena je suverena demokratska država sa svim formalnim mehanizmima zapadne demokracije. Pri opravdanom pitanju jesu li ti mehanizmi uvijek djelovali onako kako bi trebali, ne smije se zanemariti spomenuti kontekst vremena o kojem govorimo.

Predsjednik Tuđman želio je izbjeći rat, a nakon njegova izbijanja tražio je rješenja kako bi se sukobi u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini okončali. Težio je političkim, odnosno diplomatskim rješenjima, a vojne akcije poduzimao je nevoljko. Rat i vojnu opciju nastojao je izbjeći i zbog odgovornosti prema ljudskim životima, koja je bila važna smjernica njegove politike i jedna od njegovih vrline, ljudska i državnička, stoga je pregovarao sve dok je postojala i najmanja nada za mirno rješenje.

Glavni ciljevi predsjednika Tuđmana bili su stvaranje suverene Hrvatske i njezina integracija u Europu, ali pod uvjetom usklađivanja interesa Hrvatske i međunarodne zajednice, odnosno bez olakog odustajanja od nacionalnih interesa i identiteta. Nije bio impresioniran tuđim zahtjevima, a za euroatlanske integracije se opredijelio zbog uvjerenja da živimo u svijetu u kojem nacionalna suverenost više nije dovoljna za osiguranje hrvatske samostalnosti i slobode.

Preduvjetom za uspostavu samostalne hrvatske države predsjednik Tuđman smatrao je pomirenje hrvatskog naroda („pomirba svega hrvatsva“), kojem je težio da bi se nadvladale ideološke suprotstavljenosti, čiji su korijeni u događajima iz Drugog svjetskog rata. Osuđivao je sve zločine i odbacivao zabludu prošlosti, kao što su fašizam i boljševizam. Sukladno svom otklonu od ekstremizma, upozorio je da se ne smije dozvoliti da Hrvatsku u pitanje dovode „izbezumljeni be-

tudjman.hr

zumnici s desnice“, kao i oni koji „nisu mnogo pametniji na ljevici“.

Posebno je isticao da Hrvatska svoju demokraciju zasniva i na udjelu hrvatskoga naroda u antifašizmu koji je u temeljima suvremene europske i svjetske demokracije. Dakako, ne zanemarujući pritom nužnost da suvremena Hrvatska, kao višestranačka demokracija i država ravnopravnih građana, načelno treba biti u suprotnosti s NDH i s Hrvatskom u razdoblju komunističke Jugoslavije. Uz to, upozorio je da bi nakon međunarodnog priznanja i pobjede u Domovinskom ratu kojom je osigurana teritorijalna cjelovitost RH u međunarodno priznatim granicama, za Hrvate bilo pogubno vraćanje u neke nove regionalne zajednice, u svojevrsnu obnovljenu Jugoslaviju – tzv. „Zapadni Balkan“. To ne znači da nije bio za normalizaciju odnosa sa svim državama bivše Jugoslavije, ali je pripadnost Srednjoj Europi smatrao pitanjem od životne važnosti za budućnost hrvatskog naroda i države, i tražio je jedinstvo svih nacionalnih i društvenopolitičkih snaga u ostvarenju toga cilja (F. Tuđman, govor na 2. sjednici Predsjedničkog

vijeća RH, Zagreb, 25. svibnja 1996.).

Primjedbe da je predsjednik Tuđman vodio dvostruku politiku prema Srbima u Hrvatskoj i da je želio sa srpskim vođom Slobodanom Miloševićem podijeliti Bosnu i Hercegovinu temelje se nanerazumijevanju njegove politike i stvarnosti 1990-ih, ali i u zanemarivanju razlika između razmišljanja koje je iznosio kao povjesničar i državničkih odluka koje je donio kao predsjednik. Dakako,

i na brojnim dezinformacijama koje su plasirane u javnost, među kojima se najčešće spominje laž da se u ožujku 1991. godine sa Slobodanom Miloševićem u Karadordevu dogovorilo o podjeli Bosne i Hercegovine. Predsjednik Tuđman je inzistirao na suradnji s hrvatskim Srbima, ali nije želio pobunjenicima prepustiti dio hrvatskoga državnog teritorija. Glede pokušaja da se odnos predsjednika Tuđmana prema Srbima prikaže kao negativan i isključiv, podsjetit

ću da je i u najtežem razdoblju rata, u studenom 1991., samo nekoliko dana pred pad i okupaciju Vukovara, u teškom i mučnom ratnom stanju čiji se kraj nije nazirao, kad su zbog svakodnevnog srpskog razaranja hrvatskih naselja i netom počinjenih srpskih zločina uvjeti u Hrvatskoj itekako bili „pogodni“ za osvetu, protjerivanje i razna zlodjela nad Srbima, predsjednik Tuđman od predstavnika hrvatske vlasti zahtijevao da se poštuju prava građana srpske nacio-

nalnosti (Zapisnik sa sastanka u Uredu predsjednika Republike Hrvatske, 14. studenoga 1991.).

A s obzirom na to da se u dijelu medija najčešće citiraju dijelovi govora predsjednika Tuđmana tijekom putovanja „Vlaka slobode“ u Split nakon „Oluje“, podsjetit ću na njegov govor u Vukovaru, 8. lipnja 1997., tijekom procesa mirne reintegracije toga područja u ustavnopravni poredak Republike Hrvatske. Bio je to govor državnika i pobjednika: Pobjednik koji ne zna praštati, taj sije klice novih razdora i budućih zala. A hrvatski narod to ne želi. Nije želio ni sve ono što smo ovdje pretrpjeli u Vukovaru i u čitavoj Hrvatskoj. Sve ovo što činimo nije samo u uskom lokalnom interesu, nego i u opće hrvatskom, opće europskom, u interesu mira, budućnosti ovoga kraja i Europe. I neka nam živi suživot hrvatskoga naroda sa srpskim i drugim etničkim zajednicama na ovim područjima! Neka nam živi jedina i vječna Hrvatska!

Predsjednik Tuđman nastojao je zaštititi Hrvate izvan Hrvatske. Njegov ideal bila je Hrvatska koja će obuhvatiti što više Hrvata, ali je istodob-

Glavni ciljevi predsjednika Tuđmana bili su stvaranje suverene Hrvatske i njezina reintegracija u Europu, ali pod uvjetom usklađivanja interesa Hrvatske i međunarodne zajednice, odnosno bez olakog odustajanja od nacionalnih interesa i identiteta. Nije bio impresioniran tuđim zahtjevima, a za euroatlanske integracije se opredijelio zbog uvjerenja da živimo u svijetu u kojem nacionalna suverenost više nije dovoljna za osiguranje hrvatske samostalnosti i slobode.

no svoju politiku oblikovao u skladu sa zahtjevima međunarodne zajednice, prihvaćajući međurepubličke granice kao državne! Sumnja da Bosna i Hercegovina neće preživjeti slom Jugoslavije jer je imala iste probleme kao i Jugoslavija, pojačavala je njegovu brigu za sudbinu Hrvata u Bosni i Hercegovini. Podržao je njihovo organiziranje, kao reakciju na poteze srpske politike u Bosni i Hercegovini, ali u granicama te države, sve dok ona bude postojala. Opstojnost Hrvata na području povijesne Turske Hrvatske, odnosno Banovine Hrvatske, smatrao je vitalnim hrvatskim interesom. Ni danas nitko ne može reći da je hrvatski političar ako zanemaruje spomenuti povijesni i etnički prostor hrvatskoga naroda!

S obzirom na aktualne događaje, odnosno očekivanjae presude 6-orici Hrvata iz BiH koji su, između ostaloga, kao i predsjednik Tuđman, osumnjičeni za stvaranje „velike Hrvatske“, podsjetit ću da je u svom govoru na 48. zasjedanju Opće skupštine UN-a u New Yorku 28. rujna 1993., hrvatski predsjednik F. Tuđman sa žaljenjem ustvrdio da „agresija Srbije i Crne Gore protiv Hrvatske, te zatim Bosne i Hercegovine, nije energičnije suzbijena“. Naveo je „čudne standarde međunarodne zajednice, koja prvo traži od Hrvatske da pregovara s agresorom, a zatim je zbog toga optužuje“. Podsjetio je da „sankcije protiv Jugoslavije moraju ostati na snazi sve dok ona ne prestane s agresijom protiv Hrvatske“ te izrazio nezadovoljstvo zbog „neučinkovitosti UNPROFOR-a“. Glede Bosne i Hercegovine, naglasio je da je Hr-

vatska među prvima priznala tu državu, te „da je za izbjeglice iz nje učinila više nego čitav svijet zajedno i da to nastavlja činiti usprkos muslimanskoj agresiji na prostore hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini“. Predsjednik Tuđman pozdravio je dobre usluge Turske u mirenju Muslimana i Hrvata u Bosni i Hercegovini i napomenuo „da je hrvatski narod pristao na mnoge kompromise u Bosni i Hercegovini, no da je došlo do točke kad neki novi kompromisi postaju nemogući“.

Među ostalim aktivnostima, predsjednik RH Franjo Tuđman je – „duboko zabrinut neuspjehom svih nastojanja za zaustavljanje rata i oružanih sukoba na području Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine“ – 1. studenoga 1993. svim relevantnim svjetskim čimbenicima predložio mirovnu inicijativu za zaustavljanje rata i ratnih strahota na području bivše Jugoslavije. U spomenutoj inicijativi bila su i dva poglavlja znakovita naziva – „Prijedlog

za okončanje rata i uspostavu mira u Bosni i Hercegovini“ i „Prijedlog mjera za trajno učvršćenje mira“, u kojem je, između ostaloga, predloženo: - da sve države s područja bivše Jugoslavije, u okviru Mirovne konferencije i pod pokroviteljstvom glavnog tajnika i Vijeća sigurnosti UN-a, potpišu svečanu deklaraciju o međusobnom priznanju samostalnosti i suverenosti svih novonastalih država, u njihovim međunarodno priznatim granicama; te - da se u okviru konferencije potpiše svečana deklaracija o poštovanju prava nacionalnih manjina i etničkih zajednica, prema međunarodnim standardima i konvencijama, uz uspostavu međunarodne kontrole primjene tih sporazuma.

Dakako da niti jedan vođa, niti jedna politika nije imuna na pogreške. O ozbiljnosti nekih pogrešaka predsjednika Tuđmana može se i mora raspravljati, ali nevjerojatno je da postoje ljudi koji u gotovo 10 godina njegova manda-

ta ne vide niti jednu pozitivnu stvar, kao što je nedavno na HTV-u, u prilogu „Dnevnika 3“ izjavio jedan - kako su, između ostaloga, predloženo: - da sve države s područja bivše Jugoslavije, u okviru Mirovne konferencije i pod pokroviteljstvom glavnog tajnika i Vijeća sigurnosti UN-a, potpišu svečanu deklaraciju o međusobnom priznanju samostalnosti i suverenosti svih novonastalih država, u njihovim međunarodno priznatim granicama; te - da se u okviru konferencije potpiše svečana deklaracija o poštovanju prava nacionalnih manjina i etničkih zajednica, prema međunarodnim standardima i konvencijama, uz uspostavu međunarodne kontrole primjene tih sporazuma.

Nevjerojatno je, da usprkos činjenici da je pod vodstvom Franje Tuđmana Hrvatska nakon više stoljeća uspjela izboriti samostalnost i postati članicom Ujedinjenih Naroda te pobjediti u teškom i nametnutom ratu, postoje povjesničari kojima su prve asocijacije na spomen predsjednika Tuđmana uglavnom negativne – citiram: „loše provedena privatizacija i pogrešna politika prema Bosni i Hercegovini“ (s obzirom na podatke koje iznose, očito je da takvi svoje zaključke temelje na sadržaju članaka iz novina, a da o privatizaciji i događajima u BiH znaju koliko i o atomskoj fizici). Privatizacija, istina je, nije provedena dobro i pravedno, međutim o tome tko je i za što odgovoran moći će se govoriti tek nakon što se napokon napiše neka suvisla, znanstveno utemeljena ekonomska povijest Hrvatske u 1990-im. Dakako, odgovor na pitanje koliko je takva privatizacija hrvatski „izum“ ovisi i o usporedbi s gospodarskom politikom i stanjem u ostalim država-

ma koje su prolazile tranziciju iz komunističkog sustava i gospodarstva u višestranačje. Uostalom, nitko znanstveno relevantan ni ne tvrdi da je predsjednik Tuđman bio bezgrešan, ali to što netko zanemaruje za svaki narod i svaku državu važne činjenice (uvođenje višestranačja i uspostavljanje demokratskih institucija, te osamostaljenje, obrana i pobjeda Hrvatske u krvavom ratu) pa ne vidi „ništa pozitivno“ u Tuđmanovu mandatu ili mu je na njegov spomen prva asocijacija negativna, ne govori „ama baš ništa“ o predsjedniku Tuđmanu, ali govori o autorima takvih rečenica i asocijacija.

Istodobno, oni koji rat u Bosni i Hercegovini ističu kao negativnu stranu Tuđmanove politike, potpuno zanemaruju činjenicu da su na tom prostoru postojale i druge politike, koje su željele ostvariti svoje nacionalne i teritorijalne interese – srpska i bošnjačko-muslimanska, te međunarodna zajednica sa svojom politikom i odgovornošću koja je prilično zanemarena u raspravi o događajima u Bosni i Hercegovini. Neshvatljivo je da čak i pojedini povjesničari ignoriraju povijesne izvore i kronologiju događaja - primjerice, **razgovore** u Zagrebu - 8. travnja 1991., Sarajevu - u srpnju 1991., Skopju - u travnju 1992., itd., itd. (oni koji su dublje u toj problematici znaju o čemu je riječ, a oni koji pišu za dnevno-političke potrebe, njima je ionako svejedno što se navodi u izvorima). U svakom slučaju, o događajima u Bosni i Hercegovini ne može se raspravljati s predrasudom da su pred-

sjednik Tuđman i Hrvatska bili glavni subjekt događaja u susjednoj državi, kako to čine kritičari koji rat u BiH ističu kao – citiram: „negativnu stranu Tuđmanove vladavine“. Kao da je predsjednik Tuđman kriv za taj rat... Dakako, oni pritom ne mogu argumentirano objasniti što je to loše bilo u politici prema BiH – je li to možda izlazak Hrvata na referendum u BiH, ili hrvatsko priznanje Bosne i Hercegovine kao samostalne i suverene države, ili sudjelovanje u obrani i oslobođanju prostora u BiH od srpske agresije, naravno prvenstveno onog dijela BiH na kojima su živjeli Hrvati, ili pomoć Hrvatima u BiH za njihov opstanak na svojoj didovini u sukobu s Bošnjacima-muslimanima (za koji nije odgovorna „Tuđmanova politika“), ili činjenica da je Hrvatska (odnosno „Tuđmanova politika“) tim istim Bošnjacima-muslimanima pomagala čak i za vrijeme spomenutoga sukoba.

Nevjerojatno je, a dogodilo se u „Jutarnjem listu“, da postoje ljudi – ili kako su tamo nazvani „intelektualci“ - koji nakon svega što smo doživjeli i što je dokumentirano u povijesnim izvorima, mogu reći: „Da nije bilo predsjednika Tuđmana, ne bi bilo ni rata“. Predsjednik Tuđman ne može biti odgovoran za ratnu tragediju koju je prvo želio izbjeći, a potom završiti što je prije moguće. Činjenica je da je početak obnove velikosrpskoga projekta prethodio dolasku predsjednika Tuđmana na vlast u Hrvatskoj. Činjenica je da se rat, odnosno agresija Srbije na Hrvatsku mogla izbjeći samo na dva načina:

prihvaćanjem strogo centralizirane Jugoslavije, što bi značilo prevlast Srbije i Srba u takvoj državi; ili prihvaćanjem **velikosrpskoga plana** prema kojem „svi Srbi trebaju živjeti u jednoj državi“, sa zapadnom granicom na **liniji Virovitica – Pakrac – Karlovac – Karlobag**, uključujući i dio Gorskoga kotara. Srećom, hrvatski narod bio je odlučan u namjeri da to ne dopusti i izabrao je predsjednika s kojim je mogao ostvariti san o samostalnoj državi.

Prema tomu, usprkos ratu koji je onemogućio postizanje najviših demokratskih standarda (pitanje je koliko su isti dostignuti nakon smrti predsjednika Tuđmana), te usprkos problemima ubičajenim za države koje su prelazile iz jednopartijskoga u višestranački sustav, odnosno iz totalitarizma u demokraciju, a koji su se posebno odrazili na gospodarskom planu i raslojavanju društva u razdoblju u kojem je F. Tuđman bio predsjednik Republike Hrvatske (pitanje je jesu li ti problemi nestali nakon smrti predsjednika Tuđmana), može se zaključiti da je samostalna i slobodna, međunarodno priznata i demokratska Republika Hrvatska, kao i pobjeda u nametnutom ratu, rezultat koji predsjednika Tuđmana svrstava među velikane hrvatske povijesti. (**Literatura:** Nikica Barić, „Prvi hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđman o jugoslavenskom predsjedniku Josipu Brozu Titu“, zbornik radova Dr. Franje Tuđman u okviru hrvatske historiografije, Zagreb, 2011., 313-341; John Sadikovich, Tuđman, prva politička biografija, Zagreb, 2010.)

Papa Benedikt krstio dvadesetero djece

Djeca po krštenju bivaju zauvijek neodvojivo ujedinjena s Isusom - istaknuo je Benedikt XVI. u propovijedi na svetoj misi u Sikstinskoj kapeli tijekom koje je na svetkovinu Isusova krštenja krstio dvadesetero djece. (Bitno.net)

ŽIVOTNA PRIČA NA FACEBOOKU

Majka i otac mi poručuju - Ne vraćaj se!

Pozdrav svima iz daleke Amerike!

Evo s obzirom na to da svakodnevno čitam vaše postove odlučila sam napisati svoju priču. Nakon završenog magistarskog studija, odlučila sam sebi naći pravi posao, nešto u čemu ću zaista uživati, ali iskreno nisam se previše nadala pa sam odlučila pristat na sve u početku dok ne nađem nešto pravo, znate već kako to ide. Nakon 6 mjeseci traženja posla, nakon 6 mjeseci razgovora i intervjua (vjerujte svašta sam čula i vidjela bila ponižavana) odlučila sam se na veliki korak, otići raditi na cruiser! Nedugo nakon intervjua u Koprnu bila sam po-

zvana da radim na trećem najvećem cruiseru na svijetu, san mi se ostvario... Vjerujte nije lako napustiti svoj grad, svoje roditelje i obitelj i svoje prijatelje na 6 mjeseci, to nimalo nije lako i istina je kad kažu da je to kruh sa sedam kora! Na brodu sam upoznala svog dečaka s kojim sam se odlučila na veliki korak...

Nakon 6 predivnih mjeseci i mukotrpnog rada vratila sam se kući punog srca sa željom da on dođe u Hrvatsku i nađe tu posao, smatrala sam da nam trebaju osobe njegovog kalibra, osobe s 8 godina radnog iskustva na brodu, osobe koje perfektno pričaju 3 jezika, ali prevarila sam se...

Zato sam ja odlučila otići za njim, raditi u SAD! Evo sad već 3 mjeseca živimo i radimo na Floridi, ako me pitate što, bavimo se marketingom i vjerujte nije lako, ali barem znam za što radim. Stravično mi nedostaju moja obitelj, moji prijatelji, moja domovina i moj materinji jezik ali svakodnevni razgovori s mojom majkom i ocem na Skypeu završavaju s NE VRAĆAJ SE, ovdje ti je tuga i bijeda! Tužno ali istinito... Zaista se nadam da će se neke stvari promijeniti, takva sam, pozitivna i kad se promijene biti ću prva koja će se vratiti kući... (facebook/Mladi napustimo Hrvatsku)

Fra Josip Pasariček je rodom iz Đurmanca, u samostan je ušao 1989. godine u Samoboru, poslije postulature proveo je godinu dana u noviciatu u Rijeci. 1991. godine je upisao studij teologije u Zagrebu, a nakon dvije godine nastavio studij u Salzburgu koji je završio s magisterijem. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1997. godine u zagrebačkoj katedrali. Nakon samo godinu dana rada u župi Kozari Bok u Zagrebu, kao hrvatski dušobrižnik odlazi u Austriju. U Linzu je tu dužnost obavljao četiri godine, a u St. Pöltnu je na službi voditelja hrvatske katoličke misije bio devet godina, tu se i rodilo misijsko zvanje.

JOSIP PASARIČEK, BIVŠI VODITELJ HRVATSKE KATOLIČKE MISIJE U ST. PÖLTENU U AUSTRIJI POSTAO MISIONAR U PERUU

Siromaštvo ne spominju, jer je to normalno stanje

Stjepan Starčević

Početkom listopada navršila se godina dana od kada je Josip Pasariček iz provincije sv. Ćirila i Metoda i bivši voditelj Hrvatske katoličke misije u St. Pöltnu (Austrija) otišao u misiju u Peru, u Južnu Ameriku. Zahvaljujući današnjoj suvremenoj tehnici kakva je internet, ovdje donosimo prve dojmove fra Josipa o novoj sredini, teškoćama i rizicima, osmijesima i radostima, prirodnim ljepotama i jednostav-

U sv. misi nema nikakve razlike, osim što su im pjesme malo življe. Liturgijski nisu toliko podobne, ali stvaraju radosni ugođaj. Na nekim mjestima imamo kapelice sa zemljanim podom i bez prozora, ali to nam daje priliku da se okrenemo više onom duhovnom i uistinu bitnom: Bogu, koji se rodio siromašan u štalici.

nosti života bez velikih potreba i puno toga više.

Odakle misijski poziv? Što vas je ponukalo, tj. zašto ste se opredijelili za Južnu Ameriku, za Peru?

Željelo da pođem u misiju, u neku od zemalja trećega svijeta, živjeti i raditi sa siromašnima osjetio sam 2007. godine kao dušobrižnik za Hrvate u Austriji, u St. Pöltnu. Prva tri mjeseca živio sam u Puerto Copi, jednom indijanskom selu skoro četiri sata vođenjem autom od Anda prema

Brazilu. Kasnije sam proveo jedno vrijeme u glavnom gradu Limi u jednoj franjevačkoj župi. Sada sam opet u džungli u našem apostolskom vikariatu San Ramon. Život ovdje donosi sa sobom i mnoge rizike o kojima, mi koji tu živimo, ne razmišljamo. Ljudi iz domovine me pitaju za kromen, zmijske, tropske bolesti, hranu, vrućine, vlagu... Kada se čini nešto za Boga i čovjeka, onda se računa na njegov blagoslov i svetu prisutnost. Živjeti u misijama znači živje-

ti sa siromašnima, ljudi se ovdje tako ne osjećaju jer je to za njih posve normalno. Ovdje nitko ne govori o siromaštvu i nitko ne prosi novac. Svi imaju svoje parcele u šumama na kojima uzgajaju banane, narandže, "yuku", a to je bijeli korijen koji može biti dug do pola metra, a koji služi kao kruh. Uz krumpir i voće, "yuka" je glavna namirnica. Po dolasku u Amazoniju kao katolički svećenik začudio sam se da ovdje ima toliko crkava drugih vjeroispovijesti, ali protestantske crkve i razne sekte uzimaju puno maha zbog plaćenih pastora. Da bi se uopće došlo u misiju, potrebna je predaja u Božje ruke. Isto tako nitko ne može ostati dugo ako ga vodi duh avanturizma ili radoznalost. Da bi se ustrajalo, potrebno je svakodnevno produbljivati duhovni život. Potrebno je puno plodne samoće koja

obogaćuje i osnažuje duh te krije vjeru koja je motor misijskog rada. Samo s ljudskim idejama i akcijama ne postižu se željeni plodovi. I zato je jedini razlog što sam tako daleko od domovine, Isus. **Koliko jezika govorite? Je li bilo teško naučiti španjolski jezik?**

Jezik se stalno uči. Ne radi se samo o učenju gramatike i izgovora, nego o usvajanju duha jezika koji uvodi u mentalitet naroda koji se njime služi. Odrastao sam uz slovenske granice, pa razumijem slovenski, studirajući u Salzburgu učio sam njemački, a kasnije sam kao dušobrižnik u Austriji godinu i pol dana preko interneta i čitajući bibliju, učio engleski. Na isti način sam dvije godine studirao španjolski. Ispričajte nam o „načinu života“ u Peruu. Kakva je to zemlja, kakvi su običaji, što

vole?

Peru je zemlja suprotnosti. U gradovima na zapadu Perua, uz pacifičku obalu ima puno bogatih ljudi, dok na Andama i u džungli živi siromašni sloj ljudi. I u samim gradovima ogromne su razlike u standardu stanovništva. Ove je godine Peru proglašen najboljim na svijetu u kulinarstvu, prije svega u raznolikosti specijaliteta. Osim toga, ponosni su i na svoj vrlo bogati folklor i povijesnu baštinu starih naroda. Peru je zemlja Inka. U stalnoj su borbi protiv narko-mafije, a narod još nosi rane od građanskog rata koji je bio posljedica marksističke ideologije. Ima dobre preduvjete za gospodarski razvoj, ali treba pomoć stručnog kadra izvana, Peru je i turistički atraktivan, u prvom redu zbog znamenitoga staroga grada Inka Machu Picchu.

Je li inkulturaciju kršćanske vjere kod domorodaca bilo teško ostvariti?

Inkulturacija je stalni proces. Domoroci imaju svoj stil života i način razmišljanja. Od misionara, u prvom redu očekuju suživot i prihvaćanje njihove kulture. Doći među njih u habit, s Biblijom u ruci i propovijedati kršćansku doktrinu nije idealno rješenje, barem za početak. Prvo je potrebno steći njihovo povjerenje. Taj proces prihvaćanja ne traje dugo jer misionar za njih nije stranac, nego jedan od njih. Izuzetno cijene to što dođete s drugog kraja svijeta živjeti s njima i jako dobro osjete sve vaše namjere, motive i stavove.

Koji se problemi javljaju kod domorodaca, a krše se s pravilima i moralom Crkve (patnje, mnogoženstva, vraćanje, poganski običaji)?

Kako se ti problemi rješavaju?

Prvo iznenađenje koje sam doživio je, da i oni imaju slične probleme kao i Europljani iako je standard života totalno različit. Teško prihvaćaju kršćansku ženidbu, što sve više postaje modom i u Europi, ima puno okultnih praksa, poganskih običaja itd. Ti problemi se mogu rješavati samo propovijedanjem, prosvjetljenjem ljudi i objašnjenjima temeljenima na sv. Pismu. **Kakav je odaziv tamošnjeg stanovništva u duhovna zvanja?**

Peruanci teško mogu zamisliti život bez obitelji, pogotovo domoroci. Od onih koji se odluče za duhovno zvanje, malo ih odlazi u misiju u džunglu, zasad ostaju na zapadu i na Andama. Zato je većina svećenika u džungli iz europskih zemalja, najviše iz

Poljske i Španjolske. Sa ženskim zvanjima je situacija nešto bolja.

Kako je organiziran pastoral? Imate li pastoralne suradnike koji vam pomažu?

Spomenut ću neke pastoralne teškoće koje se javljaju, to su loši i opasni putevi, rastrkane i udaljene zajednice kao i protestantske crkve i sekte koje su uzele maha u čitavoj Amazoniji. Protestantizam se širi, svako malo veće selo ima svoga pastora, tako da puno katolika odlazi u njihove crkve. Čini se da je budućnost katoličkih misija u laicima-animatorima. Drugi razlog je manjak katoličkih svećenika i redovnica. Upoznao sam nekoliko misionara i misionarki laika iz Španjolske i Poljske koji pomažu svećenicima u njihovom misionarskom radu, ali to je danas premali broj za ova ogromna područja. U našem selu

ima šest različitih crkava, a situacija nije bolja ni u drugim mjestima. Kada se zbroje sve protestantske zajednice, onda su katolici u manjini. **Što Vam se sviđa u tom narodu, i što bi prenijeli u hrvatski narod?**

Zanimljiva je činjenica, da se nikad ne tuže ni na što i ne pričaju o politici. Riječ "siromaštvo" se ne spominje jer je to normalno stanje, a budući da puno rade da bi preživjeli, nemaju vremena za komentiranje što je rekao koji od političara. U hrvatski narod rado bih prenio njihovu otvorenost stajalištima drugih, nikad nisam čuo ironiju ili kritiziranje bilo koga, svatko gleda svoj posao. Najidealnije bi bilo da se i mi vratimo jednostavnom životu, skromnosti, neprestanoj zahvalnosti za ono što posjedujemo, iskreno otvorenosti i suživotu s prirodom i

njenim Stvoriteljem.

Je li u Peruu ubrzan način života kao na Zapadu?

Tipična slika za južnu Ameriku je kaos u prometu. Za njih je to "red u neredu" na koji su navikli, te se riječ stres niti ne koristi. O ubrzanom načinu života se može govoriti samo u gradovima, dok na Andama i u džungli, pogotovo domoroci, žive polaganim tempom. Točnost ovdje nije neka vrlina, puno se koriste izrazi kao: manje-više, prilično, jako puno itd. Nitko ne gleda na sat, više se smiju i opušteniji su.

Koje su bolesti prisutne?

Ima raznih vrsti hepatitisa i drugih tropskih bolesti koje prenose moskitosi i druge vrste komaraca. S vremena na vrijeme se dezinficiraju kuće i cijela sela kada se u zdravstvenim centrima registrira učestalost određenih infekcija. Zbog klime moramo paziti na prehranu, da tijelo ostane dovoljno snažno i jako u borbi protiv raznih bolesti tipičnih za ovo podneblje.

Da li se sveta misa razlikuje od naše?

U sv. misi nema nikakve razlike, osim što su im pje-sme malo življe. Liturgijski nisu toliko podobne, ali stvaraju radosni ugođaj. Na nekim mjestima imamo kapelice sa zemljanim podom i bez prozora, ali to nam daje priliku da se okrenemo više onom duhovnom i uistinu bitnom: Bogu, koji se rodio siromašan u štalici.

Kako je organiziran školski sustav, je li svećenici i tu doprinose i djeluju?

Naš misionarski posao je dobrim dijelom vezan uz škole koje obilazimo tijekom godine. Ovdje se radi o kontaktu ne samo s učenicima, nego i s profesorima. Mnoge kongregacije časnih sestara u cijeloj Amazoniji imaju škole u kojima se mladež odgaja katolički, a u nekim školama njihova prisutnost je vezana samo uz

vjeronauk. Većinu škola stignemo posjetiti jednom ili dva puta godišnje.

Ima li još hrvatskih svećenika?

Fra Gerard Anton Žerdin je došao u Peru prije 38 godina, prije deset godina postao je biskup vikarijata San Ramon kojemu i ja pripadam. S njim je došao fra Remigije Mlinarić koji živi u jednoj karizmatičnoj zajednici blizu Lime. Sva trojica pripadamo hrvatskoj franjevačkoj provinciji sv. Ćirila i Metoda. U Limi živi i voditelj hrvatske misije i župe sv. Leopolda Bogdana Mandića, banjolučki svećenik vlč. Drago Balvanović.

Kako danas gledate na Vaš život daleko od domovine i na sve ono što ste postigli i ostvarili?

Kada me pitaju za razlog zašto sam otišao tako daleko ne samo od domovine, nego i od sigurnosti, komotnosti i ugodnosti života, kažem, samo je jedan razlog, Isus. Koliko god pobožno zvučalo, ne postoji i ne može postojati nikakav drugi razlog. Kada sam si nabrajaao argumente, zašto otići u Peru, nisam našao ljudski gledajući, nijednoga valjanoga, ali nešto u meni je inzistiralo: "Ne razmišljaj, ne pitaj, ne važi, nego idi i ne boj se."

Vaša poruka čitateljima CroExpressa

Prije svega šaljem blagoslov čitateljima ovih redaka, onima koji imaju dar molitve, molbu da me se sjetu u svojim molitvama. Kada bismo znali koliko nam je Bog blizu i koliko ga raduju naše molitve, i u kakvom obilju i standardu živimo u Europi, živjeli bismo u neprestanoj zahvalnosti. Imati vjeru, naime, ne znači samo teološki vjerovati, nego i srcem punim Boga znati da ne pripadamo sebi, nego Njemu koji nas je otkupio. Bez Njega nemamo ništa, s Njim imamo sve. Neka vas sve vodi putevima vjere, nade i ljubavi.

DAN SJEĆANJA 6. SIJEČNJA

Kako je bl. Majka Tereza dospjela u Indiju?

Bl. Majka Tereza doputovala po prvi put u svom životu u Indiju, zemlju u kojoj će kasnije učiniti mnogo dobra za najsitimašnije slojeve stanovništva. Bilo joj je samo 18 godina i došla je u Indiju kako bi započela svoj novicijat u Redu časnih sestara u Irsku, gdje je učila engleski jezik potreban za djelovanje u Indiji. Doputovavši u Indiju, prvo joj je mjesto

boravka bila Kalkuta – jedan od najvećih gradova u Indiji. Danas se Kalkuta na tamošnjem bengalskom jeziku naziva Kolkata i treći je najveći grad u Indiji – nakon Bombaja i Delhija. Na širem području Kalkute danas živi više od 14 milijuna ljudi. Zanimljivo je da je Majka Tereza nakon proglašenja blaženom dobila službeni naziv blažena Tereza od Kalkute.

Josip Franjo Mikulec neumorni pješak kuglom zemaljskom

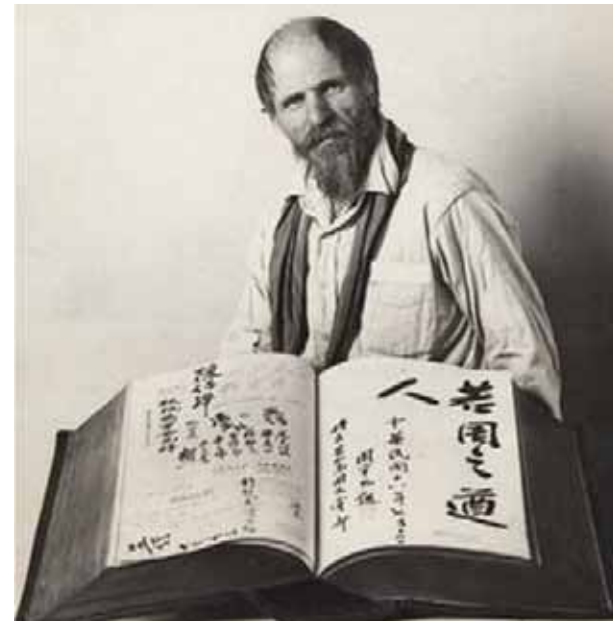
Ante Čuvalo

Unazad oko stotinu godina američke (vjerujem i drugdje) novine pisale su o tad mladom, moramo reći i veoma hrabrom, hrvatskom pustolovu Joži Mikulcu, koji se uputio pješice za pet godina obići kuglu zemaljsku. Tim putovanjem, moglo bi se reći, Joža postaje vječiti putnik. Putovao je širom kugle zemaljske, najviše pješice, barem 28 godina i proslavio se prikupljanjem preko 30.000 autografa raznih svjetskih uglednika. Neka važnija američka glasila pratila su, s vremena na vrijeme, njegov hod kroz ovaj naš bijeli svijet.

Nisam zapazio da se ovog, ako ne baš znamenitog, ali svakako zanimljivog Hrvata spominjalo među nama u Americi, svakako ne zadnjih desetljeća. Koliko se o njemu pisalo u Hrvatskoj u njegovo vrijeme i kasnije, nisam imao prigodu istraživati. To ostavljam znatiželjima u domovini. Ovo moje upoznavanje s Mikulcem nek bude doprinos budućoj potpunijoj biografiji toga američkog Hrvata nemirna duha i uvijek spremna derati donove novih cipela.

Joža Mikulec mi je prvi put „zapeo za oko“ kad sam prtraživao mikrofilmove čikaške *Hrvatske Zastave* i u broju od 24. prosinca 1908. pročitao prijevod članka iz dnevnika *Star Journal* od 23. studenog 1908. iz Pueblo, Colorado. Naime, koncem studenog 1908. Josip Mikulec je boravio u tom gradu i novine su donijele podulje izvješće o njegovu putovanju pješice od Zagreba do Puebla.

Među ostalim se veli, da je tih dana u grad Pueblo stigao Mikulec „mlad Hrvat“, koji je napravio ugovor s Maticom

hrvatskom u Zagrebu (njezi-nim nakladnim zavodom) da će za pet godina proći 25.000 milja pješice i nakon putovanja napisati putopis, a Matica će mu isplatiti 50.000 kruna i izdati knjigu. Zato je Josip, veli novina, tijekom putovanja svaki tjedan slao izvješće Matici o prevaljenom putu.

Mikulec je pošao iz Zagreba 5. veljače 1906. i do dolaska u Pueblo prevalio 15.800 milja, te da je nadmašio svoj plan i raspored putovanja za 800 milja. Putovao je bez ikakvih materijalnih sredstava, jedino je prodavao razglednice i od toga kupovao hranu. A moglo bi se zasigurno dodati, da je bilo uvijek dobrih i darežljivih ljudi koji su mu priskakali u pomoć.

Put iz Hrvatske našeg je Jožu vodio preko Italije, Francuske i Španjolske do Portugala. Otud je brodom otplovio u Cape Town, a odatle je otputovao u Argentinu. Htio je preći iz Mendoze u Čile, ali zbog hladnoće i snijega u Andama, pošao je prema Buenos

Airesu. Posebice je imao problema preko provincije Pampe; osim neprikladna terena za hodaње, trpio je nestašicu hrane i vode, a usput su ga orobili i razbojnici. Bilo je to 1907. godine. U Buenos Airesu Mikulec se susreo s najbogatijim Hrvatima u Argentinu, brodovlasnikom Nikolom Mihanovićem, koji ga je vrlo gostoljubivo primio.

Iz Buenos Airesa je otišao u Montevideo, zatim prema sjeveru kroz Brazil (Santos, Rio de Janeiro, Vitoria, Bahia). I u Brazilu je bio orobljen, ali su mu tamo najviše jada zadavali komarci. U Brazilu se, kao radnik, ukrcao na parobrod i stigao u Philadelphiu, a odatle je pošao u Baltimor i Washington – kroz Virginiju, Zapadnu Virginiju, Kentucky i dio Ohia, Indianu, Illinois, Missouri, Kansas do Colorada. Kamo god je prolazio, tražio je razne uglednije osobe da mu dadu autograf i, u slučaju državnih i drugih službenika, da udare pečat grada, općine ili države u njegovu knjigu na-

pravljenju za tu svrhu, a koju je pažljivo čuvao.

Članak iz Puebla donosi i Josipove pohvale Americi i Amerikancima, te veli da je Mikulec 22. studenog stigao u mjesto Springs, Colorado, i da će odsjesti kod Nikole Badovinca, te zatim nastaviti put prema zapadnoj obali, a iz Portlanda je trebao poći u Australiju, pa preko Japana (Azije), te sibirskim vlakom preko Rusije do St. Petersburga.

Opis Josipova putovanja do Portlanda i dalje još nisam us-

pio pronaći, ali sam pronašao članak u *Chicago Daily Tribune* (29. srpnja 1910.) u kojem piše da je svjetski putnik Mikulec stigao u Chicago 27. srpnja, da Hrvati za njega priređuju doček za nedjelju 30. srpnja u Nacionalnom domu na 18. ulici, te da zatim odlazi u Springfield, glavni grad države Illinois, da bi od guvernera mogao dobiti autograf, kao što je dobio od drugih guvernera kroz čije države je prolazio. Također se navodi da je imao autentičan autogram

Američke novine pisale su o tad mladom, moramo reći i veoma hrabrom, hrvatskom pustolovu Joži Mikulcu, koji se uputio pješice za pet godina obići kuglu zemaljsku. Tim putovanjem, moglo bi se reći, Joža postaje vječiti putnik. Putovao je širom kugle zemaljske, najviše pješice, barem 28 godina i proslavio se prikupljanjem preko 30.000 autografa raznih svjetskih uglednika.

predsjednika Amerike Tafta. Članak završava da je Mikulec dotad poderao 42 para cipela i da mu putovanje ide po planu kako je ugovorio s Maticom, i čak da je je 19 dana ispred planiranog vremena.

Iza ovog mog „susreta“ s Mikulcem u Chicagu, nisam mogao ništa pobliže saznati o nastavku njegova putovanja do njegove ponovne pojave u Chicagu. Gore spomenuta čikaška novina od 21. veljače 1917. (znači blizu sedam godina kasnije) piše da je Mikulec ponovo dopješačio u Chicago, da mu je propao ugovor s Maticom hrvatskom jer nije ispunio obećanja, da je počeo pisati putopis, ali se to izrodilo u romantični roman. Ovaj put se navodi da je poderao 36 pari cipela, što bi značilo da je Mikulec, premda nije ispunio Maticine uvjete, nastavio pješačiti i dalje, te valjda iznova počeo brojati koliko je poderao cipela. Ali najvažnija vijest u članku je ta da je Mikulec dan prije, „nakićen duzinom“ raznih odličja na grudima, sa svojom zaručnicom Mary Medrić posjetio gradski ured za vađenje vjenčanih dozvola. Ona je tada imala 36, a on 39 godina. Pisac članka veli da je Mikulec tad postao „obični čikaški 'Joe', umjesto hrvatskog 'Jože'“ i da će mlađi par živjeti na adresi 1332 W. 18. ulica, Chicago. Usput, u tom dijelu grada bila je jedna od tadašnjih velikih hrvatskih naseobina. Dakle, bilo bi za očekivati da se sad Joe Mikulec oženio, smirio i nastavio „normalan“ život među Hrvatima u ovom gradu. Ali, novinar se prevario, on je i dalje ostao „hrvatski Joža“ i nastavio putovati svijetom.

Naime, *New York Times* od 2. rujna 1923. donosi članak o Josephu Mikulcu, „sakupljaču autografa“. Članak ističe da je Mikulec dva puta obišao svijet pješice, sakupljajući autografe uglednijih osoba kamogod je prolazio. Tih dana je bio u New Yorku i njegovu ogromnu, kožom uvezanu knjigu s autografima (koja je tad težila 57 funti) potpisao je gradonačelnik John F. Hylan, kao i važnije osobe iz poslovnih krugova, kazališta, politike i drugi. U knjizi su bili potpisi američkih predsjednika T. Roosevelta, W.H. Tafta, W. Wilsona, W.G. Hardya i C. Coolidgea, kao i mnogih drugih uglednika: Lloyd George, Lord Curzona, Prin-

ca od Walesa, predsjednika Kine, admirala Togoa, J. Pierpont Morgana, raznih senatora, guvernera, ambasadora itd. Članak donosi sažetak priče o njegovu prvom putovanju i dodaje da je Jožin stalan boravak u to vrijeme (rujan 1923.) bio u Philadelphiji i da je u prosincu 1910 postao američki državljanin, te da je otada, to jest od 1910. do 1923. obišao sljedeće zemlje: Australiju, Novi Zeland, Kinu, Japan, Indiju, Egipat, Svetu Zemlju i Južnu Afriku. Mikulec je za novine izjavio da je već umoran, da se želi smiriti i otpočeti „normalan“ život na kakvoj manjoj farmi u američkim plodnim ravninama, a da bi knjigu sa autografima želio vidjeti u kakvu muzeju. Ali, ipak je želja za putovanjem pobijedila pa je Joža tada iz New Yorka krenuo prema zapadu.

Samo dva i pol mjeseca kasnije (20. studenog 1923.) *New York Times* opet donosi članak o Joži, ovaj put malo podulje štivo. Veli se da je Joža ponovo stigao u New York noseći svoju knjigu od 2.896 stranica i tešku 58 funti. Joža je došao u grad i odmah posjetio tvrtku Rosenbach, trgovinu rijetkih knjiga, da bih unovčio dragocjene autografe. Glavni mu je razlog za prodaju bio umor od nosanja te velike knjižurine. Zanimljivo je da ga je u trgovinu pratio novinar New York Timesa, koji opisuje Jožu i njegovo podrijetlo. Novinar dalje piše da je Joža vječiti putnik, nabraja

Mikulec rođen je 15. siječnja 1878. u selu Krušlju od oca Josipa Mikulca i majke Kate r. Novosel iz istog sela. Također se, u istom izvoru, navodi da je Mikulec došao u Ameriku 1905. i da je oženio Annu Stiopu 20. lipnja 1908. u Westfieldu, Chautauqua County, NY, a da na molbi za američko državljanstvo (rujan 1910.) piše da nije oženjen.

U članku u *New York Timesu* od 2. rujna 1923. se kaže da je rođen u Stubici, Krušlju selo je nedaleko od Stubičkih toplica. Nadalje, članak iz 1928. navodi da Josip putuje već 28 godina, ako je to točno onda je on mogao biti u Americi i prije 1905., a zatim se vratiti u Hrvatsku i dogovarati s Maticom putovanje oko svijeta, koje je otpočeo 5. veljače 1906. Vjerovati je da je Joža ipak bio barem malo upoznao svijet prije nego se poduzeo početi pješice oko kugle zemaljske. Sto se tiče ženidbe, ako je sklopio brak s Annom Stiopu, rumunjskom pjesnikinjom koja je iz Rumunjske krenula pješice u svijet u svibnju 1905., izgleda da brak dvoje svjetskih luralica nije trajao dugo i Josip se ponovo ženio 1917. u Chicagu.

Kako rekoh na početku, ovo je samo mali doprinos biografiji jednog Hrvata, vječitog pješaka luralice po svijetu. Nameću se mnoga pitanja na koja bi trebalo odgovoriti, kao na primjer: gdje i kada je umro, da li je imao potomstvo, koje je sve zemlje pro-pješačio, da li postoje izvješća koja je slao (ako je slao) Matici, a posebice gdje i kako je završila ta ogromna Jožina knjiga s autografima? Ako se pronađu detalji o Jožinim putovanjima i autografima, vjerujem da bi njegovo ime moglo i trebalo biti u knjizi Guinness World Records.

Nadam se da sam člančićem barem malo probudio pozornost čitatelja na ovoga hrvatskog neumornog svjetskog putnika pješaka, te da će ovaj dopis nekoga ponukati istražiti, napisati i objaviti potpuniji životopis Josipa Franje Mikulca te pronaći gdje je i kako su završili on i njegovo blago kojeg je sakupljao toliko godina. Nakon objave članka saznao sam da se ogromna Mikulčeva knjiga, kolekcija potpisa itd., nalazi kod potomaka njegove obitelji u rodnom mu selu. (croatia.org)

KAKO SU HERCEGOVCI OD TRADICIJE NAPRAVILI UNOSAN POSAO

Bukare, stapovi i sinije prodaju po cijelom svijetu

Imena Ante Medugorca i Hrvoja Artukovića poznata su i priznata u svijetu proizvodnje tradicionalnog drvenog posuđa, čime su se počeli baviti sasvim slučajno, jer su bili mišljenja kako tradicionalni ručak bez tradicionalnog posuđa ne daje pravi užitek u jelu i piću. Njihovi proizvodi, među kojima su razne zdjele, bukare, stapovi, dijelovi namještaja, sinije, čemljice i tronošci, traženi su te se nalaze u domovima diljem svijeta.

Novina u njihovu poslovanju je ulazak Lovre Madunovića, kojemu se pružila prilika širu javnost bolje upoznati s izradom rukotvorina od metala. Na ideju bavljenjem ovim poslom, sjeća se Hrvoja, došlo se sasvim spontano, kada je pronašao stari stap, siniju i čenjak. Budući da nije imao znanja oko izrade rukotvorina, predložio je Anti da zajedno krenu u posao. Ante iako nije znao o čemu je točno riječ, prihvatio je poziv, čime počinje cijela priča ovog uspješnog dvojca. Sa svojim proizvodima su nastupali na mnogim sajmovima diljem Bosne i Hercegovine i susjedne Hrvatske,

što im je bila dobra odskočna daska za daljnje planove. U samo nekoliko godina imali su u svojoj ponudi oko 450 artikala, sve drvenarija, ali su počeli i s izradom modernijih primjeraka. Izrađuju rukotvorine od drveta poznatih na ovom području, jasen, hrast i smreka. Najpoznatija je njihova izrada smrekove bukare, što se smatra hercegovačkim suvenirima. Njezin miris kada se ulije crno vino u bukaru daje mu posebnu aromu. Izradili su i repliku hercegovačkih kola, koja su značila život ovoga kraja, jer su od njih živjeli stari, a kako smo već i kazali, imaju za ponuditi još mnogo toga. Na početku njihova rada, kažu Ante i Hrvoja, nitko ih nije ozbiljno shvaćao, svi su mislili kako je to neka prolazna faza i kako njihova ideja neće zaživjeti. Ali, s vremenom i dobrom suradnjom s Etnom selom u Medugorju, mnogi su se upoznali s onim što rade i mnogi bi ostajali bez komentara.

“Na samom početku rada imali smo isporuku od 700 drvenih artikala u Americu, međutim tada, kao i danas, imamo problem kako isporučiti stvari od starog drveta. Ako nas posluži zdrav-

lje, planiramo proširiti našu ponudu i kada bismo uspjeli prosljediti naše proizvode na sve kontinente svijeta, bili bismo prezadovoljni”, priča Ante i Hrvoja. Nakon nekoliko godina uspješnog rada, kako smo već i rekli, uspješ-

nom dvojcu se priključuje i Lovre Madunović, koji se ra-deći u Njemačkoj, upoznao s kovačkim zanatom i tamo naučio osnove. Nakon otvaranja obrta u rodnom Klubu, svoje je radove predstavio i u Etno selu Herceg. Materijal koji mu ostaje od proizvodnje

ograda koristi za izradu različitih predmeta. Stalci za svijeće, kišobrane, lampe, sačevi, tepsije i tave samo su dio njegovih rukotvorina. “U svakom komad je uloženo mnogo truda i kreativnosti i svaki dan me vuče želja da napravim nešto novo, jer svaki je dan novi izazov”, priča Lovre, dodajući kako u svakom komadu željeza vidi nešto novo i to pretvara u novo djelo, a ideje mu se, kaže, rađaju u hodu. Z. Vola-rević (Dnevni list)

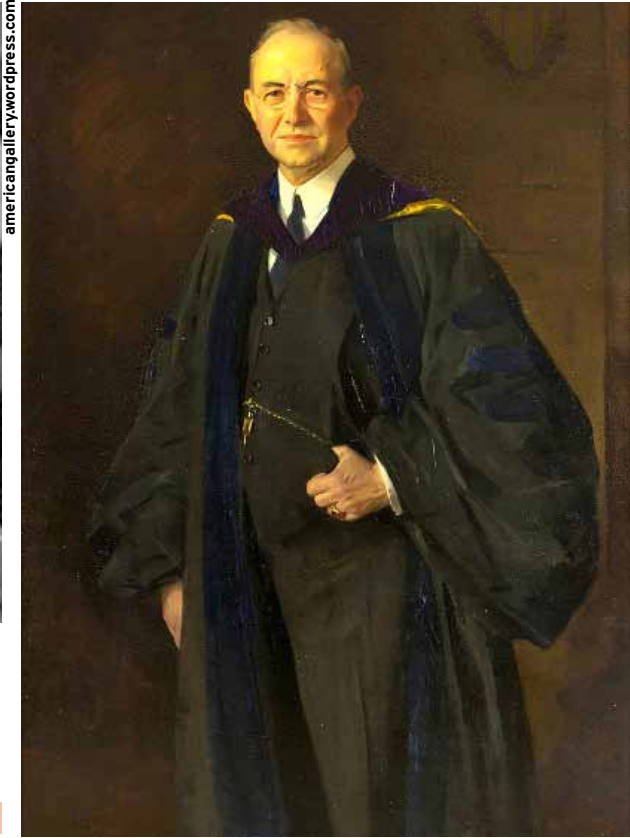
Na samom početku rada imali smo isporuku od 700 drvenih artikala u Ameriku, međutim tada, kao i danas, imamo problem kako isporučiti stvari od starog drveta - kaže Ante Medugorac i Hrvoja Artuković iz Ljubuškog.

KROZ POVIJEST

HRVAT HENRY SUZZALLO

reformator američkog školskog sustava

Vesna Kukavica/
Matis.hr

Reformator sveukupnoga školskog sustava Sjedinjenih Američkih Država je Amerikanac hrvatskog podrijetla koji se rodio prije točno 137 godina. Henry Suzzallo (22. kolovoza 1875. godine, osnovnu i srednju školu završio je u rodnom gradu, a visoku naobrazbu stekao je na Stanford-University, 1899. godine. Svoju nastavničku službu započeo je 1897. u Poljoprivrednoj školi u Alvisu, a 1899. postaje učiteljem u školi u Alamedu. Pedagoške studije nastavlja na Columbia-University, te 1905. stječe doktorat znanosti i kraće vrijeme radi na Yale-University, pa se 1906. vraća u Kaliforniju kao «assistant-professor» na Sveučilištu Stanford.

Nešto kasnije (1907. - 1909.) radi na Sveučilištu Columbia, gdje osniva katedru za sociologiju obrazovanja, prvu u tom dijelu Sjedinjenih Država. Svakako najznačajniji položaj koji je Henry Suzzallo u to vrijeme dodijelio bio je izbor za predsjednika (rektora) Sveučili-

šta u Seattleu - «University of Washington State», 1915. godine, na kojem se položaju zadržao do 1926. godine. Od tada se posvećuje reorganizaciji i unapređenju školstva u Sjedinjenim Američkim Državama.

U nizu poznatih Hrvata potpuno nam je ostao nepoznat prof. dr. Henry Suzzallo, Hrvat druge generacije u Americi - upozorava ovih godina nizom članaka akademik Ivo Trinajstić. «Označenju i važnosti Henry Suzzalla za znanost Sjedinje-

nih Država saznao sam, može se s pravom reći, sasvim slučajno - govori za Matčin web portal akademik Trinajstić. - Boraveći 1991. godine na Sveučilištu u državi Washingtonu (University of Washington State) u Seattleu, proveo sam tijekom dvomjesečnog boravka u Americi mnogo vremena u tamošnjoj Sveučilišnoj knjižnici - «Suzzallo Library» i to u njenom, 1990. godine novopreuređenom Prirodoslovnom odjelu. Samo ime «Suzzallo Library» nije mi značilo ništa, dok me u jednom usputnom razgovoru gospodin Don Verlić, američki Hrvat druge generacije, podrijetlom iz Sinja, nije upozorio da je navedenu knjižnicu osnovao Hrvat prof. dr. Henry Suzzallo, kojemu je u počast knjižnica i dobila ime.

Hrvata Henryja Suzzalla, smatra se zaslužnim za sveukupnu kulturu i znanost Sjedinjenih Američkih Država. Iz vrlo skromnih američkih izvora o podrijetlu Henryja Suzzalla može se jedino saznati da su njegovi roditelji Petar i Ana Suzzallo, po-

cao socijalnu ulogu obrazovanja. Tako na jednome mjestu Edwin B. Stevens (1949: 148) piše: «Kako najbolje omogućiti visoko obrazovanje za sve, bez obzira na ekonomski ili drugi status, uvijek je bilo na srcu Henryju Suzzallu. Bio je previše svjestan koliko osobno duguje slobodnim institucijama, a da ne bi bio pun razumijevanja. Da njegovi roditelji nisu došli u ovu zemlju, mogao je biti sa svojim «rođacima na planinama koje se uzdižu s istočnih obala Jadranskog mora, čuvajući stada ovaca ili koza, ili ri- osnovoav tvornicu zrakoplova «Boeing», iz koje su u naše vrijeme izišli i najpoznatiji, suvremeni putnički zrakoplovi Boeing 727, 737 i 747. Taj posljednji je, zbog svoje veličine poznat pod imenom «jumbo-jet» (veliki slon). Boeingove zrakoplove je u svojoj floti donedavno imala i hrvatska zrakoplovna tvrtka «Croatia Lines», a pitanje je zna li itko od nas da je za osnivanje Boeinga bio zaslužan upravo Hrvat Henry Suzzallo.

Suzzallo je naročito isti-

cao socijalnu ulogu obrazovanja. Tako na jednome mjestu Edwin B. Stevens (1949: 148) piše: «Kako najbolje omogućiti visoko obrazovanje za sve, bez obzira na ekonomski ili drugi status, uvijek je bilo na srcu Henryju Suzzallu. Bio je previše svjestan koliko osobno duguje slobodnim institucijama, a da ne bi bio pun razumijevanja. Da njegovi roditelji nisu došli u ovu zemlju, mogao je biti sa svojim «rođacima na planinama koje se uzdižu s istočnih obala Jadranskog mora, čuvajući stada ovaca ili koza, ili ri- osnovoav tvornicu zrakoplova «Boeing», iz koje su u naše vrijeme izišli i najpoznatiji, suvremeni putnički zrakoplovi Boeing 727, 737 i 747. Taj posljednji je, zbog svoje veličine poznat pod imenom «jumbo-jet» (veliki slon). Boeingove zrakoplove je u svojoj floti donedavno imala i hrvatska zrakoplovna tvrtka «Croatia Lines», a pitanje je zna li itko od nas da je za osnivanje Boeinga bio zaslužan upravo Hrvat Henry Suzzallo.

Suzzallo je naročito isti-

CHICAGO

Fra Častimir Majić

proslavio 99. rođendan

fra Jozo Grbeš

U franjevačkom samostanu Sv. Ante u Chicagu proslavljen je jedinstveni dan. Naime, u srijedu, 9. siječnja dr. fra Častimir Majić navršio je 99. godina života. Njegova intelektualna aktivnost kroz desetljeća ostala je dosljedna, memorija istančana i um oštar. Fra Častimir bijaše i ostaje jedinstvena osobnost hrvatskog franjevačkog svijeta. Fra. Častimir Majić je rođen 9. siječnja 1914. godine u Vitini. Osnovnu školu je završio u rodnom mjestu, a Franjevačku klasičnu gimnaziju na Širokom Brijegu. Franjevcem je postao u franjevačkom samostanu na Humcu 4. lipnja 1939. godine u Mostaru. 1941. napušta Domočinu i odlazi u Njemačku na sveučilište u Freiburg na studij germanistike. U vrijeme studija pastoralno se brinuo za slovenske i hrvatske iseljenike u više njemačkih gradova. Na spomenutom sveučilištu postigao je dva akademska naslova: doktorat iz filozofije (1946.) i doktorat iz teologije (1951.). Godine 1951. se seli u Chicagu, USA. Ubrzo nakon dolaska biva imenovan urednikom Hrvatskog tjednika «Danica» Na toj dužnosti ostaje deset godina. Idućih

18 godina odlazi služiti Hrvatima u župama u St. Louisu, New Yorku i Milwaukeeu, da bi nakon pastoralnog rada 1978. godine opet imenovan urednikom Hrvatskog tjednika «Danica» Tu je ostao 10 godina. Obnašao je dužnost kustosa Hrvatske franjevačke kustodije za USA i Kanadu te gvardijana u Chicagu. Fra Častimir je ostavio duboki trag i u hrvatskom nacionalnom životu američkih Hrvata. Politički je djelovao kroz: Ujedinjene Hrvate Ameriku i odlazi u Njemačku na sveučilište u Freiburg na studij germanistike. U vrijeme studija pastoralno se brinuo za slovenske i hrvatske iseljenike u više njemačkih gradova. Na spomenutom sveučilištu postigao je dva akademska naslova: doktorat iz filozofije (1946.) i doktorat iz teologije (1951.). Godine 1951. se seli u Chicagu, USA. Ubrzo nakon dolaska biva imenovan urednikom Hrvatskog tjednika «Danica» Na toj dužnosti ostaje deset godina. Idućih

morija istančana i um oštar. Fra Častimir bijaše i ostaje jedinstvena osobnost hrvatskog franjevačkog svijeta. Dugi hod desetljećima i kontinentima, pun iskustava zapisanih i ispričanih, podataka enciklopedijskih i imena nikada zaboravljenih, satkanih svi u jedno ime: fra Častimir! I tako je stigla srijeda, 9. siječnja 2013. kada se sastao u franjevačkom samostanu, fra Častimirovu domu još od početka 50-tih, svečano bijaše, a čestitkama pristike i ugodno pismo provincijala fra Ivana Sesara, pozdravi kardinala Chicaga, rodbine iz Vitine i braće po svijetu. Telefoni su zvonili i dalje za ovog starca kojega ne može nitko zaboraviti. Ugodno je bilo vidjeti vedar duh u 99. godini. Uz pjesmu braće, i sestara fra Ivičinu i Mariovu gitaru bijaše vrlo veselo. I zajedno nstavljamo hodati dalje pišući jedinstvenu povijest te gledajući naprijed, kao što na rođendanskoj torti bijaše upisano: «skoro 100!»

NAJSTARIJI HRVAT JE 105-GODIŠNJI
ANDRIJA PRLIĆ IZ VELIKE KOPANICE

Recept za dugovječnost - dobar brak, puno rada i čaša crnog vina

Marija Radošević
(Glas Slavonije)

Najstariji Hrvat trenutačno je Slavonac hercegovačkih korijena Andrija Prlić, koji je 11. studenoga prošle godine zakoračio u 106. godinu, a unatoč brojnoj obitelji, nakon suprugine smrti prije 15 godina, još uvijek živi sam u obiteljskoj kući u Velikoj Kopanici. - Ovdje mi je najbolje - jednostavno odgovara starac bi- stra uma, koji se sa suprugom Matijom i djecom doselio iz Hercegovine pedesetih godina prošlog stoljeća. Osnovni razlog bila je Andrijina želja da djeca mogu pohađati školu, koju sam nikad nije polazio, pa se s brojnom obitelji iz Sovića nakon 2. svjetskog rata preselio u Slavoniju.

Nije bilo lako, radili smo svašta i mučili se kako bismo školovali djecu, a najstariji sin dnevno je pješao 18 kilometara da bi išao u gimnaziju u Imotski - kaže djed Andrija, koji je sa suprugom othranio sedam sinova i pet kćeri, a i danas uživa u 31 unučetu i 35 prauku, očekujući još djecu prauku, jer se nije sva unučad poženila i poukala. A ni danas se ne žali na zdravlje, osim na kostobolju i nešto slabiji sluh i vid. Dugo- vječni djed Andrija preživio je tri rata, šest država, a nadživio je, kaže, i kralja, Pavelića, Tita i Tuđmana. Njegova supruga Matija rodila je 16 djece (od kojih je 12 preživjelo) i doživjela 85 godina pa i potomci

računaju da su naslijedili dobre gene. Od jedanaestero živih, najstarijem je, sinu, 80 godina, a najmlađem, kćerki, 54. Od mladih, sada 73-godišnji Jerko u rodnom je Sovićima završio malu maturu. Za oca kaže da je uvijek radio. - Bio je strog ali pravedan, a kada nas je kažnjavao, rekao je da nema večere, a onda se majka pobrine za to da ne ostane- mo gladni. Znao je i udariti, a imao je tešku ruku - prisjeća se Jerko vremena kada je s braćom i prijateljima radije igrao nogomet s krpenjačom nego nizao duhan, čuvao krave... ali malo kazne, kaže, nije nikome naškodilo.

Svi su naučili raditi, završili su školu i rade po cijelom svijetu. To ih ne sprječava da često dođu u posjet djedu, koji ni danas ne propušta priliku zapjevati gangu s najdražima. I sretan je, veli, sa snahom unatoč tome što ni jedna nije Hercegovka. Većinom su Slavonke, a ima i Dalmatinki, Zagorki, Bosanki... ali sve su dobre i pažljive. A unuci su otišli i dalje pa se u Americi oženili Indijkom, Ukrajinom... Svi dolaze u posjet i vode brigu o ocu, djedu, pradjedu i to ga silno veseli. Kaže da je, uz dug i sretan brak, umjerena prehrana (raštika, blitva, zelje, samo malo mesa), puno rada i radost življenja uz čašu crnog vina dnevno - recept za dugovječnost. I danas je sretan čovjek, kaže, sa svojom djecom, a na smrt i ne pomišlja.

3 ordinacije
4 dijagnostička centra
12 doktora dentalne medicine i anesteziologije

Kod kuće su najbolji zubari

U Hrvatskoj je nedavno oformljena nova udruga ustanova - Cromatology dental group - koja pacijentima nudi vrhunsku kvalitetu na području dentalne medicine.

Dental turizam proteklih je godina već naveliko uzeo maha u Hrvatskoj. Pojedine stomatološke ordinacije i poliklinike rado će se pohvaliti niskom cijenom kao najvećom prednošću u odnosu na europsku i svjetsku konkurenciju. Pa ipak, vrsni stručnjaci okupljeni u novoj udruzi ustanova Cromatology dental group usuduju se otvoreno priznati – naša cijena usluga nije niža od ostalih u Hrvatskoj, no zato vam možemo jamčiti najvišu kvalitetu i izvrsnost potvrđene čak i ISO standardima 9001 i 14001. Naši iseljenici, uvjereni su, mogli bi se na njihovim zubarskim stolcima osjećati iznenađujuće sigurno i ugodno; odlazak zubaru tako bi vam s lakoćom mogao postati obavezni dio posjeta domovini.

Nema više straha

O novoj udruzi ustanova najbolje svjedoče postav-

ke na kojima se temelji njihovo udruživanje, među kojima je na prvom mjestu zadovoljstvo pacijenta, potom su tu dentalna medicina bazirana na dokazu, najviši etički i znanstveni standardi, multidisciplinarnost, stalno stručno usavršavanje te fleksibilnost i brzina. Pritom nude i posebne usluge koje su se tek pojavile na domaćem tržištu kao što su liječenje pacijenata sa izraženim strahom od zubara pomoću svjesne sedacije ili pak napredna implantološka tehnika All on 4 – „Zubi za dan“ koja omogućava bez zubim ili gotovo bez zubim pacijentima da u samo jednom danu dobiju fiksno rješenje koje izgleda i funkcionira kao njihovi prirodni zubi.

U nizu posebnosti još možemo izdvojiti preventivnu dentalnu medicinu, 3D dijagnostiku, liječenje dugotrajnih bolnih stanja, minimalno invazivnu dentalnu medicinu, uklanjanje funkcijskih proble-

ma, terapiju čeljusnog zgloba te, kao šlag na kraju, individualnu terapiju.

Osmijeh dobrodošlice

Osim ovih usluga s kojima su napravili velik iskorak u odnosu na konkurenciju u Hrvatskoj, svakako bi bilo poželjno istaknuti i osnovne specijalizacije stručnjaka okupljenih u novoj grupi – oralna kirurgija, implantologija, stomatološka protetika, parodontologija, estetska stomatologija, minimalno invazivna stomatologija, endodoncija, proteti-

Obratite nam se s povjerenjem na :
<http://www.cromatology.com>

kako bi vam u ugodnoj i opuštenoj atmosferi, uz korištenje vrhunske tehnologije i materijala čim prije vratili blistavi, zdravi osmijeh.

Drugim riječima, vrata svojih suvremeno opremljenih ordinacija otvaraju vam vrhunski stručnjaci dentalne medicine koji će učiniti sve

kako bi vam u ugodnoj i opuštenoj atmosferi, uz korištenje vrhunske tehnologije i materijala čim prije vratili blistavi, zdravi osmijeh.

Više informacija potražite na web stranicama <http://cromatology.com>.

Varšavska 10, Zagreb
Tel: +385 1 4883 800
info@lauc.net

Jurišićeva 19/1 II kat, Zagreb
Tel: +385 1 4572 433
info@ident.hr

Republike Austrije 5, Zagreb
Tel: +385 1 4680 143
ordinacija@ordinacijacekic.hr

Ilica 19, Zagreb
Tel: +385 1 4833 443
rtg@lauc.net

SVEČANA PROSLAVA

Trodnevna duhovna obnova u Wuppertalu povodom godišnjice misije

U povodu završetka proslave 40. godina Misije, u Godini vjere održana je duhovna obnova za vjernike HKM Wuppertal. Voditelj duhovne obnove pod nazivom „Vjera srca ili vjera usana“ bio je dr. fra Anđelko Domazet. Trodnevna duhovna obnova je započela u petak, 23. studenoga uvodnom meditacijom i potom predavanjem na temu „Porta fidei i Godina vjere“. Okupljenim vjernicima duhovnik je objasnio razloge Papina pisma „Porta fidei - Vrata vjere“ i otvaranje slavlj Godine vjere. Posebno je naglasio kolika je važnost vjere preko niza zanimljivih izjava mnogih poznatih osoba iz svijeta. Nakon predavanja slavila se sveta misa u crkvi sv. Ivana. Poslije mise u molitvi pred Presvetim Oltarskim Sakramentom molilo se i raz-

matralo na temu „Pet Isusovih gora u našem vjerničkom životu“. Subotnji program duhovne obnove počeo je s predavanjem roditeljima školske djece pod naslovom „Uloga oca u obitelji“. Zanimljivo predavanje roditelji su popratili pitanjima što je stvorilo lijepu diskusiju. Fra Anđelko je u poslijepodnevnom susretu s mladima obradio temu „U što vjerujemo?“. Večernji pro-

gram s vjernicima je bio s temom „Vjera bez Gestemarija“ i „Bog ljubljeno djetetu daje dar vjere“. Tijekom prva dva dana duhovne obnove pjevanje su predvodili zbor mladih iz HKM Wuppertal. Treći dan duhovne obnove vjernici su slavili i završetak godine proslave 40. godišnjice Misije. Na svetom misnom slavlju u crkvi Srca Isusova u Wuppertalu, fra Anđelko je s vjernici-

ma podijelio misao o plodovima naše vjere. Na svetoj misi zajedno su pjevali svi zborovi HKM-e Wuppertal. Tijekom tri dana duhovne obnove u programu je sudjelovalo

oko 200 vjernika. Voditelj misije fra Josip Repša je zahvalio svim sudionicima duhovne obnove i proslave godišnjice 40. godina HKM Wuppertal. (jr/hkm-wuppertal)

MANPOWER HRVATSKA.

UVJERITE SE DA SU LJUDSKE MOGUĆNOSTI NEOGRANIČENE!

Pokrećete posao u Hrvatskoj?

Zapošljavate u Hrvatskoj ili želite postati konkurentni na tržištu?

Ne znate koga biste kontaktirali?

Mi smo predvodnici u osmišljavanju i pružanju usluga koje našim klijentima donose pobjedu u promjenjivom svijetu rada!

Neka Manpower Hrvatska postane Vaš partner!

Posjetite nas na: www.manpower.hr, postavite pitanje na info@manpower.hr i tel: +385 1 5565 700

AUFZÜGE UND FAHRTREPPEN MONTAGE
MILES d.o.o. Niederlassung Deutschland
Jacob-Mönch-Strasse 5,
63073 Offenbach am Main

Tel.: +49 69 85702631
Fax: +49 69 85702632
Mob.: +49 178 7309151
ivankovic@miles-lift.com

MILES dizala d.o.o.
Industrijska zona b.b, 88260 Čitluk, BiH

Tel.: +387 36 653 906
Fax: +387 36 653 904

Računovodstvo

Tel.: +387 36 653 905
Fax: +387 36 653 904

Tehnički ured

Tel.: +387 36 653 951
Fax: +387 36 653 953

FRA IVAN LUKAČ, KOJI JE ŽIVIO U NJEMAČKOJ, U SVOJOJ JE 23. GODINI OSJETIO POZIV ZA BOŽJU SLUŽBU

Fra Ivan Lukač: Imao sam skupi auto, novac, djevojku Njemicu, a onda sam sve to napustio

Piše: KATARINA RUDAN
(Slobodna Dalmacija)

Kad mladima kazujem kako sam i zašto tako kasno postao fratar, da sam prije toga živio životom mladića kojim i oni danas žive, ostaju bez riječi. Bio sam mlad i lud, a onda sam u 23. godini života osjetio poziv da trebam napustiti novac, izlaske, djevojke i krenuti drugim putem – počeo je svoju životnu priču fra Ivan Lukač. Rođen je 1969. godine u Liskovači, u susjednoj Bosni i Hercegovini, u velikoj katoličkoj obitelji. Ima brata blizanca i sedam sestara, od kojih je jedna časna sestra u Livnu. Majka, brat i četiri sestre i danas žive u Njemačkoj, jedna je sestra u Zagrebu, a jedna u Hercegovini.

Pekao čevape

– Nakon završenog osmog razreda, pokojni otac mi je govorio: "Sine, sve ću ti dati samo uči." Međutim, ja sam to lagano odbio misleći da imam sve i s 14 godina otišao sam u Njemačku, gdje sam ostao do 1992. godine. Kako se otac bavio ugostiteljstvom, pekao sam čevape u njegovu restoranu u jednome mjestu pokraj Münchena, radio po hotelima... Imao sam novca, društvo, auto, izlazio sam, dolazio kući oko tri ujutro iz diskokluba, malo bih odspavao i ujutro na posao. Imao sam djevojku, Njemicu, i živio kao i svi drugi mladići. Naizgled, imao sam sve o čemu mladi čovjek sanja, ali nakon nekog vremena shvatio sam što znači ne završiti srednju školu. Radio sam tada u jednom hotelu i imao dobru plaću, ali sjetio sam se očevih riječi i shvatio da je to jedno bolno iskustvo – kazuje fra Ivan. Često je hodočastio u Međugorje i devedesetih godina osjetio "nešto" u svojoj duši. Kaže da mu se dogodilo najljepše što se čovjeku može dogoditi, a to je susret s Isusom Kristom, osjećaj koji dolazi iznutra. Poželio je ići u sjemenište, ali trebao je prije toga završiti klasičnu gimnaziju. Otac je s nevjericom primio vijest

o njegovoj želji da upiše srednju školu i ide u fratre, ali mu je kazao neka čini što hoće, dok je majka s odobravanjem prihvatila njegov naum. – U prvi razred Klasične gimnazije u Sinju krenuo sam s 23 godine. Sjećam se profesorice iz hrvatskog jezika koja je bila samo dvije godine starija od mene. Došao sam s aktovkom u školu, pristojno odjeven, sjeo u zadnju klupu, a ona je govorila što ćemo učiti tijekom godine i svako malo pogledavala u mene. Misli-la je da sam školski inspektor, pa joj je laknulo kad sam se predstavio i rekao: "Ivan Lukač, učenik prvog razreda" – smješkajući se govori fra Ivan. Maturirao je s 27 godina i kaže da je tada shvatio kako je to bila Božja milost i dar s neba. Zatim je otišao u novicijat i u franjevačkom samostanu na Visovcu proveo godinu dana. Dvije godine studirao je u Makarskoj na Filozofiji, još četiri u Splitu na Katoličkom bogoslovnom fakultetu. Mladu misu služio je u svojoj župi sv. Franje u Rašeljama. U Lici je proveo pet godina kao kapelan, godinu i pol u Šibeniku, a u Kninu je od 2004. godine župni vikar u župi sv. Ante Padovanskog. Živi u franjevačkom samostanu u Kninu, vozi golf četvorku star deset godina i – kako kaže – služi Bogu i narodu. – Svećenstvo je dar i ni u jednom trenutku nisam požalio što sam pozvan na taj put. Ne žalim ni za životom prije, ali shvatio sam da čovjek može u životu imati sve, ali bez odnosa s Bogom, s Isusom, sve pada u vodu. Sva-ko jutro imam sat vremena privatnog klanjanja i to mi daje posebnu snagu, a moj svaki dan je ispunjen obvezama. Dva dana u tjednu sam u školi, vjeroučitelj, posjećujem starije župljane, razgovaram s njima, a posebno volim rad s mladima – kaže fra Ivan. Mladi Kninjani katolici okupljeni su u grupu FRAMA, sastaju se svakog ponedjeljka, pjevaju, glume, sviraju... Druže se, kako kaže fra Ivan, u vjeri i ljubavi. Njemu je najvažnije da oni osjete kako mu je stalo do njih, da ih voli i ljubi, te

da je iskren s njima. Čevape nije zaboravio peći, pa je i danas glavni čevap-majstor za roštiljem kada idu na izlete.

Dobar nauk

– Stalo mi je da Bog uđe u njihovo srce jer tako će lakše prepoznati sve što je loše, sami će donositi zaključke i odluke. S mladima treba razgovarati, prilaziti im s ljubavlju i oni se tada otvaraju, iznose svoje probleme i prihvaćaju savjete – veli fra Ivan. Na pitanje kakav je njegov stav prema uvođenju zdravstvenog odgoja u

škole, odgovara da je Crkva iznijela svoje argumente i on, bez pogovora, čvrsto stoji iza njih, kao i oko pitanja potpomognute oplodnje ili korištenja prezervativa. Za sve je, kaže, važan jedan dobar nauk, a onda će mladi u svemu prepoznati i pronaći sebe.

Facebook kao oglasna ploča

– Na Facebooku sam zbog praktičnih razloga jer svi su mladi uključeni u tu društvenu mrežu, pa brzo i uspješno komuniciramo. Ne stavljam, kao oni, svoje statuse, nego mi Facebook služi kao oglasna ploča. Napišem, primjerice, obavijest o tome kada je sastanak s kriznicima, kad su termini za pjevanje ili neku drugu informaciju koja je bitna za naš rad – kaže fra Ivan.

NIKOLINA VUKOVIĆ STIPANIČEV

Beruhigend, jemanden zu haben, auf den man sich
felsenfest verlassen kann.

**Generalagentur
Josip Novacic**
Calenberger Straße 43/45
30169 Hannover
Telefon: 0511 56956477 Telefax: 0711 662802600
josip.novacic@wuerttembergische.de

- Absicherung
- Wohneigentum
- Risikoschutz
- Vermögensbildung

wuerttembergische

Wüstenrot & Württembergische.
Der Vorsorge-Spezialist.

Croatia Wein Matic GmbH

Groß- und Einzelhandel
Import von Weinen, Spirituosen und Lebensmitteln aus Kroatien
Gastronomieservice

Öffnungszeiten:
Mo.- Fr. 9.00 - 18.30 Uhr
Sa. 9.00 - 15.30 Uhr
Inh.: Matić

Hammerbrookstr. 84
20097 Hamburg
fon/fax: 040 - 236 88 391
mobil: 0173 - 214 53 70
www.weinimport-croatia.de

SELIDBE IZ NJEMAČKE U HRVATSKU

M. Mandaric

Schubertstraße 5
72535 Heroldstatt

Fon: 07389 615
Fax: 07389 909870
Mobil: 0171 3435671

FREE WIFI
* 15 MINUTES

ziz-wifi.hr

POWERED BY

iskon.

ZRAČNA LUKA ZAGREB
Zagreb Airport

internet

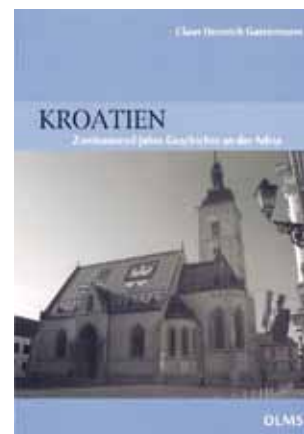
„KROATIEN. ZWEITAUSEND JAHRE GESCHICHTE AN DER ADRIA“ Claus Heinrich Gattermann bietet einen kompakten Überblick der Geschichte des künftigen EU-Mitglieds Kroatien

Am 1. Juli 2013 wird Kroatien Mitglied der Europäischen Union und, so könnte man meinen, ist sogleich auch in seiner Geschichte als Nation im Westen endlich angekommen. Daß aber Kroatien schon immer ein Teil der mitteleuropäischen Kultur und Geschichte war, zeigt das Buch „Kroatien. Zweitausend Jahre Geschichte an der Adria“ von Claus Heinrich Gattermann, welches nicht nur die Kroaten als Nation, sondern vielmehr die Geschichte des historischen Raumes beschreibt.

Gattermann nimmt schon in der Einführung vorweg, daß die Wurzeln Kroatiens zwar im Osten liegen, sich die Kroaten selbst aber als ein westliches Volk verstehen. Er beschreibt einen geographischen Raum, der über die Geschichte von verschiedenen Kulturen, Völkern und Konfessionen bevölkert war, in dem sich letztlich die Kroaten als Nation durchsetzen konnten. Natürlich berücksichtigt das Werk auch die Tatsache, daß Kroatien jahrhundertlang Teil fremder Mächte war und sich erst vor knapp zwanzig Jahren als eigene Nation von Fremdherrschaften befreien konnte. Gerade diese Prägung der fremden Herrschaft, vor allem durch die enge Bindung an Ungarn und später damit an das Haus Habsburg, begründet

die Orientierung nach Mitteleuropa.

Seine Geschichte setzt mit der Antike ein, als die Griechen Städte und Handelszentren entlang der Adria bauten, welche die Römer und später die Slawen bzw. Kroaten größtenteils übernahmen und weiterpflanzten. Durch das Mittelalter, in dem die Kroaten ein kurzlebiges Königreich gründeten, bis hin zur eigenen Schrift und zudem auch Liturgiesprache, der Glagoliza, blieb das katholische Volk zwischen Adria und Save stets im Kontakt mit dem Westen und bildete auch kirchengeschichtlich die Grenze zur oströmischen Orthodoxie. Mit der Personalunion mit Ungarn und vor allem dem Einfall der Türken beschreibt Gattermann zwei historische Gegebenheiten, welche bis heute die kroatische Geschichte prägen,

so etwa die Gründung der Wehrgrenze, welche im Jahre 1995 eine entscheidende Rolle im Unabhängigkeitskrieg Kroatiens spielte.

Ein besonderes Augenmerk wirft der Historiker auf die Beziehung Kroatiens zu Ungarn während der Habsburgermonarchie und vor allem die Bemühungen des kroatischen Adels, sowohl einen Einheitsstaat durch die Vereinigung Dalmatiens mit dem Kernland unter österreichischer Herrschaft zu schaffen, als auch die Lösung von der ungarischen Herrschaft zu erreichen. Daß diese Bemühungen stets an den falschen oder nicht eingelösten Versprechungen der Habsburger scheiterten und im Jahre 1918 durch die Bedrohung seitens Italiens zu einer zweiten Fremdherrschaft Kroatiens – dieses Mal unter serbischer – Vormacht führte, wird besonders hervorgehoben. Mit dem historischen Überblick über Kroatien im 20. Jahrhundert behandelt Gattermann das erste und zweite (bzw. Tito-) Jugoslawien und beschreibt das kurzlebige Ustascha-Regime, welches von Hitler während des Zweiten Weltkrieges in Kroatien etabliert wurde. Im letzten Kapitel beschreibt er die Unabhängigkeit Kroatiens und den vierjährigen Krieg (1991–1995), in dem der Autor auch

die kroatische Minderheit in Bosnien und der Herzegowina berücksichtigt. Das Buch schließt mit den Beitrittsverhandlungen zur Europäischen Union. Deutlich wird, daß Gattermann dem ahistorischen „Einheitsjugoslawismus“ ebenso wie der nach 1995 im Resteuropa üblichen Abschreibung Kroatiens als einem „Balkanstaat“ skeptisch gegenübersteht.

Dem Autor gelingt es, die Geschichte Kroatiens immer unter Berücksichtigung der sie beeinflussenden mitteleuropäischen Zusammenhänge übersichtlich zu beschreiben, eine Fähigkeit, die er nicht zuletzt bereits mit dem von ihm betreuten Projekt „studia historica“ bewiesen hat, welches aktuelle Forschungsergebnisse anhand kleinerer Essays für eine breite Öffentlichkeit

zugänglich macht. Vielleicht, so möchte man kritisieren, beschäftigt sich Gattermann etwas zu intensiv mit der ungarischen Herrschaft und vergißt dabei auch Namen und Ereignisse wie Károly Khuen-Héderváry und seine Magyarisierungspolitik. Oder berücksichtigt Phänomene wie den Illyrismus des 19. Jahrhunderts etwas stiefmütterlich. Trotzdem bietet das Buch einen sehr guten Überblick über die kroatische Geschichte und dient als ideale Einstiegslektüre. Prädikat: lesenswert. Claus Heinrich Gattermann: Kroatien. Zweitausend Jahre Geschichte an der Adria. Verlag Georg Olms, Hildesheim 2011, broschiert, 186 Seiten, 29,80 Euro. (www.jungefreiheit.de, 32/12, 03. August 2012)

PRIJEDLOG ODLUKE O IMENOVANJU ČLANOVA ODBORA ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

U Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske imenuju se za članove: dr. sc. VJEKOSLAV BRATIĆ, akademik PETAR STRČIĆ, mr. sc. JOHN VICE BATARELO, BERNARDICA PERIŠ. Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove Hrvatskoga sabora je na 19. sjednici održanoj 12. prosinca 2012., u skladu s člankom 91., stavkom 1., podstavkom 1., člankom 118. stavkom 2. i člankom 244. Poslovnika Hrvatskoga sabora jednoglasno utvrdio ovaj Prijedlog odluke s obrazloženjem, koji podnosi Hrvatskom saboru.

KLASA: 021-13/12-07/76, URBROJ: 6521-18-12-. Zagreb, 12. prosinca 2012. (sabor.hr)

CroExpress

DOBROVOLJNI PRILOG/ SPENDE:

Bank: Sparkasse Hannover

Konto Nr. 901074578

BLZ: 250 501 80

Iz inozemstva:

IBAN DE 83 2505 0180 0901 0745 78

BIC: SPKHDE2H

U dvije i pol godine izlazenja CroExpressa, shvatili smo i prepoznali u ovom dijelu svijeta, u našoj „dijaspori“, koliko nam naša novina zapravo vrijedi.

Lijepo je što se CroExpress ne naplaćuje i dijeli diljem iseljeničtva, u Njemačkoj, Austriji, Švicarskoj, Švedskoj, Rumunjskoj, Nizozemskoj, i što je postala najtraženija novina među Hrvatima koji žive izvan granica Republike Hrvatske.

Da bi zadržali naš početni koncept, iznimno je važno da nas vi dragi čitatelji financijski podržite u mjesečnom tisku i distribuciji.

Svoj prilog darujete vašoj novini.

Rechtsanwalt – Odvjetnik Josip Milicevic

Berckhusenstraße 19

30625 Hannover

Tel.: 0511 - 56 807 124

Fax: 0511 - 56 807 122

www.kanzlei-milicevic.de

E-Mail: josip@kanzlei-milicevic.de

Telefonische Rechtsberatung ab 39,00 Euro

Rechtsanwalt Tomislav Čosić

Eschersheimer Landstraße 1-3

60322 Frankfurt am Main

Tel.: +49(0)69-27293292

Fax: +49(0)69-27293290

kanzlei@rechtsanwalt-cosic.de

www.rechtsanwalt-cosic.de

Telefonische Rechtsberatung ab 39,00 Euro

Tübingerstraße 27
70178 Stuttgart

Tel.: 0711 / 640 64 66 Fax: 0711 / 640 64 68 E-Mail: info@dr-ramljak.de

Öffnungszeiten:

Montag	8-13 und 14-18 Uhr	Donnerstag	10-14 und 15-19 Uhr
Dienstag	8-14 Uhr	Freitag	8-13 Uhr
Mittwoch	8-13 und 14-19 Uhr		und nach Vereinbarung

Wein-Import DABRO

Groß- und Einzelhandelsimporte von Weinen, Spirituosen, Lebensmittel aus Kroatien
Gastronomieservice
Anka und Marko Dabro

Sternstrasse 67
20357 Hamburg
Telefon 040 / 4 39 58 45
Telefax 040 / 4 39 17 06

PRESS obavijesti
PREVODITELJSKI ured
Izrada WEB stranica
TISAK u Hrvatskoj

Agencija
mediaZZZ

info@mediazzz.com

www.mediazzz.com

Posjetite i naš portal:

CRODNEVNIK.de

Dr.med. Refmir Tadžić & Co.

Fachärzte für Allgemeinmedizin, Innere, Neuropsychiatrie
Homöopathie, Psychotherapie
Gesundheits- und Ernährungsberatung

Lange Reihe 14
20099 Hamburg

Tel. 040 28006333
Fax. 040 28006335
dr.tadzic@t-online.de

Sprechstunden:
Mo- Fr. 08:00 - 18:00

Akademische Lehrpraxis
der Universität JJ. Strossmayer
Osijek und
der Universität Hamburg
<http://www.drrefmirtadzic.de>

Marinka Perić
Rechtsanwältin

Lavesstraße 79
30159 Hannover

Tel. 0511 - 700 209 3
Fax. 0511 - 700 209 40
Mobil 0172 - 516 880 0
peric@bpk-anwaelte.de

RECHTSANWALT STEFAN VIZENTIN Lindwurmstr. 3 D-80337 München

Tel.: ++49-89-5389538

Fax: ++49-89-5438911

E-mail: stefan.vizentin@yahoo.de

ZELJANICA je pita koja zaslužuje posebnu pozornost jer se veoma često koristi u našim obiteljima, a uz to je i korisna jer unosimo toliko potrebno zelje u organizam. Ona povećava raznovrsnost na e kuhinje. U hladnijim krajevima s dušom zimom, dok nije bilo zamrzivača zeljanica se pravila samo od kasnoga proljeća do rane jeseni, dok je trajalo zeleni. Zato se u nekim krajevima i danas zeljanica zove i zelenjak. Pravi se tako da se nakratko prokuha povrće u vreloj vodi, malo osoli i razastre po lisnatom tijestu, pa se zatim nadoda provara - belava, urda ili se malo prema e kajmakom, ili se umjesto obadvoga dodaje mladi sir. Mogu se umiješati i jaja. Savije se, ako će biti savijača, a ako će biti sterana, onda se ponavljanju naslage jedna na drugu, po želji, ali uvijek imati na pameti da gornja mora biti dobro začinjena, jer podmazuje i čuva ostale naslage ispod. Neke kuharice koriste gornji pokrivač (duvak) samo do polovice pečenja kao zaštitu da ne izgara, pa ga kasnije uklone i bace.

Kuhinja fra Franje Mabi a

-Ru ao sam k'o fratar, znalo se nekada reći u Hercegovini jer se u tom siromašnom kraju kako nam kaže fra Franjo Mabi  smatralo kako će svećenici i mlinari umrijeti posljednji kada se bude umiralo od gladi. Danas većina u Hercegovini jede bolje nego fratri, ali ne i bolje i zdravije od fra Franje Mabi a. Ne zato što je ovaj župnik u Izbi nu pored širokog Brijega bogatiji od drugih, nego zna pronaći hranu oko sebe i to ukusno napraviti i sebi i svojim  estim gostima. Sve je počelo davno.

-Gastronomija nije moj odabir, makar je bila mala sklonost prema tomu od spravljanja kave do roštilja. Ostalo me naučila ili samoća ili ratno vrijeme u  uici pored Tomislavgrada, kada sam shvatio da tako mogu pomoći vojnicima, posjetiteljima, novinarima, polit arima, diplomatima i ostalim malo-

brojnim župljanima koji su tu ostali ili bi navraćali. Kuhao sam u velikim loncima i ona jela koja se mogu barem jednom pogrijati: grah, kisel kupus, gula i s mahunama, krumpirima, čorbe, ali i lovnu što su je donosili vojnici s terena. Lovine je bilo i previše jer zakona nije bilo koji bi zaštitio čovjeka, a kamoli divljač. Svaki razgovor o ovome je značio doviđenja s određenom osobom, objašnjava nam fra Franjo pripremajući ručak za prste polizati. Male tajne njegove kuhinje nisu ostale tajne. Objelodanio ih je i u knjizi.

-Na pisanje svega ovoga su me „natjerali“ bivši ministran-ti, a tada već studenti koji su dolazili u  uicu i tražili da im spravim ono što bismo nekada u miru radili. No, kada su otišli u Zagreb, onda su tr ili da im napišem kako se pojedino jelo spravlja. Poslije su

zaključili da bi bilo dobro napisati i jednu knjigu o svemu ovome. Oni su joj dali možebitni naslov „Fratarska kuhinja“. To se tako i ostvarilo. Kolovo a svega ovoga u predlaganju i kasnije u tehničkoj pripremi i tiskari je bio moj pokojni kolega, subrat i rođak fra Marko Jukić. Eto, tada kao od  ale je došlo do ove  este knjige iz kuhinje u kojoj su recepti za 119 načina pripreme tjestenina i ri ota, govori nam fra Franjo Mabi , a osim šest kuharica izdao je brojne druge knjige. Do sada je napisao 29 knjiga.

-Kako sam postao pisac? Ne znam. Počeo sam ostavljati svoje propovijedi i primjere onda kada su ih drugi po eli tražiti, razmišljajući kada valjaju njima, zašto ne bi valjale i meni za ubuduće. Preveo sam prigodnu knjigu o sv. Franji za njegovu 800-tu obljetnicu rođenja. Knjiga je

ZELENA SALATA Preporučaju se uvijek gor e salate. Uvijek je dobro operite u tekućoj vodi. Priprema se klasično. Operite je i očistite, a ve e ćete listove istrpati i zacijediti, pa zatim posoliti, nauljiti i dodati ocat. Ide uz tisuće jela. Ako ste odabrali koju gorku salatu kao radi  ili maslačak (cicoria - cikorija), onda možete je i kuhati kao zelje, ali je bolje kuhajte krumpir neoguljen, zatim kada se malo ohladi ogulite i narežite na ploške, salatu izrežite na sitno kao kupus i izmiješajte sa krumpirom. Za ine dodajte po volji, a može uz to i sirovi per in i celer. U ovom jelu ćete imati i prilog i salatu pogotovo petkom ili drugim posnim danima.

Nekoliko savjeta sa stranice frafranjomabic.info:

- Dok se jede ne priča se! To nije samo narodna izreka već super koristan savjet za probavu i meteorizam. Polako jesti, dobro žvakati, ne pričati su velika pomoć probavi...

- Svježa riba je kada je dotaknete prstom i nestane traga od prsta u isti mah; uzmite ribu za glavu i držite je trenutak okomito, pa ako se ne potkuplja već ostaje uspravna - vertikalna; oči moraju biti bistre i sjajne, a nikada mutne i tamne...

- Med je dvostruko više kalorijan od bijeloga šećera - sladora. Kada se koristi kao zaslađivač, onda ga se uzima dvostruko manje nego bijeloga šećera. Donekle može pomoći dijabetičarima, ali je uvijek sladak i njim ne preporučljiv.

- Voda je temeljni element za otklanjanje kašlja.  to više vode pijemo brže se oslobađamo kašlja.

- Maslinovo ulje je hrana, a ne začin. Ovo nešto znači i treba razumjeti i tako činiti -Dobro bi bilo da sir izbje avaju jesti u većoj mjeri oni koji su u napetosti ili koji troše lijekove na živčanoj bazi.

- Mineralna voda se također koristi za bolje i kvalitetnije palačinke, ali i zgodnije je s njima raditi kada se stavi mineralna.

planula u organiziranju Franjevačke provincije u Mostaru za to lje o, a tiskana je čak u deset tisuća primjeraka. Poslije toga sam ubrzo tiskao moju prvu knjigu primjera za propovijedi, a nikada nisam odustajao od pisanja propovijedi, traženja primjera i crtica u književnostima od grčke mitološke do naših dana. Također sam skupljao i pripovijetke u hodu, ali i one koje sam čuo od starijih ljudi, vjerujući da nisu zapisane, govori nam svećenik koji ne preza ni od interneta. Ozbiljno je shvatio Papin naputak o korištenju interneta. Njegovu stranicu posjetilo je skoro 100.000 ljudi, a i preko nje je stavio svoje znanje na raspolaganje svima. Tako daje kulinarske savjete, recepte, piše o ljekovitom bilju objavljuje svoje propovijedi.

- Na mojoj stranici nalazi-te najprije propovijedi za sva-

ku nedjelju, sve svetkovine, za sve sve e za itnike, prigodne propovijedi, a tu su i nezostavni primjeri i crtice koji se vrte svaki put u različitom, kada otvorite stranicu. Zatim kada nema previše ozbiljnih tema svaki tjedan jednom ili više puta postavim po koji kuhinjski recept, a ima i posebna rubrika recepata - „Svaki tjedan recept jedan“. Jednako tako je tu i „Božje bilje oko nas“, kuhinjske crtice... Zupa Izbi no ima svoje posebno mjesto. Svaki događaj koji je vezan za župu, tu se na e, kao i svete Mise kroz tjedan, obavijesti o smrti, vjenčanja, najave sprovoda i sve je popraćeno svježim fotografijama, govori nam fra Franjo Mabi  koji je neumoran i u Caritasu te i time pomaže najsiromašnije, a osim što pi e za novine završava još i dvije knjige "Iz moje kuhinje" i "Božje bilje oko nas". (Velimir Begić)

Poruka biskupa Župana za Dan života: „Nema opredjeljenja za život bez obraćenja Bogu“

Predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj krčki biskup Valter Župan uputio je o XVIII. danu života koji se slavi 3. veljače poruku naslovljenu "U njemu bijaše život"...Nema opredjeljenja za život bez obraćenja Bogu, upozorava nadalje, te podsjeća kako je "svaka generacija ljudi postavljena na ispit vjernosti Bogu i životu". "Ovo pak vrijeme postavlja na životni ispit nas, našu budućnost i naš opstanak. Nagovarati mlade da što kasnije ulaze u brak, ili da uopće ne zasnivaju obitelj, znači protiviti se Božjem planu s ljudima i pridonositi izumiranju naroda. Ljudska spolnost je konstitutivni element svakog čovjeka, promislom Božjim utkana u osobnost muškarca i žene kako bi se međusobno upotpunjavali. Poticati na proizvoljni odnos prema njoj znači degradirati i degenerirati osobu. Uostalom, toliko je puta naglašeno da je baš moralni odnos prema spolnosti odlučivao o sudbini pojedinaca, naroda i čitavih civilizacija. Civilizacije koje su propale jesu one koje su pale na ispitu morala", ističe biskup Župan, te poručuje "Obitelji, vjerujte da je Bog vaš saveznik. Držite se njegovih uputa želite li dobro sebi, svojoj djeci i narodu". (ika/bitno.net)

Daj Bože da CroExpress postane dnevna novina

Svi mi imamo svoje životne putove i staze, mnogima ne uspije da se one ukoriče i da postanu knjige, a možda se i na ovaj način netko sjeti nešto od toga objaviti u našem tiskovnom mjesečniku CroExpressu. Daj Bože da postane ako već ne dnevnik, možda dijasporski tjednik. Kada bi svaki od nas u hrvatskoj dijaspori dao od sebe po nešto u pisanome smislu, moglo bi nam se to i dogoditi. Volio bi da CroExpress izađe i u Hrvatskoj, jer i tamo ima naših dijasporskih povratnika, koji su se vratili u svoje kuće i domove, i sada uživaju svoje ne baš lagano zarađene mirovine. Ima i onih koji dolaze u domovinu kroz cijelu godinu, uvijek kada im se ukaže prilika, bilo na odmor ili u posjetu svojim najmilijima i najdražima. Vjerujem da bi Hrvatima u Hrvatskoj CroExpress bio interesantan za pročitati. Sretno i uspješnu Novu 2013. godinu, želim uredništvu CroExpressa,

kao i svim njegovim čitateljima, prijateljima, i svima onima koji će ga u domovini i u dijaspori i u budućnosti čitati. (Josip Mayer)

U prodaji knjiga Svjedok olovnih vremena dr. Tomislava Đurasovića

Knjiga Tomislava Đurasovića "Svjedok olovnih vremena" (487. str., Vlastita naklada, Zagreb, 2011.) podijeljena je na šest poglavlja, koja se kronološki, u nizu, kako je to i uobičajeno u autobiografskoj književnosti, nadovezuju jedna na drugo, piše novinar Mate Kovačević u prilogu za Hrvatskog slovo. Đurasovićeva knjiga je neiscrpan vrt hrvatskoga iskustva u borbi za vlastitu nezavisnost. Mogla bi sadržajno, isječcima, pogledima i događajima poslužiti kao izvor, nadahnuće ili predložak za mnogovrsna umjetnička, književna, filmska, pedagoška i didaktič-

ka djela u dizanju i jačanju nacionalne svijesti hrvatskoga naroda, a posebice onog njegova dijela koji se priprema u svoje ruke preuzeti buduću sudbinu hrvatske države...

«... Dvadesetak godina života provedoh u bivšoj državi,

tamnici moga naroda, dvadeset godina u tuđini, željan moga naroda, a evo, poslije 20-godišnje punoljetnosti države Hrvatske obznanjujem ovu knjigu mome narodu...», piše dr. Tomislav Đurasović u svojoj knjizi SVJEDOK OLOVNIH VREMENA, a u Predgovoru knjizi, od fra Šimuna Šite Čorića, čitamo: «... Trećim poglavljem zapravo počinje za hrvatsku povijest i nacionalna događanja dotičnog vremena ne samo najopširniji već i možda najvrjedniji dio knjige: sudbina hrvatskog iseljavanja i izvandominstva uvijek prožeta izravnim poli-

Pozdrav iz Rumunjske

Draga i poštovana Marina, uz iskrenu zahvalnost na pristiglom CroExpressu, šaljem iskren pozdrav i najljepše želje u Novoj 2013. godini. Puno radosti i uspjeha Vama i svim suradnicima! Na slici je nećak Daniel Milja Hatégan (7 godina), čita CroExpress, a dobio je i čokoladu. Veliko je oduševljenje izazvao novi broj CroExpressa! Ono što me pak osobito raduje jest da među Hrvatima iz Karaševa ima i onih koji žive u Njemačkoj i vidim, ponose se pisanjem o rodnom mjestu u dragom CroExpressu. Hvala Vam! Puno zdravlja i kreativne energije Vama i Vašim suradnicima! S iskrenim poštovanjem. Petar Hatégan (Rumunjska)

Ante Lerota Internationale Bestattung/Transport
Međunarodni prijevoz umrlih

ALBT

Ante Lerota

Theodor-Storm-Str. 15
71642 Ludwigsburg
Tel.: 071 41/ 92 62 79
Mobil: 0151/11 65 92 13
www.albt.de

brzo kvalitetno povoljne cijene 24 sata

BESTATTUNGEN KRIŽANČIĆ

Od 1899. u Wuppertalu -24 sata na usluzi

Više od 50. godina iskustva kod prijevoza pokojnika autom ili avionom za države bivše Jugoslavije, i za sve ostale države. Nudimo sljedeće usluge: sređujemo kompletne papire za prijevoz pokojnika, pomažemo kod sređivanja mirovine, socijalnih i drugih osiguranja...

Kod smrtnog slučaja u kući, staračkom domu, vršimo prijevoz u vlastitu klimatiziranu mrtvačnicu. Obavljamo pogrebe usluge diljem Njemačke.

KONTAKT:

Lettow-Vorbeck-Straße 43
42329 Wuppertal
e-mail: info@bestattungen-krizancic.de
www.bestattungen-krizancic.de

Mobil: 0162 - 70 288 14
Tel.: 0202 - 73 05 40

POGREBNO PAVIĆ

BESPLATNO SREĐIVANJE PAPIRA ZA 1 DAN,
ZA KOMPLETNE POGREBNE USLUGE (0-24h)

FRANKFURT
069 428 922 48
MÜNCHEN
089 12 03 44 66
STUTTGART
0711 740 99 215
FRANCUSKA
0033 671 848449

MOBIL: 0175 976 71 56

Bestattungen Šarić

Internationale Überführungen und Bestattungen
Mitglied im Bestatterverband

MITGLIED IM
DEUTSCHEN
BESTATTERVERBAND
Team mit fachgeprüften
Bestatter und
Bestattermeister
30 Jahre Erfahrung in
Deutschland

MEĐUNARODNO POGREBNO PODUZEĆE

KOMPLETNE POGREBNE USLUGE NA PODRUČJU CIELE EUROPE
NUDIMO: PRIJEVOZ PUTNIKA I OŽALOŠČENE RODBINE, TAXI,
PRIJEVOZ BOLESNIKA, IZNAJMLJIVANJE VOZILA

Njemačka (Reutlingen)
Stolzstrasse 15,
D-72762 Reutlingen
Tel.: 07121-32 02 62
Fax: 07121-33 78 89
Mobil: 0172-73 73 412

Stuttgart
Tel.: 0711-48 90 73 01

Frankfurt
Tel.: 069-40 56 26 62

München
Tel.: 089-62 14 69 40

Berlin
Tel.: 030-45 02 00 88

Švicarska (Zürich):
Tel.: +41 (0) 76 4 52 29 21

Austrija (Wien):
Tel.: +43 (0) 6 64 58 91 436

Hrvatska
Concordia Zagreb
Tel.: +385 (0) 1 286 45 78
Mobil: +385(0) 98 23 37 32

Trogir
Tel.: +385 (0) 21 88 71 77
Mobil: +385 (0) 98 23 37 32

Kontakt 24 h
0172-73 73 412

ILIJA ŠARIĆ BESTATTUNGEN – SIGURNO – BRZO - POVOLJNO
www.bestattungen-saric.de • saric@bestattungen-saric.de

POGREBNO (0-24h) ASANOVIĆ

BESPLATNO SREĐIVANJE PAPIRA ZA 1 DAN.

Posjedujemo kompletnu opremu.
Prijevoz pokojnika autom ili avionom, brzo i povoljno.

DÜSSELDORF 0211 545 84 998
BERLIN 0306 27 29 867
NÜRNBERG 0911 43 00 688
NIZOZEMSKA 0031 62 36 28 951
www.asanovic.de

Najbolje mjesto za oglašavanje

Želimo svima blagoslovljen Božić!
Wir wünschen Ihnen ein frohes Weibnau

CroExp
MJESEČNIK ZA ISELJENE HRVATE

NAKON ŠTO JE PAPA SAZVAO MEĐUGORSKU KOMISIJU - REPORTERI CROEXPRESSA U SVETIŠTU KRALJICE MIRA

CroExp
MJESEČNIK ZA ISELJENE HRVATE

KONTAKT:
ISERNHAGENER STR. 6
30161 HANNOVER
TEL +49 (0) 511 - 336 46 87
FAX +49 (0) 511 - 353 01 78
MARINASTOJAK@GMAIL.COM
MOBILE:
+49 (0) 172 - 515 23 27

BUKAL

POGREBNO PODUZEĆE
MÜNCHEN

089/ 48 00 47 65
0173/ 566 43 10
www.bukal.de

Zlatko Duzbaba

Održana Lička večer u Bad Cannstattu

U prostorijama sportskog centra Velebit u Bad Cannstattu je održana tradicionalna „Lička večer“.

U programu su sudjelovali folkloristi KUD-a „Tomislav“ HKZ Stuttgart, koji su

umjetničkim programom i igrokazom prikazali običaje naših starih.

Djevojke i mladići su u tradicionalnoj nošnji ličkog kraja izveli splet ličkih pjesama i kola. (zd)

Brigitte Zypries posjetila Hrvatsku katoličku zajednicu Darmstadt

Hrvatsku katoličku zajednicu u Darmstadtu posjetila je Brigitte Zypries (SPD), bivša njemačka ministrica pravosuđa i zastupnica u Bundestagu za Darmstadt i Darmstadt-Dieburg. U pratnji veleposlanika za integraciju Njemačkog olimpijskog sportskog saveza (DOSB), Ernesa Erka Kalača, Brigitte Zypries je obišla prostorije Hrvatske katoličke zajednice te se susrela sa župnikom fra Nediljkom Brečićem, predsjednikom župskog vijeća Edijem Zelićem, sestrom Anđelom Milas i krizmanicima

koji su došli u HKZ na pripreme i vjeronauk. Brigitte Zypries se zanimala za povijest Hrvatske katoličke zajednice u Darmstadtu, broj vjernika, aktivnosti zajednice i brojne ostale stvari. Posebno je prigodom susreta istaknula svoj stav glede zakona o dvostrukom državljanstvu koji bi se, u slučaju da SPD osvoji većinu na idućim parlamentarnim izborima, trebao mijenjati. Gostima je uručena monografija Hrvatske katoličke zajednice Darmstadt, a ujedno je dogovoreno i sudjelovanje Brigitte Zypries

es u sklopu „Hrvatskog tjedna kulture“, koji će se u svibnju u organizaciji Hrvatskog

svjetskog kongresa Njemačke i Hrvatske katoličke zajednice održati u Darmstadtu, a po-

vodom pristupa Hrvatske Europskoj uniji. (rce, foto: mediazazz agentur)

“Hrvatski iseljenici su prevareni, ali spremni pomoći”, tvrdi iseljenica Branka Ćubelić

Branka Ćubelić, djevojački Dembić, prije pedeset godina s roditeljima je iz ekonomskih razloga napustila rodno Drenje i otišla u Australiju i od tada, kako kaže, kao i većina iseljenih Hrvata, boluje od bolesti za koju nema lijeka, a to je nostalgija za domovinom. Branka za sebe kaže da živi očev san jer je on sanjao slobodnu i samostalnu Hrvatsku, a ona ju je i doživjela. No, kao i većina iseljenika, vrlo je kritična, tvrdi da pravna država još ne funkcionira, a najviše zamjera spo-

rost birokracije, “veze” bez kojih se ništa ne može riješiti. Nekadašnja Drenjanka, koja je sa svojom obitelji u poslovnom smislu uspjela u Australiji kritična je i što se tiče odnosa Hrvatske prema hrvatskim iseljenicima. Kaže da su iseljenici bili voljni ulagati u Hrvatsku, ali da su prevareni. “Dodite vi nama, ostavite vaš novac, a onda tko vas šiša”, iskreno iznosi stav o odnosu prema iseljenicima. No, i pored toga, brojni hrvatski iseljenici na druge načine nastoje pomoći, pa tako i naša sugo-

vornica, zajedno s prijateljima iz Australije kroz humanitarnu organizaciju Helpink Australia, koja se već dokazala u Africi, te s poznatim HTV-ovim ratnim snimateljem Matom Malbašom iz Sinja pokreće humanitarni projekt u Hrvatskoj. Osim pomoći ustanovi za smještaj osoba s retardacijom u Vrlici, plan je pomoći kroz slične projekte i drugim krajevima Hrvatske, najavljuje Mate Malbaša ne isključujući pomoć ni Đakovu, Osijeku, Vinkovcima i Vukovaru. (radio đakovo)

U Hrvatskoj više od 360 tisuća nezaposlenih

Broj osoba evidentiranih na Hrvatskom zavodu za zapošljavanje (HZZ) danas je prešao 360.000, a trenutni broj nezaposlenih je 360.799 osoba.

Na web-stranici HZZ-a također je objavljeno da slobodnih radnih mjesta ima 2.618. Hina piše kako trenutni broj nezaposlenih predstavlja dnevno stanje nezaposlenih osoba prijavljenih u evidenciji HZZ-a, a broj slobodnih radnih mjesta prikazuje koliko je trenutno raspoloživih slobodnih radnih mjesta prijavljenih HZZ-u i oglašanih na web-stranici Burza rada HZZ-a. - Podaci o trenutnom bro-

ju nezaposlenih i broju slobodnih radnih mjesta informativnog su karaktera i ovise o dnevnim događanjima koja nisu ravnomjerno raspoređena tijekom mjeseca, pojašnjava HZZ.

Zadnji službeni statistički podaci, koji su rezultat redovitog mjesečnog izvještavanja o stanju na tržištu rada, odnosili su se na studeni 2012. godine, kada je u evidenciji HZZ-a bilo registrirano 347.047 nezaposlenih, što je bilo za 4,1 posto ili 13.647 osoba više nego u listopadu, a za 14,9 posto ili 44.967 osoba više nego u studenom 2011. godine. (bitno.ba)

Dalmatinska večer u Esslingenu

Nakon malog odmora od božićnih blagdana i novogodišnjih provoda, kraj siječnja i početak veljače već tradicionalno donosi vrijeme „Dalmatinske večeri“ u Esslingenu. I ove godine udruge „Dica Dalmacije“ u prekrasnom ambijentu dvorane Neckarforum organizira događaj koji nijedna Dalmatinka i ni jedan Dalmatinac iz šire okolice Stuttgarta ne smije propustiti. Pogotovo ne ove godine, jer je glavni glazbeni gost četvrte po redu humanitarne „Dalmatinske večeri“ ni manje ni više nego Oliver Dragojević. Legendarnom splitskom pjevaču 2. veljače u 19 sati na pozornici Neckarforuma pridružiti će se šibenska klapa „Sebenico“, nastupit će i folklorno društvo „Ruža“ iz Filderstadta s raznim koreografijama, a mali guslar Andrija Artuković svakako će ugodno iznenaditi posjetitelje u Esslingenu. Kroz program „4. Dalmatinske večeri“ vodi Jadranka Čelik-Škugor. (Edi Zelić)

ISPUNILI SMO ŽELJU ROGERU FIELDU

Njemaac želi postaviti novi svjetski rekord

Prije nekoliko dana u našu redakciju javio Roger Field s molbom da u CroExpressu objavimo priču o njemu, uz nekoliko fotografija. Istaknuo je da pokušava kao privatna osoba postaviti svjetski rekord u količini objavljenih članaka u tiskovinama.

- U studenom 2012. godine moja priča je osvanula i na stranicama hrvatskog Playboya, a do sada je o meni objavljeno 1000 različitih medijskih artikala u više od 60 zemalja – ispričao je Field. I evo, Rogere, kao što vidite želju smo Vam ispunili!

Dakle, Roger Field je 67-godišnjak, rođeni Londončanin koji se u ranim tridesetima preselio u München, po zanimanju je inovator, ali i industrijski dizajner, piše Playboy. U Njemačkoj je 1968. upoznao Arnolda Schwarzeneg-

gera i počeo mu pomagati u učenju engleskog. Ubrzo su se sprijateljili, počeli zajedno odlaziti u teretanu, a Field i te kako dobro pamti da je Schwarzenegger bio "zvijer za volanom", da je, kaže, strepio za život svaki put kad bi sjeo pokraj Arnija na suvozačko sjedalo... Pamti i Schwarzeneggerovu rečenicu "Jednog ću dana postati

veliki glumac", premda dotad s filmom nije imao baš nikakve dodirne točke... Kao zaljubljenik u sviranje gitare i glazbu općenito, Roger Field se cijeli život susretao (i fotografirao) s mnoštvom glazbenih zvijezda kao što su Keith Richards, Ron Wood, Mick Jagger, Eric Clapton, Paco de Lucia, Frank Zappa...(ms)

Pisma čitalaca

1. Lijep pozdrav iz Klagenfurta, javljam se povodom članka dr. Tomislava Đurasovića koji ističe kako ima dokaze, da su iseljenici za ovih 20-tak godina uplatili 100 milijardi eura hrvatskoj državi. Naime, ja sam na zapadu nekih 10-tak godina i upoznajući malo kapitalni svijet, ne mogu shvatiti da iseljenici nemaju svoju iseljeničku stranku registriranu u sve tri domovine i da nemaju svoje fondove za razvoj i poticaj u poljoprivredi, hotelijerstvu, stočarstvu itd... i da u tim branšama zapošljavaju ljude i pomažu sirotinji na tim područjima. Ja osobno nisam neki expert... i nadam se da će jednoga dana netko od takvih stručnjaka doći i kod nas u Klagenfurt. (podaci poznati redakciji)

2. Posljednji CRO-EXPRESS bio je natprosječno dobar prije svega radi izvrsnih intervju s poznatim ličnostima. Ljudi

rado čitaju razgovore iz kojih mogu nešto naučiti. Možda bi trebalo napraviti seriju intervju s uspješnim Hrvatima u Njemačkoj. To bi moglo ići i preko interneta. Međutim, postoje i manje poznati ljudi ili oni za koje ne znamo, ali su postigli značajne uspjehe u svojim profesijama, no nisu poznati u javnosti. Što mislite o tome?

Pozdrav. Gojko Borić

3. Ne dajte se, najbolji ste i hvala što postoji te za nas (manje politike čuva zdravlje svih nas) Više druženja našeg naroda. (AH, obožavatelj iz Nürnberga)

4. Poštovana Marina, Nas u Domovini zadnjih dana i tjedana obuzeo je jedan istinski osjećaj ponosa, zbog poznatih događaja slobode naših generala i svih događaja koji su se zbili i koji su nam potvrdili da smo bili na ispravnom putu, premda smo i sami u to

Elizabetha, Iva, Valerija, Marijana, Goran i Denis iz Stuttgarta svim čitateljima CroExpressa žele zdravu i sretnu Novu godinu!

ponekad sumnjali. S isto toliko ponosa živimo sa spoznajom koliko naša zajednica diljem Europe i svijeta brine o Domovini, ali ne mogu preboljeti koliko mi malo brige pružamo našim najbližima u našem susjedstvu, Bosni i Hercegovini. Ponekad imam osjećaj da je ta granica najduža s našom braćom, kao visoki ne premostivi zid. Vidljivo je, koliko naša politika nema osje-

čaja za potrebe Hrvata u BiH, koliko smo ih ostavili u teškoj borbi za opstojnost. A baš taj dio je najčestitiji, najproduktivniji, najvjerniji dio hrvatskog naroda. Još se jedino tu rađaju duhovna zvanja, još su jedino tu obitelji s mnogobrojnom djecom. Koliko sam pročitao iz jednog dostavljenog broja, čini se da vaš, evo sad i naš list pokušava biti blizu našim sunarodnjacima, s infor-

macijama, novostima i vijestima, obavijestima, i nemojte se umoriti u tome. Neka vaš i naš list postane i ostane najčvršća veza među nama. Želim Vama osobno i Vašima, kao i listu sve najbolje u budućnosti, napose u ove blagdanske dane Božića i Nove godine. Ostajem s pozdravom u nadi i vjeri u bolju budućnost svih nas. (čitatelj iz Hrvatske, podaci poznati redakciji)

4 x dnevno Frankfurt - Zagreb
4 x dnevno München - Zagreb
svaki dan Frankfurt - Split
3 x tjedno Frankfurt - Dubrovnik
4 x tjedno München - Split

NOVO u ljetnom redu letenja 2013.
Erfurt - Pula
Frankfurt - Pula
Hamburg - Pula
Kassel - Split

A STAR ALLIANCE MEMBER

CROATIA AIRLINES

Croatia Airlines

Frankfurt (069) 92 00 520

München (089) 975 92 730

www.croatiaairlines.com

KRSTARENJA HRVATSKIM OTOCIMA

www.katarina-line.com

KATARINA line

M. Tita 75/I, HR-51410 Opatija
Tel: +385 51 603 400
Tel. UK: 0800 472 5589
Fax: +38551 271 372
e-mail: info@katarina-line.hr

- hotelski smještaj
- privatni smještaj
- apartmani
- ture Hrvatskom
- transferi i izleti
- turistička vođenja
- event i kongresi
- trajekti

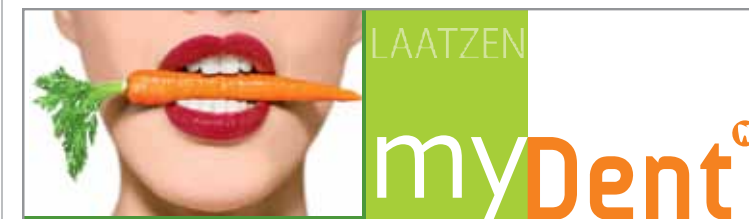
SELIDBE za HR i BiH
BRZO I POVOLJNO
M.I.A. transporti

Klarici 27 HR-10410 V. Gorica

tel/fax: 00385 1 6262585

mobitel: HR 00385 91 392 52 11

D 0049 160 401 70 62

Implantologija | Stomatologija | Ortodoncija

Stomatološka Ordinacija

H.-J. Perić, M.Sc.

Master of Science in Oral Implantology
Specijalist Dentalne Implantologije

Pettenkoferstr. 2A
30880 Hannover-Laatzen

T 0511 - 8 97 67 90

F 0511 - 8 97 67 929

M info@mydent-laatzen.de

U ISELJENIŠTVU JE STASALA NOVA GENERACIJA DAROVITIH NOGOMETAŠA

Braća Kovač nogometne bisere iz iseljenništva dovest će pod hrvatsku zastavu

Braća Niko i Robert Kovač, sinovi hrvatskih iseljenika koji su rođeni i odgojeni u Berlinu, preuzeli su vođenje mlade hrvatske nogometne reprezentacije. Dva brata iz iseljenništva kod preuzimanja te dužnosti naišli su na veliko oduševljenje hrvatske javnosti koja ih poštuje zbog njihova igračkog doprinosa u reprezentaciji Hrvatske. Poseban ugled i poštovanje uživa Niko Kovač koji je bio istinski kapetan i vođa Bilićeve reprezentacije koja nije imala sreće u Austriji da dođe do krova Europe. Mogli bismo do unedogled pisati i dvojici braće Kovač i njihovom odnosu prema svetom dresu koji su s takvim ponosom i poštovanjem nosili godinama.

Svi su uvjereni da će braća Kovač na čelu mlade reprezentacije napraviti uspjeh kakav do sada nisu postigli njihovi prethodnici, a što je još važnije postavljanjem njih na čelo mladih Vatrenih, predsjednik HNS-a Davor Šuker povukao je jedan od najboljih poteza otkako je preuzeo vođenje hrvatskog nogometa. Niko i Robert Kovač svojim primjerom i autoritetom kojega uživaju među hrvatskim iseljenicima bit će most između hrvatske nacionalne vrste i sve većeg broja kvalitetnih mladih igrača koji su, kao i oni, rođeni i žive u iseljeništvu a svojom kvalitetom plijene pozornost izbornika iz zemalja u kojima žive. Zbog toga ne trebamo strahovati da ćemo uskoro u hrvatskom nacionalnom dresu imati nasljednike Nike i Roberta Kovača, Josipa Šimunića, Ivana Klasnića, Mladena Petrića, Ivana Rakitića, te Au-

Boris Vukčević

Branimir Hrgota

foto-Dieter Wiechmann

Christian Silaj

Dominik Martinović.jpg

Grégory Sertić

Josip Drmić

foto-fcz.ch.jpg

Petar Franjić

Photo Sebastian Costanzo

Stefan Šimić

Stjepan Vuleta

foto-hattrick.ch

stralaca Antonija Šerića i Joeya Didulice u mladim igračima kao što su Ivan Paurević iz Fortune Düsseldorf, Tibora Čiče iz Švedske koji igra u Ceseni i Antonio-Mirko Čolak u Nürnbergu.

Nisu oni jedini. Tu je i Boris Vukčević iz Hoffenheima koji je nedavno doživio tešku prometnu nesreću na autocesti u Njemačkoj. On je rođen u Osijeku, ali je kao malo dijete s roditeljima došao u Stuttgart. Ivo Ilićević koji je nastupao za mlađe njemačke selekcije je na pragu reprezentacije. Francuz hrvatskog po-

drijetla Grégory Sertić iz Bordeauxa korak je do Vatrenih. Priča oko njegova nastupa za Hrvatsku aktualizirana je posljednjih mjeseci nakon njegovih odličnih igara u Francuskoj, pa neki spominju da bi ga izbornik Igor Štimac mogao već zvati na proljeće do kada treba srediti hrvatsku putovnicu. On je već nastupao za U-21 reprezentaciju Francuske. Njegov otac Jean je rođen u Francuskoj u koju je došao njegov otac Mile iz ličkog Brinje. Sertić se nogometno školovao u najelitnijoj francuskoj akademiji u Clairefontaineu,

a za sebe kaže da mu je najjače oružje razoran i precizan udarac – zbog «slobodnjaka» su ga znali uspoređivati s Juninhom... Švedska golgeterska senzacija zaludjela je velike europske klubove. Branko Hrgota je kao 18-godišnjak zabio isto toliko golova u prošloj sezoni za svoj Jönköping, a u četrnaest nastupa ove godine dodao još deset zgoditaka i pet asistencija. Doduše, sve to u drugoj ligi, ali ipak... Hrgota je lijevak, visok je 187 centimetara, može igrati na krilu ili u vrhu napada, a glavne odlike (osim, očito, sjajnog nju-

ANA-MARIJA I MARON MIKLAUŠIĆ GRADE PLIVAČKU KARIJERU

Sestre iz Frankfurta su plivački dragulji Offenbacha

Edi Zelić

Vrlo rijetko, ako ne i nepovoljno, prosječni građanin Frankfurta posjećuje Offenbach. Međutim, stvari su malo drukčije sa sestrama Anom-Marijom i Marion Miklaušić. Već gotovo pola godine njihovi roditelji Marel i Nenad svakodnevno ih prevoze upravo na ovoj relaciji iz grada na Majni u susjedni Offenbach. Naime, Ana-Marija i Marion vrlo su talentirane plivačice i od kolovoza brane boje Wassersportvereina 1923 Offenbach. Tri do četiri puta tjedno sestre idu na trening u Offenbach. Trener tamošnjeg kluba zapravo je slučajno došao u kontakt s Ana-Marijom i Marion, kada su plivale u Waldschwimmbadu u Offenbachu.

Uspostavilo se da bi se maturantice gimnazije Heinrich von Gaggen u Frankfurtu odlično uklopile u ekipu Offenbacha te je brzo postignut dogovor. Ana-Marija i Marion u Offenbachu napreduju mnogo bolje, jer je u manjem klubu lakše organizirati individualne treninige. Tri do pet puta tjedno u Offenbachu se trenira, a skupina od sedam mladih plivačica i u privatnom životu se odlično slaže. Na treninzima je glavni cilj popraviti tehniku plivanja i intenzitet. Na relaciji 100 m prsno Marion Mi-

klaušić je već popravila svoje najbolje vrijeme za 3,5 sekundi, na 50 m prsno trenutno je čak peta po redu najbolja plivačica svoga uzrasta u Hessen. Njezina sestra Ana-Marija popravila je svoje vrijeme na 50 m leptir za čak 4 sekunde. U Gelnhausenu na prvenstvu Hessena u malim bazenima, sestre Miklaušić ostvarile su nedavno iznova odlične rezultate. Pravi je to poticaj da se nastavi dalje napornim radom i treningom.

Za Novu 2013. godinu na programu talentiranih plivačica stoji trening kamp u turskom Belek. Tamo će biti odrađene bazične pripreme za prvenstvo Hessena na ljetu 2013. Zadovoljan nastupima hrvatskih plivačica je i trener kluba Peter Ortwein, svojedobni višestruki prvak Hessena i Njemačke. „Ana-Marija i Marion u Frankfurtu su vrlo dobro naučile osnove plivačkih tehnika. Nisu željele ići putem profesionalnih sportašica prije nego što završe školu i mislim da im je odabir našeg kluba u Offenbachu u tom smislu bio pravi potez“. Ortwein je u pun pohvala za roditelje Marel i Nenada. Bez redovnih prijevoza iz Frankfurta i odlične potpore roditelja tijekom natjecanja, Ana-Marija i Marion ne bi mogle ni trenirati ni postizati lijepe uspjehe.

U Offenbachu se nadaju nastavku odličnih rezultata i u novoj godini, u kojoj je jedan od velikih ciljeva kvalifikacija za ekipno prvenstvo na razini Njemačke. Iz Bezirkslige želi se doći u Bundesligu. Dalek je to put, ali i za najduži put je potrebno učiniti prve korake. Klub u Offenbachu je počeo koračati dovođenjem sestara Marion i Ana-Marije Miklaušić. Poželimo im sreću u Novoj godini i za sezonu.

VELIKI IZDAVAČKI POTHVAT CROEXPRESSA

I vaše je mjesto u najvećem hrvatsko-njemačkom poslovnom imeniku

Imenik

hrvatskih tvrtki u Njemačkoj

Prijave se primaju na email adresu:

croexpress.adresar@gmail.com

Zadnji rok za zaprimanje prijava bit će objavljen

u jednom od sljedećih izdanja CroExpressa

CroExpress
MJESEČNIK ZA ISELJENIŠTVO
1. izdanje 2013. broj 22

IVICA KOSTELIĆ

Junak snježnih staza

Za nekoga je uspjeh medalja, ali za mene je uspjeh raditi ono što voliš

Ilija Posavec/laudato.hr

U javnosti nam je servirana tvoja slika na postoljima, s medaljama oko vrata ili na svečanim dodjelama raznih priznanja. Ali sve je to zapravo svega 5% tvoga vremena. Onih 95% – treninzi, pripreme – nisu toliko ili uopće nisu popraćeni?

Da, ljudi su upoznati samo djelomice s tim. Dug je to put, jako dug ako se uzme u obzir da sam počeo trenirati sa 7 godina, a od 10-te sam godine potpuno posvećen tome. Da bi se uspjelo u skijanju, potreban je jako dug put. I zbog toga je skijanje težak sport. Neizvjestan je i morać posvetiti cijeli život tome, a da nikad nije sigurno hoćeš li uspjeti. Svima je to u teoriji jasno, ali tek kad čovjek na svom tijelu osjeti umor i bol, onda tek počinje shvaćati što je to. Mladi to danas teško razumiju, vide te samo kako se spustiš i to je to. Možda je to preveliko generaliziranje, ali općenito se stavlja težište na čovjekov intelektualni razvoj. Mislim da i Crkva, iako njen nauk kaže drugačije, u praksi tome pogoduje sa svojim isticanjem vrijednosti duše u odnosu na tijelo. Međutim, treniranje tijela i ovo što kažeš naučiti se na bol, naučiti se na umor... Ništa nije s tim usporedivo. Koliko god intelektualni razvoj, akademska ili znanstvena karijera zahtijevaju napor, fizičko naprezanje, odnosno trening, još je teži od toga.

„Prije starta i spusta u Kitzbühelu puls je 160 u mirovanju.“

Bivšeg svjetskog prvaka F1 Nikija Laudu jednom su pitali bi li se usudio spustiti niz Kitzbühel? Odgovorio je: „Lud jesam, ali glup nisam!“ Možeš malo dočarati kako spuštanje niz Streif

izgleda. Dobro je rekao. Skijanje je jedinstveno po tome što čovjek uz pomoć tih poluga koje imaju pancera, vez, skije svladava sile koje su mnogostruko veće od njega. Moraš znati da je u kompresiji u koju dođeš na 120–130 km/h onaj paralelogram sila nemoć. Inače, prošle su godine Švicarci napravili testiranje u Kitzbühelu na treninzima spusta i došli su do nevjerojatnih rezultata. Prije starta spusta puls je 160 u mirovanju. Poslije 15 sekunda u Mau-sefalle, to je onaj prvi skok i ona kompresija, puls se popne iznad 180 i ne pada ispod 180 do cilja. A kod nekih nije uopće pao ispod 190, a sile su bile nemoguće, puno više nego u formuli. Onda shvatiš kakvo je to naprezanje za organizam kada imaš puls iznad 150 u mirovanju. Skijanje je adrenalinski sport. To se ne smije zaboraviti. Slalom također. Što se tiče sigurnosti, skijaš nema bremze i drugo, a to je velik problem koji se treba riješiti u budućnosti, imate te poluge na nogama. Jedanput kad skijaš padne i ako mu skije ostanu na nogama, to je katastrofa jer onda počinje mljevenje toga, izokretanje. Ali skijanje je definitivno specifično po tome što, gotovo kao ni u jed-

nom drugom sportu, čovjek svladava sile koje su puno, puno veće od njegove snage. Režim tvog života? Što ti je oduzeo? Što ti je dao, odnosno što si njime dobio?

Svi mi govore o nekakvu odricanju. Ako to netko shvaća kao odricanje, to nije dobro. Bavljenje sportom je, kao prvo, privilegija. Posebno u današnjem svijetu. Ako si normalna ljudska jedinka, znaš što sve ljudi rade za novac i da je bavljenje sportom bajka. To je mogućnost tjeranja samoga sebe, pomicanje svojih granica, komunikacija sa samim sobom, to je prekrasno. Tako da ti na neki način sport pruža mnogo više od onoga što bi ti mogao pružiti tzv. normalan život. Premda, što znači normalan život? I moj je život normalan, nisam ja ništa posebno, nikakav nadčovjek, kao ni Janica ili neki drugi sportaši koje poznajem. Naravno, ne ideš u školu, ne ideš na maturu, ne ideš na pijanke, na zabave i ne možeš si priuštiti da bilo kad za vikend ideš na pecanje... Ali imaš druge užitke. Skijanje je meni uvijek bilo užitak. Sjećam se, kad sam bio u osnovnoj školi, pitaju me nedostaju li mi druženja s prijateljima, vršnjacima... Ali ja sam znao da se vozim 100

km/h na svojim nogama. Tko se od njih tako vozi na svojim nogama? Samo treba pravilno postaviti stvari ili da ti netko pomogne postaviti stvari, ako imaš sreće s roditeljima, i vidjet ćeš da je bavljenje sportom privilegija. A patnje, boli, operacije? Ima li to svoj pozitivan vidik?

Najveći je psihološki dobitak. Zapravo je to tisuću puta ponavljana izreka: „Što te ne ubije, ojačat će te!“ Ili će te satri. Ne možeš ostati isti, to je sigurno. Ako se prepustiš, onda ćeš izgubiti, predat ćeš se. Ako se ne predaš, onda možeš postati bolji. Teži put te samo čini boljom osobom. Meni je jedan od mojih trenera, kad sam bio klinac, rekao: „Znaš, postoji puno putova do vrha brda, pogled je samo jedan.“ Nisam baš puno razumio što mi je htio reći. Kad sam se strgao nekoliko puta, shvatio sam što je zapravo htio reći. Da su mnogi pobjednici koje ćemo gledati na nekim proglašenjima došli na vrh tog brda autom ili helikopterom, ali to gledatelji ne vide. Međutim, ako si ti došao po najvećoj strmini, ti si dobar penjač i ti si naučio puno više na cijelom tom putu nego čovjek koji je došao u autu. Zapravo, najbitnije se stvari u životu događaju na tom putu. A svi bježe od tog puta. Negdje sam pročitao da svi putovi imaju nešto zajedničko. Ne vode nikamo. Međutim, jedini putovi imaju srce, a drugi nemaju srce. Onaj put koji ima srce ispunjava te i čini te boljim. Na onom koji nema srce teško ti je, mučiš se. Na kraju oba su puta ista samo što ovaj koji je išao po putu koji ga je ispunjavao, kojeg je prihvatio, on je kroz to postao bolji čovjek. Ja sam prilično religiozan čovjek i znaš li koliko sam se puta pitao: „Za-

što ja? Kako ja moram cijelo vrijeme biti u bolnici?“ I ništa. Jednostavno sam rekao sam sebi da neću odustati i svaki put kad bih se polomio, rekao bih: „Bože, ne znam kakav je to test, ali kakav god da je ja ću ga proći.“ Na kraju kroz to puno toga naučiš.

Koliko sport može pomoći u izgrađivanju osobnosti?

Ja čvrsto vjerujem u riječi Abrahama Lincolna: „Ne možete ne uspjeti osim ako odustanete.“ Znači, ne možete ne uspjati. Ako odustanete, onda sigurno nećete uspjati. Za nekoga je uspjeh medalja. Ali nije to uspjeh. Uspjeh je raditi ono što voliš i da te to zadovoljava. Ako si 30., 50., a dao si sve od sebe i uživao si u tome što si napravio, i to je uspjeh. To je teško objasniti ljudima. Uspjeh je za njih samo ako si prvi. I to je ono ako govorimo o putu. Ako te put ispunjava, već sam taj put je uspjeh. Da se držiš na svojim nogama i da ne odustaješ. Spomenuo si religioznost. Kako uklapaš element religioznosti u sportu?

Upravo ovo što sam rekao, sport je najteži put od svega što možeš poduzeti jer je to, neću reći mučenje, ali stalno moraš prelaziti vlastite granice u tome i sport je vrlo iskren. Onako kao što si trenirao, tak' će biti. Drugo je što sam ja imao put koji je zahtijevao i koji je definitivno oblikovao moju religioznost jer često se nemaš na što drugo osloniti nego na vjeru. Pojedini ljudi tumače da kada im dobro ide u životu, Bog je uz njih, ili ga sigurno ima, ali kad je loše, ili ga nema ili ih je napustio. Teško je to, jako teško. Zbog toga ti velim, kad se počinješ trgati jedno za drugim kako se meni događalo. Jednostavno nisam mogao doći do zračka, tada sam mislio: „Pa čekaj malo, što je to?“ Ali isto tako

je bilo s rezultatima. Znači, ili ćeš se predati ili nećeš. Tko god je imao konflikt s Bogom na kraju ili se može predati ili će postati još bliskiji s njim. Ja sam postao još bliskiji. Kao prvo, nisam se mogao otarasiti toga. Nisam postao religiozan zato što sam se strgao. Ja sam i prije bio religiozan. Velik sam dio djetinjstva, zahvaljujući ocu, hvala Bogu, proveo u prirodi, a moj stari je rekao: „Priroda je jedina stvar na svijetu koja te može podsjetiti da si čovjek.“ I ako imaš uši i oči i nos, onda shvatiš u mnogo prilika da Bog postoji i da je on cijelo vrijeme tu, cijelo vrijeme oko nas i onda polagano počinje taj dijalog. Svatko ima svoj osobni odnos. Ja govorim o svojem odnosu. Za mene je to uvijek bio dijalog i danas je.

Ali dobro uvijek na kraju nekako ispliva.

Zato što je vjera općenito, vjera u bilo što, prvi pokretač čovjeka i ljubav prema tome. Tebe ne pokreće ništa materijalno. Nego, htio sam reći što se tiče Crkve i duhovnosti i tijela. Crkva je bila najjača kad je uspjela ujediniti tijelo i duh. Tijelo Crkve su vjernici, a najjače tijelo Crkve jesu mladi vjernici. Ima još jedna jako bitna stvar koja se ne smije nikako zaboraviti. Bog se utjelovio u Isusu Kristu jer da je bio samo duh bez tijela, ljudi ga ne bi mogli toliko dobro pojmiti. Tako da tijelo, koliko god bilo naizgled bezvezno, ima ogromnu vrijednost jer

se Isus utjelovio. Znači, Bog se utjelovio i stavljati toliku težinu na duhovnu stranu, zane-marujući tijelo, s jedne je strane jasno, s druge ne zbog toga što je Isus bio čovjek. I drugo, govorim da duh bez tijela ne znači ništa jer postoji uvijek dva zakona. Postoji zakon ljudski i zakon Božji. Na ovom svijetu vlada ljudski zakon, nažalost, ali tako je i to se neće promijeniti. To je ono što kaže: „Dodi kraljevstvo tvoje.“ Mi bismo htjeli da dođe kraljevstvo Božje, ali nažalost to sad neće biti, to je sad nemoguće. Crkva je zastupnica Božja na zemlji. Na zemlji, ne u zraku. Znači, nama trebaju tijela. Meni je jedan od najfascinantnijih likova u povijesti Ignacije Lojolski. On je bio vitez. Nije bio uredski frajer, bio je fizički jak čovjek. Osnovao je isusovce koji su bili jako fizički pokret, bili su vrlo konkretan pokret. Osobno me je oduševio onaj susret mladih s Papom Benediktom, to nam treba. To je snaga...

Koja bi po tebi bila bit sporta?

Rekorder švicarskog Wengena

Ivica Kostelić postao je prvi skijaš u povijesti koji je na jednom skijalištu 12 puta u karijeri ostvario plasman na postolje. Slalom u švicarskom Wengenu okončao je na trećem mjestu. Nije Kostelić uspio slaviti i četvrtu godinu zaredom u Wengenu, ali se deveti put u karijeri plasirao na slalomsko postolje u poznatom švicarskom zimovalištu (tri puta u kombinaciji). Ukupno mu je ovo 54. pobjedničko postolje u Svjetskom kupu u karijeri i prvo slalomsko nakon 22. siječnja prošle godine i trećeg mjesta u Kitzbühelu. (dnevno.hr)

Srž sporta je ono što sam rekao za Sljeme. Ono što povezuje amatere sportaše i profesionalne sportaše, što bi nas sve trebalo povezivati, bila je jedna Nikeova reklama: „Novac ne čeka na vrhu brda. Slavlje ne čeka na vrhu brda. Slavlje ne znači ništa jer postoji uvijek dva zakona. Postoji zakon ljudski i zakon Božji. Na ovom svijetu vlada ljudski zakon, nažalost, ali tako je i to se neće promijeniti. To je ono što kaže: „Dodi kraljevstvo tvoje.“ Mi bismo htjeli da dođe kraljevstvo Božje, ali nažalost to sad neće biti, to je sad nemoguće. Crkva je zastupnica Božja na zemlji. Na zemlji, ne u zraku. Znači, nama trebaju tijela. Meni je jedan od najfascinantnijih likova u povijesti Ignacije Lojolski. On je bio vitez. Nije bio uredski frajer, bio je fizički jak čovjek. Osnovao je isusovce koji su bili jako fizički pokret, bili su vrlo konkretan pokret. Osobno me je oduševio onaj susret mladih s Papom Benediktom, to nam treba. To je snaga...

Znaš zbog čega je šteta. Šteta je zbog toga što nam tijelo pruža tu mogućnost. Neki

ljudi, nažalost, nemaju tu mogućnost, ali većina nas ima. Pruža nam mogućnost da se gledamo u drugoj dimenziji, moć sučeljavanja, prelaženja sama sebe, ignoriranja sama sebe, ignoriranja te boli. Ono što je mene najviše ohrabrilo na mojem putu, trenutak inspiracije koji mi je jako pomogao: na pretposljednjoj operaciji križnih ligamenata bio sam potpuno slomljen, cijeli tom se radi. Hodati je još uvijek comfort zona, trebaš izaći iz comfort zone. Kršćanstvo potiče suočavanje, ne blokiranje. To je sport. Ti se želiš i u svojem vjerskom životu sučeliti s onim što te muči. Ne želiš to blokirati jer ako blokiraš, ne rasteš. Jedino ako se sučeliš, pobjeđuješ i rasteš. Jer blokiranje nije pobjeda. To je to, što je sučeljavanje. Ako hoćio pretrčati. Moram ići – to je najvažnije od svega. To je prva stvar zbog čega je tijelo slabije od duha zato što duh uvijek ide dalje. Tebe duh tjera da ideš dalje, on tjera tvoje tijelo, ali duh ništa ne bi mogao da nema tijela. Dualnost duha i tijela vuče svoje korijene iz grčke filozofije, ali katoličanstvo na čovjeka gleda kao na jednako vrijednu cjelinu duha i tijela. Znaš zbog čega je šteta. Šteta je zbog toga što nam tijelo pruža tu mogućnost. Neki

ODRŽAN TOPAS CUP 2013 U STUTTARTU

Pobjednik turnira Nafi Stuttgart

Zvonimir Bošnjak

Po drugi puta održan je u Stuttgartu veliki dvodnevni dvoranski turnir u malom nogometu pod nazivom Topas Cup. Organizatori su bili omiljena destinacija mladih, Cafe Topas i nogometni klub Croatia-Zagreb iz Stuttgarta. Veliki novčani nagradni fond i lokalno rivalstvo privukli su mnoštvo ekipa (32) među kojima su se našli sastavi i pojedinci iz Austrije, Švicarske i Hrvatske, što je uvelike doprinijelo kvaliteti i atraktivnosti natjecanja.

Posjetitelji su dva dana uživali u napetim dvobojima i majstorijama znalaca ovog popularnog sporta. Nakon objave rezultata prvog dana natjecanja i razigravanja po grupama u nedjelju su u kup sustemu do samoga kraja došle četiri ekipe. Titulom najboljih zasluženno su se okitili igrači okupljeni pod imenom NAFI Stuttgart, inače prošlogodišnji finalisti za koje nastupa i nekoliko naših igrača. U finalu su pobijedili domaću mješovitu momčad HS montage tehnik. Treće mjesto zauzeli su jedni od fa-

vorita, ekipa Cafe Bara Tolipas dok su četvrti bili Beton Boysi iz Münchena. Za najboljeg igrača proglašen je Adnan Akcay iz pobjedničke momčadi, najbolji strijelac bio je Franco iz Beton Boysa dok je najbolji vratar bio Alen Bukvić iz HS montage tehnik. Sve pohvale pripadaju organizatorima na vrlo dobro pripremljenom i vođenom turniru te posebno voditeljima i sponzorima ekipa koji su se potrudili okupiti respektabilne igrače što je ovaj turnir učinilo nesvakidašnjim i nadaleko poznatim.

KK KOMUŠINA I DALJE PRI VRHU REGIONALNE LIGE

Hrvatska košarkaška senzacija iz Haiterbacha

Edi Zelić

Košarkaši KK Komušine iz Haiterbacha prava su senzacije regionalne košarkaške lige u Baden-Württembergu. Nijedan hrvatski košarkaški klub u Njemačkoj do sada nije igrao na tako visokom nivou, a kao novajlija u ligi Komušina se trenutno bori čak za ulazak u još jedan veći ligaški rang. Nakon velike serije pobjeda krajem 2012. godine, Komušina je novu godinu započela pobjedom i porazom. Zahvaljujući borbenom duhu i spektakularnom preokretanju rezultata, košarkaši Komušine slavili su u prvoj ligaškoj utakmici u novoj godini protiv odličnog sastava

panthers Schwenningena. U vrlo intenzivnoj i brzjoj utakmici Komušina je uglavnom poentirala putem Amerikanca Elliota i bivšeg bundesligaškog igrača Sasche Kesselringa. Odlični u redovima našeg kluba bili su i Domagoj Buljan te Slaven Ponjavić. „Uspjeli smo u drugom polu-

vremenu protiv Schwenningena povećati agresivnost i angažman na terenu. Zatvorili smo gostima prostor sjajnom obranom. Uz pomoć publike, nije nas se moglo više zaustaviti. Pokazali smo da smo dobra momčad i da se možemo natjecati sa svakim protivnikom ako igramo do-

voljnim intenzitetom“, rekao nam je trener Mario Marić.

Za Komušinu su protiv Schwenningena igrali: Olaitan Adeboyeku (7 poena), Domagoj Buljan (13), Al Elliott (24), Daniel Cavara, Sascha Kesselring (14), Benin Halilović (2), Burim Haljilji (2), Marian Lischka, Mario Marić, Edris Naim (6), Slaven Ponjavić (4), Arber Shabani (10). U drugom ovogodišnjem nastupu Komušina je izgubila utakmicu na gostovanju u Fellbachu, u infarktnoj završnici naši košarkaši iz Haiterbacha izgubili su od Fellbach Flashersa rezultatom 72-73. SV Fellbach slavio je i na samom početku u Haiterbachu, a i u uzvratu se poka-

zao kobnim protivnikom za Komušinu. Fellbach Flasherse predvodili su odlični hrvatski igrači Jure Zelić (26 poena) i Tomislav Martinović (15 poena). Samo 0,9 sekundi prije kraja susreta playmaker Fellbacha Markus Gekeler pogodio je jedno slobodno bacanje i tako razalostio fenomenalne i neumorne navijače „Krvave sikire“ iz Haiterbacha. Za Komušinu su u Fellbachu igrali: Olaitan Adeboyeku (3 poena), Domagoj Buljan (12), Al Elliott (24), Sascha Kesselring (17), Marian Lischka, Burim Haljilji (2), Mario Marić, Edris Naim (4), Slaven Ponjavić (9), Robert Balukčić, Arber Shabani (1).

IMOČANIN MIJO LEŠINA KARIJERU NASTAVLJA U NJEMAČKOJ

Vani sam otišao zbog narodnjaka

Zoran Paškov

Mnogi još pamte njegov prekrasan glas iz popularnog "Showtime" Nove TV, gdje je s drugim mjestom osvojio simpatije publike i stekao obožavatelje koji ga nisu zaboravili premda je već godinu dana odsutan sa hrvatske glazbene scene. Uspješno je nastu-

pio i na Dori, a riječ je o dvadesetšestogodišnjem pjevaču Miji Lešini, Imočaninu koji je nakon svega odlučio glazbenu karijeru izgraditi u Frankfurtu, u Njemačkoj. U jednoj godini puno se toga promijenilo u životu mladog pjevača. Oženio se Njemicom, dobio kćerku Miale i smršavio, ni manje ni više nego pedeset kilograma. Zato ga danas i nije lako prepoznati.

- U Hrvatskoj me poznaju iz glazbenog Showtime Nove TV, ali to mi nije dovoljno, želim u glazbi postići više, izgraditi karijeru. Glas mi je u tome najveći kapital. Situacija na domaćoj glazbenoj sceni nije nimalo ružičasta. Tržište sve više preplavljuju narodnjaci i druga šund glazba. Sve je manje „zvijezda“ koje mogu dobro živjeti od svojih gaža, puno je njih koji krpaju kraj s krajem. Zbog toga sam odlučio svoje mjesto pod suncem tražiti na njemačkom glazbenom tržištu gdje sam već snimio jednu pjesmu,

a imam i svoj band, te dobre kontakte s menadžerima. **Imali ste 151 kg, u kratkom vremenu smršavjeli ste 53 kg. Jedna manekenka ne može vjerovati da na vama ništa „ne visi“. Što Vi na to kažete?**

To nije bilo više za izdržati. Mislio sam da ću na sceni naprosto puknuti, jednostavno eksplodirati, čvrsto sam odlučio da moram smršavjeti. Danas jedem puno zdravije. Izbacio sam kruh, slatkiše, slatko gazirano piće, i udario po treningu. Najviše treniram borilačke vještine, nogomet i tračanje, ponekad i do iznemoglosti, a tada kilogrami sami odlaze. Cilj mi je spustiti se do 90 kg, ali ne znam da li ću u tome uspjeti, jer kao da se nešto u meni buni, čujem onu narodnu izreku je...š čovika ispod sto kila.

Kako da ste se odlučili napustiti domaće tržište i otići vani?

Ja sam rođen u Njemačkoj i tu sam proveo najveći dio mladosti, u Hrvatsku sam otišao sasvim slučajno, poveđen pjesmom. Mislio sam da

imam šanse na hrvatskoj glazbenoj sceni. A i sami vidite koliko puno vrsnih glazbenika u Hrvatskoj se ne može probiti na sceni, a niti živjeti od glazbe. U Njemačkoj sam okušao sreću na njihovim glazbenim natjecanjima i mogu kazati da sam zadovoljan. Testirao sam svoje glazbene kvalitete i vidio da imam šanse za uspjeh, osnovao sam i glazbenu skupinu. Trenutno radim s jednim poznatim njemačkim producentom koji u Frankfurtu ima jedan od najvećih glazbenih studija u Njemačkoj i vrhunsku glazbenu ekipu. **Ipak, hrvatskoj glazbenoj sceni ne namjeravate reći zbogom?**

Za naše tržište već sam snimio pjesmu "U nama", koju smo napisali kolega Predrag Martinjak i moja malenkost. Pjesma je radiofonična i vjerujem da će se dopasti publici a govori o ljubavi. Hrvatsku scenu neću zaboraviti i uskoro želim snimiti duet s Olibeni favorit i za njega sam napisao jednu pjesmu, koja će mu se, vjerujem, dopasti a ko-

liko znam i on mene cijeni kao mladog pjevača, što je nedavno i izjavio u medijima. Vjerujem da bi naš duet bio uspješan i na njemačkom tržištu. I Toše Proeski, Bog mu dao pokoj duši, je pjevač koji se rađa jednom u sto godina. Posebno cijenim Jacka Houdeka, klapu Cambi, Ivanu Husar i to je to! **Što za vašu novu figuru kaže Vaš prijatelj Jack Houdek?**

Veseli ga da sam uspio u svojim namjerama, ali mi nimalo ne zavidi, jer kaže, on kod sebe ne bi ništa mijenjao jer se dobro osjeća sa svojim kilogramima. Jacka izuzetno cijenim zbog te njegove iskrenosti, skromnosti i duhovitosti s kojom me često zna oduševiti i nasmijati do suza. On je veliki pjevač.

Nedostaje li Vam Dalmacija?

I te kako, posebno otkako sam u Njemačkoj. Moj Imotski i moji Runovići nikada me ne ostavljaju na miru. A zato su najzaslužniji moji roditelji koji su mi kao gitarbajteri od ranog djetinjstva ugradili ljubav prema rodnom kraju, tako da svaki put pucam od sreće kada krenem put Dalmacije.

NASTAVLJA SE NEGATIVNI TREND

Hrvatske zvijezde preskupe iseljenicima

Zoran Paškov

Hrvatske glazbene zvijezde preskupe su bogatim iseljenicima iz dijaspore, što se moglo vidjeti i na proteklom novogodišnjim dočecima.

Unatoč tome što je Njemačka slovi za najzanimljivije tržište naših glazbenika, nigdje nije bilo Stavrosa, Prljavog kazališta, Zečića, Jole, Rozge, Severine, Thompsona, a ni manje poznatih glazbenih sastava. Jednostavno, preskupi su da bi ih angažirale hrvatske udruge i ugledni ugostiteljski objekti koje vode Hrvati. Od estradnjaka iz Lijepe naše nastupila je jedino Emina

Arapović s bandom "Oldtimer" iz Zagreba. Kako doznajemo, Arapovića je za novogodišnju gažu u Martinsee u Heusenstammu dočela daleko manje nego što su znali zaraditi hrvatski glazbeni "vukovi".

S obzirom na to da je Hrvatska u gospodarskoj recesiji mnogi biznismeni iz dijaspore se pitaju: Tko zapravo plaća tako skupe pjevače, od kojih neki dosežu i 30 tisuća eura, što su iznosi na kojima bi im pozavidjeli i neki njemački popularni pjevači? Očito kad je zabava i fešta u pitanju u Hrvatskoj ništa nije preskupo.

- Mi smo jednostavno za-

dovoljni s našom gažom. Imali smo novogodišnju nastup u Zagrebu za gotovo istu cijenu, ali odlučili smo se i ovu Novu godinu dočekati u Njemačkoj, jer nam je cilj u 2013. više nastupati ovdje među našim iseljenicima, jer se na hrvatskom tržištu i te kako osjeća kriza, pa su uspješni samo oni najpopularniji, poput Jole, Stavrosa, Rozge... - ispričali su nam Emina Arapović i dečki iz Oldtimer banda.

- Cijene kolega za novogodišnje dočেকে ne želimo komentirati, jer svakom radi onako kako misli da je za njega najbolje - smatraju Emina i Oldtimeri, koji su

oduševili publiku u srcu Njemačke. A organizatori u Njemačkoj iz brojnih hrvatskih udruga i ugostitelji tvrde da im se ne isplati organizirati doček samo da bi isplati hrvatske glazbene zvijezde, dok im, kako doznajemo, neke od hrvatskih zvijezda uzvraćaju da su sami krivi jer na "dočeku" ne mogu okupiti dovoljan broj posjetitelja. Bilo kako bilo u dijaspori će

i ubuduće biti sve manje hrvatskih zvijezda. Jedino im za sada ostaju sigurni angažmani u poznatoj glazbenoj agenciji «Rokaro numen» iz Neussa, u vlasništvu menadžera Roberta Martinovića, poznatog po organizaciji velikih koncerata naših zvijezda na kojima se zna okupiti i 10.000 tisuća ljudi. Bar tako je bilo nedavno na Hrvatskoj noći u Frankfurtu.

INTERVJU TIHANA HARAPIN ZALEPUGIN

Valerija Šestić sve ostavlja bez daha

Jako dugo ste u ovom poslu, što kao manekenka, što kao modna menadžerica. Možete li, za one koji ne znaju, ukratko opisati svoj modni put?

Ljubav mode i mene započela je još u vrijeme mog studiranja. Priznajem da sam zavljepla posao modela, uživala u snimanjima, presvlačenju, putovanjima... Diplomom ekonomistice spremila sam negdje duboko među osobne dokumente i krenula putem koji me ispunjava još danas. Tek nakon napunjene 30-e ušla sam u stalni radni odnos - ali opet estradnog tipa. Dvorana Lisinski bila je moj drugi dom skoro 15 godina. A onda se dogodio poziv Direkcije Miss Hrvatske. Pet nezaboravnih godina i imena poput Anice, Branke, Vanje, Martine, Andje, Lejle... Ne moram posebno naglašavati koliko su to i danas prekrasne i zanosne žene, majke i uvijek rado viđeni gosti na eventima. Nakon oduzimanja titule Lejli (tada Šehović) napustila sam Direkciju i napokon skupila hrabrost krenuti samostalno. 1998. pokrećem agenciju Talia Model. Eto, to bi bilo u najkraćim crtama. Ali još kao djevojčica, koju je majka uvijek nastojala lijepo odjenuti, duboko u sebi sam gajila želju da osvanem u svijetu mode. I još uvijek se ne dam!

Već gotovo 16 godina vodite jednu od najpoznatijih hrvatskih modnih agencija. Jeste li zadovoljni radom i rezultatima Talia modela?

Da, da, prezadovoljna sam sa svojim djevojčicama i onima što su i kako su to postigle. Niti jedan put nije jednostavan i uvijek se pojavi neki novi problem. Taman kad pomislim da sam savladala sve situacije - opet neko novo iskušenje. Ali razumijemo se, razgovaramo, ponekad ja po-

pustim pred njihovim argumentima - češće one saslušaju moj savjet. Danas su neke i liječnice, odvjetnice, ekonomistice... Dolaze nove. Najsretnija sam kad mi klijent javi: "Vidi se da su Talia"! Ta rečenica govori sve. Moja je želja bila da imam mlade, lijepe, mudre i školovane dame. Mislim da smo zajedno to i postigli.

Kako pronalazite potencijalne modele?

Najsretnija sam kad mi se djevojka javi sama. To je već dobar znak da želi, da ima ambiciju i da će znati iskoristiti svojih nekoliko godina života kao model. Jer, modeling je ipak samo jedan usputni životni trenutak - nikako konačno rješenje. Uglavnom me zaista i kontaktiraju same. **Koje sve fizičke i psihičke predispozicije danas moraju imati djevojke koje se žele baviti manekenstvom?**

Fizički: uspješan model mora biti prirodno tanak, čistog tena, skladne građe, visine od 175 do 181. Kad je ta komponenta koliko-toliko zadovoljena, na scenu stupaju ono mnogo kompliciranije: samopouzdanje, upornost, odgovornost, ambicija, samostalnost, sigurnost, energija, simpatičnost, komunikativnost... Djevojka si ne smije dozvoliti da na nju utječu želje drugih, već vlastita snaga i volja za uspjehom. Ne smije tražiti razloge i izgovore da ne ide, već samouvjereno krenuti tamo gdje je pozvana. **Kristina Šalinović je bez sumnje jedna od najvećih i najljepših priča hrvatskog modelinga u posljednjih nekoliko godina. Kakav je vaš privatni i profesionalni odnos i kada ste uopće shvatili da je pred njom velika karijera?**

Da, Kristina je jedinstvena i neponovljiva! Ugledala sam

ju na jednom castingu i poželjela da bude moj model - jer tog trenutka sam u njoj osjetila svjetski uspjeh. Nije mi bilo jasno što zapravo još radi ovdje! Svemir se pobrinuo da mi se ta silna želja pretvori u realnost i Kike je krenula putem koji ju je naprosto čekao. Naš odnos bih nazvala prijateljsko-poslovnim, što uostalom gajim s većinom svojih modela.

Hoće li Kristina još napredovati ili je već ostvarila svojevrstan vrhunac karijere na svjetskoj sceni?

Ha-ha! Kad bih imala čarobnu kuglu, mogla bih odgovoriti na ovo pitanje. Duboko vjerujem da ona može još mnogo! Ovisi koliko će izdržati i htjeti, koliko će vjerovati u svoj san i da li će poželjeti neki mirniji i intimniji način života. No, prostora za njezin napredak ima još mnogo i moja je želja da mudro iskoristim ono što joj sudbina podari. U svakom slučaju, ušla je u modnu povijest Hrvatske kao jedina djevojka koja je snimila nekoliko editorijala za Vogue, što je san svakog modela. **O naslovnicama i ne govorim! Kako ste otkrili mladu Valeriju Šestić, koja je već ostvarila velike uspjehe na svjetskim modnim pistama?**

Valerijina majka odigrala je

ključnu ulogu. Nazvala me i predložila da upoznam njezino dijete. Od tog pogleda ostala sam bez teksta - ispred mene se pojavila djevojka koja zaista ostavlja bez daha! Preljepa, zanimljiva, visoka, mila, sjajno građena, draga i skromna. Odmah sam krenula u akciju, a ona na fotografiranje u Milano, New York i - nastalom gajim s većinom svojih modela.

Koja su to nova Talijina lica na koje treba obratiti pozornost?

Imam nekoliko imena koja svakako treba pratiti: Marija, Anita, Lucija, Tea, Lea, Veronika, Dina... A očekujem puno i od Nives, Alme, Mateje, Ivane, Josipe, Antonije... Neka ostane bez prezimena, da ne ureknem!

Neizbježno pitanje - mogu li djevojke bar pristojno zaraditi na hrvatskom tržištu?

Pristojno da, ali previše ne. Već prošle godine osjetio se manji broj revija, kampanja, visine honorara su pale, modnih magazina je sve manje. Mislim da ovu godinu trebamo preživjeti, a sljedeća bi trebala modu vratiti na mjesto koje ona zaslužuje. Već nekoliko puta ponavljam - kada se opet pojavi pravi tjedni modni magazin, to će biti znak da oporavak počinje. Nekad smo ih imali nekoliko!

Najljepša, najposebnija, ili jednostavno - vama najdraža svjetska manekenka svih vremena?

Nikada nisam posebno voljela Heidi Klum, ali nakon što sam pogledala dokumentarni film o njezinom životu - postala je moj idol i primjer osobe koja je upornošću i silnom željom ostvarila svoj san. Znala je što želi i nevjerovatnom snagom odolijevala preprekama koje su ju čekale na svakom koraku. Nitko joj ništa nije obećavao, često su ju sputavali i odgovarali, ali ona je znala da će uspjeti. Sama, uporna i snažna! Naravno da na popisu posebnih i sjajnih modela imam sasvim druga imena, ali danas nju izdvajam kao primjer karaktera koji ju je doveo do cilja.

Najljepša Hrvatica?

Ne taktiziram, ali zaista ne bih izdvojila niti jednu. Ima ih prelijepih, manje ili više uspješnih... Ali nije naše da sudimo. Svatko ipak bira svoj put do sreće, i svaka od njih je sretna onoliko koliko i kako je sama odlučila. Ali izuzetno se ponosim djevojkama koje su u moje vrijeme rada kao casting menadžera Miss Hrvatske i zvanično bile proglašene najljepšima. Svaka na svoj način ima trajno mjesto u mom srcu.

Trošite li puno na odjeću i kako biste opisali svoj stil?

Obožavam shopping i zapravo ne znam da li mi je to mana, hobi ili prednost. Volim se nagraditi i za tugu, i za radost. Uvijek pronađem nešto na čemu "piše moje ime". Ne, nije to mnogo novaca - jer ipak pazim gdje pronalazim te natpise! Volim biti odjevene na natpise! U jednom ili dva tona, asimetrično, pomalo drugačije. Ne pratim trendove, već kupujem ono što će mi se uklopiti u već postojeći sadržaj ormara. Možda je nekome to jednolično, ali ja ipak uvijek napravim neku ludost u detalju: torbi, cipeli, rukavicama, prstenu, satu! Tko me poznaje, zna o čemu govorim. Zimska roba uglavnom

Dvadesetdvogodišnja **KRISTINA ŠALINOVIĆ** je rođena u Splitu, najtraženija je hrvatska manekenka i prva Hrvatica sa snimljenih nekoliko editorijala u magazinu Vogue i naslovnicom. To je apsolutno top pothvat u fashion smislu. Kristina je ukasila i stranice magazina Wonderland za studeni 2012.

VALERIJA ŠESTIĆ je rođena u Švicarskoj. Iako ima tek 16 godina, nova miljenica Marca Jacobsa već se može pohvaliti impresivnim CV-jem. Nosila je hrpetinu revija A kategorije (Donna Karan, Giles, Blumarine, Topshop Unique, Cushnie Et Ochs, Dolce & Gabbana, Ferre, Dsquared2, DKNY, Carolina Herrera, Armani, H&M...), a ukasila je i reklamne plakate D&G-ja za proljeće 2012. Kod nas je u magazinu Glorija proglašena za jednu od najuspješnijih osoba u Hrvatskoj u 2012. godini. Pred njom su vrata modnog svijeta širom otvorena i ovo je sigurno samo početak.

je crna, siva, smeđa. Ljeti sam bež i bijela, a obožavam samu sebe iznenaditi žutim ili oranz komadom odjeće. U svakom slučaju, nikad ne pokazujem previše i volim biti zamotana, pomalo tajanstvena. **Koje domaće modne dizajnerice cijenite?**

Loredana Bahorić, Adrijana Subotić, Ksenija Vrbanić, Madame Demode i Ogi Antunac imaju glavnu riječ u mom ormaru. Duboko se klanjam Ketii Balog - neponovljiva! Ali gotovo svaki tjedan navratim u Vilu shop, mali dućan koji je prepun modnih izazova raznih dizajnera - ponajviše iz Istanbula. Vrlo su kreativni, drugačiji i - povoljniji. U ovom trenutku to im je zaista izuzetna prednost. (cromoda.com)

Modna agentica Tihana Harapin Zalepugin u velikom intervjuu za CroModu govori o agenciji Talia model i manekenskim zvijezdama Kristini Šalinović i Valeriji Šestić, te iznosi svoje profesionalne i privatne modne tajne.

Svečani doček Nove godine uz odličnu glazbu u sportskom centru Martinsee u Heusenstammu, pokraj Frankfurta am Main.

Obratite nam se s povjerenjem:

PRIJEVODI - SAVJETOVANJE

Ružica Tadić Tomaz
Königstr. 71/3, 90402 Nürnberg

Tel.: +49 (0) 911-932 58 23
Fax: +49 (0) 911-932 58 24
Mob.: +49 (0) 176-704 58 493
kontakt@infohilfe-plus.de
www.infohilfe-plus.de

ROATIA-PRESSE.DE

info@croatia-presse.de

U Hamburgu proslavljena 25. obljetnica Bosansko-hrvatske folklorne zajednice Jure Sušić

U prostorijama kluba Bosansko-hrvatske folklorne zajednice „Jure Sušić“, u Hamburgu se pjevalo i igralo do kasno u noć. Članovi i simpatizeri ove zajednice na čelu s predsjednikom Pejom Zubak slavili su 25. godina uspješnog rada i djelovanja. – Dvadeset i pet godina nije malo, zahvaljujući svima vama i vašem zalaganju uspjeli smo sve ove godine sačuvati zajedništvo i običaje iz naših krajeva i ovdje na sjeveru Njemačke. Uz veliku pomoć Hrvatske katoličke misije i pomoć župnika Mirka Jagnjića i brojnih sponzora do sada smo organizirali bezbroj zabava i veselja te ugostili veliki broj estradnih umjetnika iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Zahvaljujući ljudima dobrog srca skupili smo mnogo novca u humanitarne svrhe, prije svega za nemoćne i siromašne diljem svijeta - rekao je predsjednik Pejo Zubak. Osim izvorne pjesme uz popularnog voditelja Barušu i Mrkulju Milicu, te šargijaša Jozu Zirduma, održan je i turnir u prstenu, staroj igri iz Bosanske Posavine. Pobjednice turnira Jela Boroz i Mara Krajinović osvojile su vrijednu nagradu, večeru za dvije osobe u restoranu „Dubrovnik“, u vlasništvu Marina Filipovića. (bh)

HOTELREBRO

u neposrednoj blizini poznate zagrebačke klinike Rebrow

Living in the rhythm of the city...

Besplatan /Free
✓ parking
✓ internet

Kišpatičeva 12, Zagreb
Hrvatska/Croatia
www.hotelrebro.com
info@hotelrebro.com
Tel.: +385 1 888 6 900
Fax: +385 1 888 6 901

Proljeće u Zagrebu
vikend
popusti do 20%

KROATIEN

POVOLJNI LETOVI ZA HRVATSKU

VIŠE PUTA TJEDNO IZ
CIJELENJEMAČKE ZA:

RIJEKU/KRK, SPLIT,
ZADAR i DUBROVNIK

LETOVI VEĆ OD € 190,-

(Povratna karta iz posebne ponude, cijena uključuje takse/porez)

Više povoljnih ponuda, paket aranžmana, krstarenja, hotela, apartmana, vikendica
pronađite na našim web-stranicama
www.misir.de

Za besplatne informacije, rezervacije i narudžbe kataloga obratite se Vašoj putničkoj agenciji
Od 1966 Vaš pouzdani partner za putovanja u Hrvatsku sa sjedištem u Essenu

MISIR
1966-2012 Sonnenlandreisen

Viehofer Str. 23 · 45127 Essen
Tel: 0201 43 93 70
Fax: 0201 23 88 63
www.misir.de

PBZ GRUPA POVEZUJE NAS USPJEH

 PBZ CARD

 PBZ INVEST

 PBZ STAMBENA
ŠTEDIONICA

 PBZ LEASING

OBVEZNI MIROVINSKI FOND
PBZCROATIA
OSIGURANJE

 PBZ NEKRETNINE

 PRIVREDNA BANKA ZAGREB

Mislimo unaprijed s Vama.